

J A A R V E R S L A G 2002

VOORWOORD

Artikel 25 van de beheersovereenkomst 2002-2006 bepaalt dat *“de VRT jaarlijks en dit vóór 01/06 aan de Vlaamse Regering een door de Raad van Bestuur goedgekeurde nota zal voorleggen die voor elk van de performantie-criteria aangeeft in hoeverre de voor 2006 vooropgestelde doelstellingen reeds bereikt zijn. Er wordt een apart hoofdstuk gewijd aan de doelstellingen, genomen initiatieven en bereikte resultaten m.b.t. de bewaking en de versterking van de kwaliteit van de programma’s op basis van het geïntegreerd kwaliteitsbewakingssysteem.”*

De Vlaamse regering legt het Jaarverslag voor aan het Vlaams Parlement vóór 30 september, vergezeld van een evaluatierapport opgesteld door de gemeenschapsafgevaardigde. De Gedelegeerd Bestuurder van de VRT licht de jaarlijkse rapportering mondeling toe in de bevoegde commissie van het Vlaams Parlement.

Het Jaarverslag 2002 is onderverdeeld in drie grote delen:

DEEL I: ACTIVITEITEN

DEEL II: JAARREKENING

DEEL III: KWALITEITSBEWAKING EN -VERSTERKING

inhoudstafel

DEEL I: ACTIVITEITEN	6
▶ 1. Inleiding	8
▶ 2. Televisie	10
2.1 Inleidend woord	12
2.2 Diversiteit en inhoudelijke vernieuwing	13
2.2.1 TV1	13
2.2.2 Canvas	13
2.2.3 Ketnet	14
2.2.4 Sport	15
2.2.5 Televisienieuwsdienst	15
2.3 De cijfers	16
2.3.1 Bereik	16
2.3.2 Kinderen en jeugd	16
2.3.3 Cultuur	16
2.3.4 Educatie	17
2.3.5 Informatie en duiding	17
2.3.6 Waarderingscijfers	18
2.3.7 Eigen productie (incl. samenwerking met Vlaamse audiovisuele sector)	18
2.3.8 Bijdrage aan de Vlaamse beeldindustrie	18
2.4 Feest van de Vlaamse Gemeenschap	20
2.5 Bekroningen en nominaties	21
▶ 3. Radio	22
3.1 Inleidend woord	24
3.2 Diversiteit en inhoudelijke vernieuwing	25
3.2.1 Radio1	25
3.2.2 Radio2	25
3.2.3 Klara	26
3.2.4 Studio Brussel	26
3.2.5 Donna	27
3.2.6 RVI	27
3.2.7 Sport	28
3.2.8 Radionieuwsdienst	28
3.3 De cijfers	29
3.3.1 Bereik	29
3.3.2 Luisterduur	29
3.3.3 Nieuwsbereik	30
3.4 Feest van de Vlaamse Gemeenschap	31
3.5 Bekroningen en nominaties	32
▶ 4. Technologie en Innovatieve Mediaprojecten	34
4.1 Inleidend woord	36
4.2 Procesbeheersing	37
4.3 Digitalisering intern productieproces	37
4.4 Het internetaanbod en e-diensten	38
4.5 Teletekst	39
4.6 E-VRT projecten	39
4.6.1 Het Digitaal Thuisplatform	39
4.6.2 Het MPEG Onderzoeksproject	40
4.6.3 Het ASP Project	41

5. Human Resources & Facility Management	42
5.1 Inleidend woord	44
5.2 Topics	45
5.2.1 Sociaal overleg	45
5.2.2 Projecten	45
5.2.3 Gelijkekansenbeleid	45
5.2.4 Opleiding en begeleiding veranderingstrajecten	46
5.3 Personeelsaantal en -kost	46
5.4 Projecten gebouwen	47
6. Financiën	48
6.1 Uitvoering beheersovereenkomst 2002	50
6.2 Bespreking financiële resultaten 2002	51
6.3 Pensioenfondsen	51
7. Conclusie activiteiten 2002	53
8. Bijlagen	54
8.1 Overzicht kwantitatieve performantiemaatstaven	54
8.2 Transmissie	55
DEEL II: JAARREKENING	56
1. Commentaar bij de jaarrekening 2002	58
2. Jaarrekening 2002	60
3. Verslag van de Commissaris	82
DEEL III: KWALITEITSBEWAKING EN -VERSTERKING	84
1. Kwaliteitsbewaking en -versterking	86
1.1 Het belang van kwaliteit voor de VRT	86
1.2 Toelichting bij de verschillende kwaliteitsaspecten	87
1.3 Functionele kwaliteit	88
1.3.1 Radio	88
1.3.2 Televisie	90
1.3.3 Taalgebruik	93
1.4 Kwaliteit m.b.t. de publieke opdracht	94
1.4.1 Universaliteit en complementariteit	94
1.4.2 Invulling informatieopdracht	95
1.5 Ethische kwaliteit	96
1.5.1 Onpartijdigheid en waarheidsgetrouwheid	96
1.5.2 Bijdragen tot de ontwikkeling van een democratische en verdraagzame samenleving	96
1.5.3 Gelijkekansenbeleid	96
1.6 Operationele kwaliteit	97
1.6.1 Ontwikkeling van programma's	97
1.6.2 Efficiëntie werkprocessen	97
1.7 Professionele kwaliteit	98
1.7.1 Systeem van interne kwaliteitsbewaking	98
1.7.2 Opleiding en vorming	99
1.7.3 Bekroningen en nominaties	100
2. Bijlagen	101
2.1 Analyse programmaschema's radio: informatie, educatie, cultuur, ontspanning	101

Deel I ACTIVITEITEN

› 1. Inleiding	8
› 2. Televisie	10
› 3. Radio	22
› 4. Technologie en Innovatieve Mediaprojecten	34
› 5. Human Resources & Facility Management	42
› 6. Financiën	48
› 7. Conclusie activiteiten 2002	53
› 8. Bijlagen	54

1. Inleiding

Organogram 2002

■ SAMENSTELLING RAAD VAN BESTUUR:

Voorzitter: Guy Peeters

Ondervoorzitter: Thérèse Deshayes

Leden: Henny De Baets, Paskal Deboosere, Eric Defoort, Rudi De Kerpel, Kristina Houthuys, Jan Kempinaire, Ludo Leen, Werner Marginet, Annelies Van Cauwelaert, Luc Van Nevel (sedert 10.03.03 vervangen door Chris Lecluyse)

Gemeenschapsafgevaardigde: Paul Van de Velde

Gedelegeerd Bestuurder: Tony Mary

Secretaris: Peter Goyvaerts

■ DIRECTIECOMITÉ

Gedelegeerd Bestuurder: Tony Mary

Algemeen Directeur Televisie: Christina von Wackerbarth

Algemeen Directeur Radio: Frans Ieven

Algemeen Directeur Technologie: Harry Sorgeloos

Algemeen Directeur HR & Facility Management: Hugo De Vreese

■ ALGEMENE DIRECTIE TELEVISIE

Algemeen Directeur: Christina von Wackerbarth

Directeur Technologie en Faciliteiten: Harry Sorgeloos

Directeur Operationele Diensten: Jan Cuypers

Netmanager TV1: Wim Vanseveren

Netmanager Canvas/Ketnet: Bettina Geysen

e-Netmanager: Peter Suetens

Hoofdredacteur Televisienieuws: Leo De Bock

Hoofdredacteur Digitale Redactie: Leo Hellemans

Hoofdredacteur Sport: Frank Van Laeken

Manager Communicatie tv: Diane Waumans

Marketingmanager: William Van Vooren

■ ALGEMENE DIRECTIE RADIO

Algemeen Directeur: Frans Ieven

Directeur Programmering: Marleen Bergen

Directeur Productie: Marc Cabus

Netmanager Radio 1: Jan Hautekiet

Netmanager Radio 2: Paul De Wyngaert

Manager Radio 2 Antwerpen: Karin van den Berghe

Manager Radio 2 Vlaams-Brabant: Annemie Van Winkel

Manager Radio 2 Limburg: Jan Stevens

Manager Radio 2 Oost-Vlaanderen: Hendrik Coleman

Manager Radio 2 West-Vlaanderen: Kristien Beuselincx

Netmanager Klara: Walter Couvreur

Netmanager Studio Brussel: Mark Coenen

Netmanager Radio Donna: Jan Knudde

Netmanager RVI: Wim Jansen

Hoofdredacteur Radionieuws: Jos Bouveroux

Manager Communicatie radio: Paul De Meulder

Marketingmanager: Isabelle Baele

RAAD VAN BESTUUR

DIRECTIECOMITÉ

Toonaangevend in 2002

2002 was voor de VRT het eerste jaar van de tweede beheersovereenkomst. Het is een moeilijk, bewogen, maar ook zeer boeiend jaar geweest.

Het afscheid van mijn voorganger Bert De Graeve kwam voor de VRT totaal onverwacht. De overgangperiode na het ontslag van Bert De Graeve is echter probleemloos verlopen: het Directiecomité bleef collegiaal op volle kracht draaien, de Raad van Bestuur legde de nodige sereniteit aan de dag, en de Minister van Media zorgde voor een correcte en professionele aanpak van de selectieprocedure zodat de opvolging vlot kon verlopen. De werking van het Directiecomité werd in de tweede helft van 2002 gestroomlijnd.

Financieel economisch was 2002 een moeilijk jaar. Midden 2002 werd er noodgedwongen een besparingsprogramma gelanceerd met impact op de programmatie van het tweede semester. Daarnaast blijven de kosten voor programma's en de rechtenvergoedingen een stijgende trend kennen.

Niettemin was het afgelopen jaar ook een echt succesjaar voor de openbare omroep. Voor het eerst sedert 1989 werd VRT-Televisie opnieuw marktleider, terwijl ook de waarderingscijfers hoge toppen scoorden. VRT-Radio heeft de opkomst van de nieuwe landelijke commerciële radiostations goed opgevangen. De openbare radio behield in 2002 zijn toonaangevende positie in het radiolandschap.

Met de projecten en opdrachten onder e-VRT konden we het afgelopen jaar onze rol als inno-

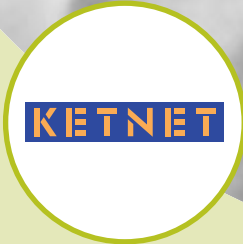
vatieve motor voor de media waarmaken. We organiseerden twee succesvolle e-VRT fora waarbij we onze innovatieve visie deelden met professionals zowel binnen als buiten de mediasector. Het proefproject rond digitale televisie in Schoten raakte op kruissnelheid en leverde de eerste belangrijke resultaten op.

Boeiend was ook de evolutie van de dialoog in het Vlaamse medialandschap. De relaties met andere actoren in het medialandschap zijn verbeterd door het aangaan van een volwassen dialoog. Samenwerken waar het kan, concurreren waar het moet is het uitgangspunt. Met het oog op de digitale toekomst is samenwerking, zowel met andere mediabedrijven als met netwerkoperatoren, een *conditio sine qua non*.

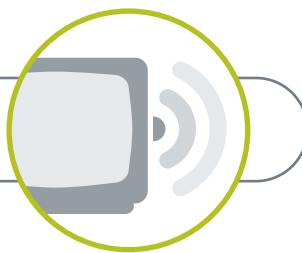
Een ander hoogtepunt van 2002 was ongetwijfeld het afsluiten van een nieuw sociaal akkoord tussen de Directie HR & Facility Management en de vakbonden; een akkoord dat ons positioneert voor de toekomst en mee de basis legt voor een modern HR beleid. De motivatie van het personeel bleef ook in 2002 zeer groot. Deze motivatie wordt nu gedragen door een nieuwe organisatiecultuur en -filosofie met vier centrale waarden en zes kerncompetenties, de "ziel" van onze omroep zeg maar. De VRT zal zich zo geleidelijk aan, maar altijd weer, vernieuwen. Want stilstaan is achteruitgaan...

Tony Mary
Gedelegeerd Bestuurder

2. Televisie

2.1 Inleidend woord	12
2.2 Diversiteit en inhoudelijke vernieuwing	13
2.2.1 TV1	13
2.2.2 Canvas	13
2.2.3 Ketnet	14
2.2.4 Sport	15
2.2.5 Televisienieuwsdienst	15
2.3 De cijfers	16
2.3.1 Bereik	16
2.3.2 Kinderen en jeugd	16
2.3.3 Cultuur	16
2.3.4 Educatie	17
2.3.5 Informatie en duiding	17
2.3.6 Waarderingscijfers	18
2.3.7 Eigen productie (incl. samenwerking met Vlaamse audiovisuele sector)	18
2.3.8 Bijdrage aan de Vlaamse beeldindustrie	18
2.4 Feest van de Vlaamse Gemeenschap	20
2.5 Bekroningen en nominaties	21

2.1 Inleidend woord

Dankzij enorme inspanningen binnen de organisatie, en gesteund door de Vlaamse overheid, heeft VRT-Televisie de voorbije jaren opnieuw een stevige positie verworven in het Vlaamse medialandschap. De openbare omroep beschikt opnieuw over een breed publieksbereik en een innoverende programmering.

In 2002 zijn belangrijke inspanningen geleverd om het nieuwsaanbod en duiding op de 3 netten van VRT-Televisie kwalitatief te versterken. En op het vlak van **sportberichtgeving** stond de verslaggeving van het *WK Voetbal* in Japan en Zuid-Korea centraal, het grote feest van het voetbal waarvoor de openbare omroep de uitzendrechten voor Vlaanderen opnieuw wist te verwerven.

TV1 groeide in 2002 dankzij doorgedreven inspanningen voor het eerst sinds het ontstaan van de commerciële omroep uit tot marktleider in Vlaanderen. Het brede publieksnet van de openbare omroep was gedurende liefst 9 van de 12 maanden het meest bekeken televisienet in 2002. Grootschalig marktonderzoek maakte bovendien duidelijk dat TV1 ook de meest gewaardeerde zender is.

Voor **Canvas** was 2002 eveneens een zeer succesvol jaar. Het verdiepende net breidde zijn publieksbereik verder uit. Het kreeg daardoor wel eens de opmerking dat het uitgegroeid is van “de

grootste van de kleine zenders” tot de “kleinste onder de grote zenders”.

Ook voor **Ketnet** was 2002 een uitgesproken topjaar. Het net vierde in december zijn vijfde verjaardag en is met zijn eigentijdse vormgeving en presentatie een vaste waarde geworden bij de Vlaamse kinderen (4-12 jarigen).

Het **Kwaliteitsproject TV**, dat in 2000 op de sporen is gezet, heeft ondertussen een heel nieuwe dynamiek gecreëerd. Tussenschotten tussen diensten werden doorbroken en medewerkers vanuit totaal verschillende achtergronden formuleren samen concrete voorstellen om de kwaliteit van de programma's en de werkprocessen te verbeteren.

De inspanningen van het afgelopen jaar resulteerden in heel wat realisaties en nieuwe initiatieven: het forum rond Creativiteit en Innovatie, de start van een EFQM Kwaliteitsproject bij de facilitaire diensten, de verdere uitdieping van het Waardentraject van Canvas, de lancering van het complete geïntegreerde VRT- Productiehandboek.

Dit actief en continu werken aan kwaliteit geeft VRT-Televisie de zuurstof die nodig is om vernieuwend en toonaangevend te blijven.

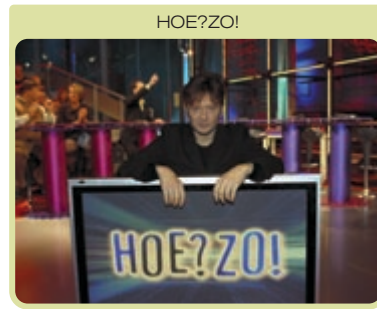
Christina von Wackerbarth
Algemeen Directeur Televisie

HET JOURNAAL

DE RODE LOPER

2.2 Diversiteit en inhoudelijke vernieuwing

De beheersovereenkomst 2002-2006 legt de klemtoon op de verdere, kwalitatieve uitbouw van het programma-aanbod op de 3 netten. Op basis van een zorgvuldig samengestelde mix van informatie, cultuur, educatie, sport, drama van eigen bodem en kwaliteitsvolle ontspanning wil VRT-Televisie zijn toonaangevende positie tegenover de Vlaamse kijkers bestendigen.

■ 2.2.1 TV1

TV1 speelt een prioritaire rol bij het vervullen van de opdracht van VRT-Televisie om een zo groot mogelijk aantal kijkers te bereiken, met een diversiteit aan programma's die de belangstelling van het brede publiek opwekt.

In 2002 werd in de eerste plaats bijzondere aandacht besteed aan het verhogen van het **actualiteits- en informatiegehalte** van het net. Op 7 januari 2002 startte één van de grootste vernieuwingsoperaties uit de geschiedenis van TV1 waarvan het effect te merken was in de vier dagelijkse *Journaals*. In het zog van de vernieuwing van de TV1-nieuwsprogramma's werden in 2002 ook de duidingprogramma's *De Zevende Dag* en *Koppen* opgefrist. De diverse journaals werden dagelijks omkaderd door programma's die op een subtiele manier aandacht besteedden aan **de zachtere en de culturele actualiteit**. *De Rode Loper*, *Man bijt Hond* en talkshows zoals *De Laatste Show* en *Aan Tafel* lagen – samen met de nog altijd zeer gesmaakte afleveringen van *Blokken* en *Thuis* – ongetwijfeld mee aan de basis van het succes.

In het najaar werd de operatie “versterk het actualiteitsgehalte van TV1” afgerond met de herlancering van *Sportweekend* als een toegankelijk, informatief en ontspannend laatavondprogramma.

De **kwaliteitsvolle ontspanningsprogramma's** tijdens het weekend vormen de tweede pijler van het succes van TV1 in 2002. Naast de tweede reeks van *De Nationale Test* lanceerde het net op zondagavond niet minder dan 3 nieuwe, succesvolle ontspanningsprogramma's: *Via Vanoudehoven*, *Witte Raven* en het onvolprezen *Hoe?Zo!* Dit programma bewees meteen dat een ontspannende, wetenschappelijke show met een educatief gehalte een breed publiek kan aanspreken.

Op de buitenlandse televisiemarkt is er overigens opvallend veel vraag naar het originele format van *Hoe?Zo!*, dat net als het format van *1 jaar Gratis* in eigen (VRT)huis ontwikkeld werd. *1 jaar Gratis* was tevens de meest succesvolle familiequiz van het afgelopen jaar, zodat TV1 ook op zaterdagavond tekende voor kwaliteitsvolle ontspanning.

Wat comedy betreft, bleef *FC De Kampioenen* ook in zijn 13de jaargang de meest populaire humorreeks. Inzake drama veroorzaakte het epos *Stille Waters* in het voorjaar van 2002 een hype in Vlaanderen. Op het einde van het jaar lanceerde TV1 met *Sedes en Belli* zijn eigen detectiveserie. Het resultaat loont. Niet alleen wordt drama van eigen bodem in Vlaanderen zeer druk bekeken, de eigen fictie van TV1 is bovendien uitgegroeid tot een exportproduct dat aanslaat in Nederland en daarbuiten.

■ 2.2.2 CANVAS

Canvas is het verdiepende net van de VRT-Televisie en dus hét aanspreekpunt bij uitstek voor kijkers die zoeken naar meerwaarde, bekwaamheid en zelfbewustzijn.

In 2002 werd de rol van Canvas in het Vlaamse televisielandschap verder geëxpliciteerd via het “nieuwsproject”. Doel: net zoals op TV1 **versterking van de nieuws- en duidingprogramma's**. Het dagelijkse duidingmagazine *Terzake* werd opgewaarderd en heeft zijn beoogde doelgroep (de beroepsactieve, hoger opgeleiden tussen 25 en 54 jaar) significant kunnen verruimen.

De programmering in de laatavond kreeg een duidelijk gezicht door de introductie van **nieuwe duidingprogramma's**: *Van kapitaal belang* (sociaal-economische frequentie in overleg met de SERV), *Over de Lijn* (sport), *Villa Politica* (politiek), *Trommels en Trompetten* (cultuur) en *Iconen* (life-style). In september 2002 werd een bijsturing doorgevoerd. *Van kapitaal belang* en *Trommels en Trompetten* werden vervangen door hun respectieve opvolgers *Het Vermogen* en *Nachtwacht*. Bijkomend werd met *Doc.Story* een nieuwe documentaire invulling in de laatavond gecreëerd. Een vernieuwd *Sportweekend* op TV1 werd een waardige vervanger voor *Over de Lijn*, de onderwerpen uit *Iconen* kwamen voortaan aan bod in het breder gedefinieerde *Nachtwacht*. *Villa Politica* werd behouden.

Een andere belangrijke pijler van Canvas is de programmering van **eigenzinnige ontspanning**, in 2002 een schot in de roos, zo blijkt. Op het vlak van **satire** beleefde Canvas de nabloei van twee ijzersterke programmareeksen: *In de Gloria* en *Het Peulengaleis*. Op algemene aanvraag kon de kijker zich opnieuw laven aan een herhaling van *Alles kan beter*. In december lanceerde Canvas *Kijk eens op de doos*, een nieuw programma met absurde en visueel erg verzorgde humor.

In het domein **humor** groeiden de *Rechtvaardige rechters* op korte tijd uit tot een vaste Canvaswaarde. In de sector ontspanning werden bovendien successen geboekt in de reisfrequentie: *De Bende van Wim*, *2xEnkel* en *De Schaduw van het Kruis* waren stuk voor stuk voltreffers.

Sinds de start van Canvas vormen de **documentaires** de ruggengraat van het net. Nieuwe blikvangers waren te zien in *Histories*, *OverLeven* en *Ieder z'n wereld*, dat baanbrekend werk verrichtte. Daarnaast put Canvas rijkelijk uit het buitenlandse documentaireaanbod in *Rare Streken* en *Het derde oog*. En tenslotte was er de toenemende belangstelling voor *Bewogen leven* en *Doc.Story*.

Cultuur is en blijft een belangrijk onderdeel in het programma-aanbod van Canvas, met in 2002 een verdubbeling van de zendtijd voor *Plankenkoorts*, het nieuwe culturele magazine *Voetzoeker* ter vervanging van *Link*, en niet te vergeten de reeks *Oude Meesters* (8 eigen documentaires over grote Vlaamse kunstenaars).

In 2002 werd opvallend veel aandacht besteed aan de Vlaamse film. Ook bracht Canvas veel kwaliteitsvolle fictie. In **historisch drama** zijn de grote schrijvers nooit ver weg. Verder waren de detectives *Poirot* (naar Agatha Christie), *Chief Inspector Morse* (naar Colin Dexter), zijn collega's *Barnaby (Midsomer Murders)* en *Jack Frost* zonder uitzondering absolute succesnummers.

Het najaar van Canvas stond in het teken van **5 jaar Canvas**. Voorafgaand aan de verjaardag en de bijhorende feestelijkheden konden de kijkers hun favoriete Canvasprogramma's kiezen.

■ 2.2.3 KETNET

Ketnet biedt een apart forum aan programma's die zich specifiek tot kinderen en jeugdige kijkers richten. Met een evenwichtige mix van eigen gemaakte, kindgerichte programma's en aangekochte, kwalitatief sterke animatie wil Ketnet een eigentijds, pedagogisch verantwoord alternatief zijn voor de commerciële benadering van jongerentelevisie.

De kijkcijfers van Ketnet, sinds jaren in stijgende lijn, bereikten op het einde van 2002 de historische kaap van 50% marktaandeel bij de 4-12 jarigen.

Dit succes heeft zonder twijfel te maken met zendtijduitbreiding, maar evenzeer met de onnavolgbare wijze van omroepen (de zgn. *wrap*), de consequente programmering (opgebouwd volgens leeftijd en 'gevoelszones') en de lancering van nieuwe, succesvolle programma's. Ook de ondubbelzinnige keuze voor de Nederlandse taal speelt hierin een belangrijke rol. Na het succes van *Stafkes Straffe Kost* werd in 2002 verder gegaan op de ingeslagen weg met de gedubde avonturenreeks *Peperbollen*.

Op 9 januari 2002 ging het jeugdjournaal *Karrewiet* van start. Onder de bevoegdheid van de nieuwsdienst informeert dit gloednieuwe programma dagelijks de Vlaamse kinderen over nieuws dat hen aanbelangt.

Andere opvallende nieuwkomers waren *Piet Piraat* en *Spring*. Verder scoorden *Level X*, waarin nieuwe Ketnet-typetjes geïntroduceerd werden, en de fictieseries *WB17* en *Alexander Verdoodt* zeer goed bij de doelgroep.

In het najaar nam Ketnet een nieuwe studio, annex "tuinstudio" in open lucht, in gebruik.

Een laatste vermeldenswaardig succes was het groeigedicht naar aanleiding van gedichtendag. Kinderen en jongeren schreven dagelijks mee aan een gedicht waarvoor Bart Moeyaert het beginvers maakte, met een prachtig resultaat.

■ 2.2.4 SPORT

In lijn met onze opdracht in de beheersovereenkomst, namelijk aandacht besteden aan een gevarieerd aanbod van sportdisciplines, heeft de tv-sportredactie op TV1 en Canvas ook in 2002 kwalitatief hoogstaande uitzendingen gerealiseerd rond belangrijke sportevenementen en hun randgebeuren. De sportredactie hanteert daarbij een prioriteitenbeleid. Wielrennen, voetbal en tennis (alle *Grand Slam*-finales!) zijn afgebakend als prioritaire sporten. Daarnaast besteedt VRT-Televisie uitgebreid aandacht aan andere internationale sportdisciplines met Vlaamse uitblinkers in een hoofdrol (zoals judo, motorcross, atletiek) en internationale topsporten (zoals Formule 1).

2002 was een rijk gevuld sportjaar. Het *WK Voetbal* was live te volgen op TV1 en Canvas. Ondanks de vroege aanvangsuren van de wedstrijden was de aandacht meer dan bevredigend. De hoogtepunten van de wedstrijden werden dagelijks samengebond in het WK-magazine *Shuuto*, dat in de vooravond werd uitgezonden op TV1 en 's avonds laat herhaald op Canvas.

De *Champions League* was in het najaar 2002 meer dan ooit aantrekkelijk door de aanwezigheid van twee Belgische clubs bij de elite van het Europese voetbal. De kwalitatieve beeldvoering resulteerde in felicitaties vanwege de Europese voetbalbond. De VRT verwierf ook de rechten op de *Champions League* tot en met juni 2006, drie bijkomende seizoenen waarin deze topcompetitie op de Vlaamse openbare omroep te zien zal zijn.

Sportpaleis was de vaste, wekelijkse afspraak voor sportliefhebbers op zondagnamiddag op Canvas. Zij konden er terecht voor verslaggeving over o.a. wielklassiekers, Formule 1, basketbal, zwemmen, volleybal, motorcross en de *Champions League*.

De wielerrondes pasten prima in het programma-schema van TV1: de drie grote rondes (Tour, Giro en Vuelta) vormden samen met een aantal kleinere wedstrijden een aantrekkelijk aanbod voor wielervanaten.

Sportweekend keerde begin oktober terug op TV1, en richt zich met een vernieuwde talkshowformule niet alleen tot de harde kern van sportfanaten, maar ook tot een brede groep van gezinskijkers.

■ 2.2.5 TELEVISIENIEUWSDIENST

7 januari 2002 was D-Day voor de televisienieuwsdienst. Een nieuwe lente (in volle winter), een nieuw begin met "het nieuwsproject": één grote nieuwe studio voor zowel *TerZake* als de *Journaals*, nieuwe decors, allerlei technische innovaties, van 4:3 naar 16:9, en belangrijke inhoudelijke verbeteringen.

Het resultaat mag er zijn, het vertrouwen van de kijker in onze *Journaals* is verder toegenomen. De hoofdjournaals duren daarbij ook langer. Redactiewerkgroepen bewaken de inhoudelijke lijn. *TerZake* koos voor meer eenvoud in vorm en inhoud, voor een mix van boeiende ernst en bevattelijke duiding, een beleid dat kwaliteit oplevert en appreciatie van de kijker, die in 2002 vaker keek en de programma's hoger waardeerde.

In 2002 ging de televisienieuwsdienst ook van start met *Villa Politica*. Het duidingprogramma over de politieke en voornamelijk parlementaire actualiteit. Het nieuwe programma - uitgezonden op vrijdagavond en herhaald op zaterdagmiddag - wordt zeer gesmaakt. De heldere stijl, de niet-belerende en soms humoristische aanpak, bleken de juiste toon te zetten. *Villa Politica* bewijst: politiek is niet saai, ... integendeel. Wekelijks eindigt het programma met een gesprek met afwisselend de federale Premier en de Vlaamse Minister-president.

Het nieuwe jongerenmagazine *Karrewiet* wordt door een enthousiaste Ketnet-ploeg gemaakt, op de nieuwsdienst. De grafische presentatievorm sloeg snel aan en *Karrewiet* kan rekenen op een trouw publiek. Het programma werd dit jaar reeds genomineerd voor de Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor het beste jeugdprogramma en behaalde de tweede plaats.

TERZAKE

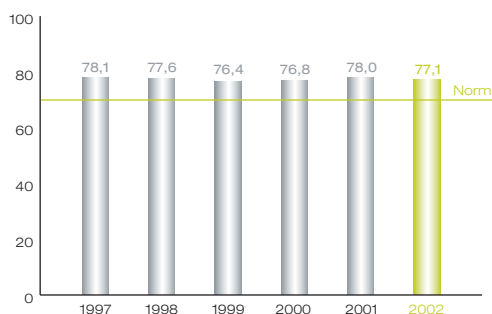

2.3 De cijfers

2.3.1 BEREIK

Met de 3 netten samen moet VRT-Televisie op weekbasis 70% van de bevolking bereiken. In een gemiddelde week in 2002 keek 77,1% van de Vlamingen ouder dan 4 jaar minstens een kwartier naar de VRT, ongeacht of het nu ging om TV1, Canvas of Ketnet. De norm van minstens 70% bereik op weekbasis werd dus ruimschoots gehaald.

Gemiddeld cumulatief weekbereik v/d VRT (norm = 15 minuten consecutief kijken)

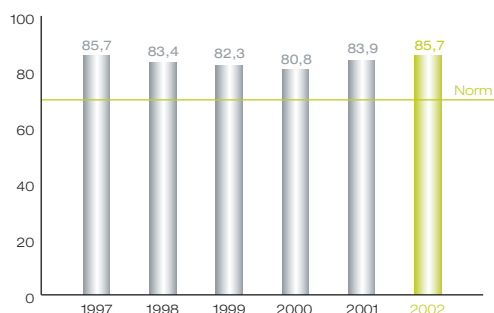
Het dag- en weekbereik van TV als medium blijft nochtans langzaam maar zeker dalen. In 2002 keek 63,2% van de Vlamingen ouder dan 4 (3.500.000 personen) op een gemiddelde dag minstens 15 minuten naar TV. T.o.v. 1997 is dit een daling met 3,5%. Ook op weekbasis heeft deze dalende tendens zich in 2002, na enkele jaren van relatieve stabiliteit, doorgezet. In 2002 bedroeg het gemiddelde weekbereik voor TV in zijn geheel 86,7%. Dit is een daling met 1,4% t.o.v. 2001 en 3,2% t.o.v. 1997. De kijkduur daarentegen nam in 2002 toe met één minuut tot 2u38'. De gemiddelde kijktijd bereikt zo opnieuw het niveau van het topjaar 1997.

2.3.2 KINDEREN EN JEUGD

VRT-Televisie heeft als opdracht 70% van de 4-12 jarigen die televisie kijken, te bereiken. Het bereiksaandeel van de VRT bij 4-12 jarigen bedroeg in 2002 85,7%. De opgelegde norm werd dus moeiteloos gehaald.

Ketnet is populairder dan ooit. In de Top 20 van de meest bekeken programma's bij de 4-8 jarigen in 2002 komen liefst 18 Ketnetprogramma's voor. Bij de 9-12 jarigen staan er 12 Ketnetprogramma's in

Gemiddeld wekelijks bereiksaandeel v/d VRT bij 4-12jarigen (norm = 15 minuten niet-consecutief kijken)

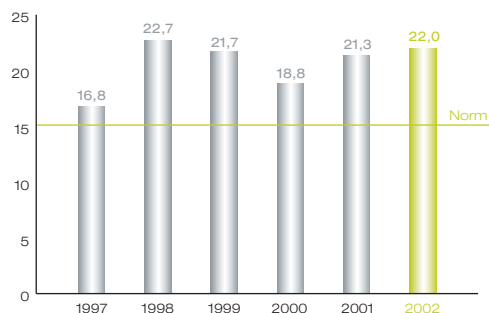
de lijst van 20 meest bekeken programma's (vóór 20 uur). Het cumulatief weekbereik en het dagbereik binnen deze publieksgroep neemt echter af. In 2002 keek gemiddeld op weekbasis bijna 20% van de Vlaamse kinderen geen TV meer. Uit eerder onderzoek bleek al dat het gebruik van nieuwe media een belangrijke factor is in het dalend aantal jonge kijkers. Zij die wel nog kijken, doen dat steeds langer.

2.3.3 CULTUUR

VRT-Televisie heeft zich er toe verbonden in zijn programma's een gevarieerd gamma cultuuruitingen aan bod te laten komen dat gemiddeld 15% van de bevolking bereikt. In 2002 bedroeg het bereik van de VRT-cultuurprogramma's gemiddeld 22% (1.210.000 Vlamingen van 4 jaar en ouder), waarmee de norm van 15% ruim overschreden werd.

Van alle programma's die de VRT uitzendt en die beantwoorden aan zijn culturele opdracht wordt een wekelijks overzicht gemaakt. Vervolgens berekent de

Cumulatief weekbereik v/d VRT-cultuurprogramma's (norm = 15 minuten consecutief kijken)

GROOT LICHT

DE BENDE VAN WIM

studiedienst hoeveel verschillende mensen gedurende minstens een kwartier naar één of meerdere van die programma's gekeken hebben.

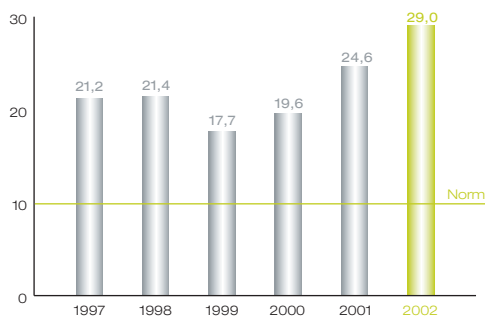
De programma's die in aanmerking komen voor de berekening van deze bereikcijfers zijn erg uiteenlopend: documentaires en magazines over kunst, cultuur, architectuur, toerisme (*2X Enkel, Vlaanderen Vakantieland, De Bende Van Wim, Voetzoeker*), gesprekken met en portretten van kunstenaars (*Rubriek 700*, sommige afleveringen van *Spraakmakers*), registraties van podiumkunsten (*Plankenkoorts, Night Of The Proms*), cinefiele films en filmklassiekers (*Trainspotting, Manon Des Sources, ...*) en getrouwe verfilmingen van werken uit de Nederlandstalige of wereldliteratuur (*Daens, Doctor Zhivago, ...*).

Bij de berekening van de culturele prestatie wordt echter geen rekening gehouden met culturele items die aan bod komen in de verschillende *Journaals* en *TerZake*, noch met die in toegankelijke programmaformules zoals *De Laatste Show* en *Man bijt Hond*.

2.3.4 EDUCATIE

VRT-Televisie dient met programma's onder de noemer *educatie* gemiddeld 10% van de bevolking te bereiken. Met een gemiddeld bereik van 29% (1.606.000 Vlamingen van 4 of ouder) is de performantiemaatstaf in 2002 meer dan ooit overtroffen: tegenover 2001 is dit een groei van 4,4%. Het populair-wetenschappelijke programma *Hoe?Zo!* en het succes van de documentaire frequenties op Canvas zijn twee verklarende factoren.

Cumulatief weekbereik v/d educatieve VRT-programma's (norm = 15 minuten consecutief kijken)

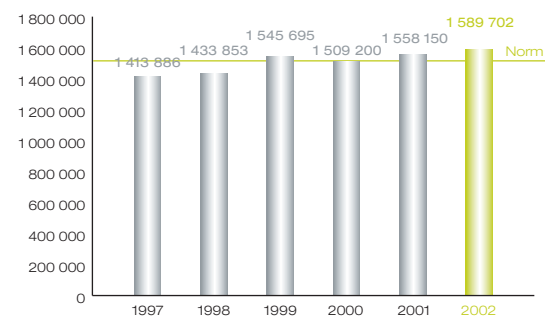
De programma's die onder de noemer *educatie* vallen, zijn documentaires en magazines over wetenschap & techniek, geneeskunde, natuur, dieren, geschiedenis: *OverLeven, Rare Streken, Half Uur Natuur, Histories, Walking With Beasts, Het Derde Oog*, maar ook *Dieren In Nesten, Hoe?Zo!, Dierendokters* en Ketnetprogramma's zoals *Groot Licht, Curieuzeneuze* en *Allemaal Beestjes*. Uitzendingen over het dagelijkse praktische leven (kook-, tuin- en woonprogramma's) en Ketnetprogramma's met een didactische waarde (*De Boomhut, Tik Tak, Tweenies, Hopla, ...*) worden eveneens in deze overzichten opgenomen.

2.3.5 INFORMATIE EN DUIDING

"Televisie zal met de totaliteit van zijn *journaal, duiding- en informatiemagazines* gemiddeld per dag 1,5 miljoen kijkers bereiken."

In 2002 werd de performantiemaatstaf voor het vierde opeenvolgende jaar gehaald. De VRT bereikte met zijn *journaals, duiding- en informatiemagazines* gemiddeld 1.589.702 kijkers per dag, een record.

Gemiddeld cumulatief weekbereik v/d VRT-nieuws-, informatie- & duidingsprogramma's (norm = 25% niet-consecutief bekeken)

Om als kijker te worden meegeteld, moet men minstens een kwart (consecutief) van een *journaal, duiding en/of informatiemagazine* gezien hebben. Wie meerdere uitzendingen op een dag heeft gezien, wordt slechts één keer als kijker meegeteld bij de berekening van dit cumulatief bereik.

In dit verband stippen we aan dat de nieuwsoperatie in 2002 en de introductie van *Karrewiet* als waardige opvolger van het jeugdjournaal *Mijn Gedacht!* duidelijk hun vruchten afgeworpen hebben.

2.3.6 WAARDERINGSCIJFERS

Met zijn ontspannings- en fictieprogramma's dient de VRT een gemiddelde waardering van 75% te halen. Deze norm wordt in 2002 gehaald met een gemiddelde van 78% voor fictie en 76% voor ontspanning. Ook de duiding- en informatieprogramma's zijn verbonden aan een norm van gemiddeld 75% voor appreciatie door de kijkers. De gemiddelde waardering van de informatie- en duidingprogramma's bedroeg in 2002 77%. In deze berekening werden opgenomen: *De Zevende Dag*, *Koppen*, *Ter Zake*, *Panorama* en *Villa Politica*. Deze programma's halen ook elk op zich een waarderingcijfer van tenminste 7,5 op 10. Met een gemiddelde waarderingsscore van 7,9 op 10 voert *Panorama* de lijst van deze programmacategorie aan.

2.3.7 EIGEN PRODUCTIE (INCL. SAMENWERKING MET VLAAMSE AUDIOVISUELE SECTOR)

In 2002 werd 2.924 uur eigen producties voor de eerste maal uitgezonden, een stijging met 191 uur tegenover 2001. Deze toename is hoofdzakelijk toe te schrijven aan het opvoeren van de eigen productie voor *Informatie* in het kader van het *Nieuwsproject 2002*. Met inbegrip van de herhalingen evolueert het volume aan eigen VRT-productie dit jaar van 3.684 uur naar 4.116 uur. Dit is 49,9% van het totaal (8.251 uur netto programma zendtijd).

2.3.8 BIJDRAGE AAN DE VLAAMSE BEELDINDUSTRIE

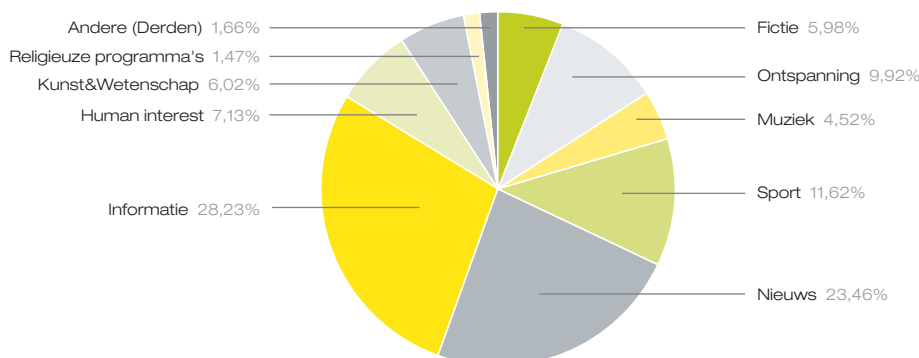
“Televisie streeft ernaar dat het aandeel van de Vlaamse Tv-producties en van de coproducties ten minste 50% bedraagt van de totale output uitgezonden tussen 18u00 en 23u00”. Tussen 18 en 23 uur bedroeg het aandeel van eigen productie 61,6% tegenover 38,4% gehuurd of gekocht. In 2002 werd het streefdoel dus opnieuw bereikt.

BESTEDINGEN T.B.V. DE VLAAMSE BEELDINDUSTRIE

De VRT geeft voor een substantieel bedrag indirect werk aan vele, soms nieuwe mediabedrijven. Big Bad Wolf Productions, Capiou Projects, Conception, DeMensen, De Televisiefabriek, Endemol, Favourite Films, Jokfoe, Kanakna, Look at It, Luna Kabuza Productions, Menuet, Multimedia Group, Skyline, Studio 100, Sylvester Productions, Telesaurus, TV De Wereld, View Communications, Web-producties, Woestijnvis, en Ziezedoen zijn allemaal productiehuzen die in opdracht van VRT-Televisie tv-producties realiseren.

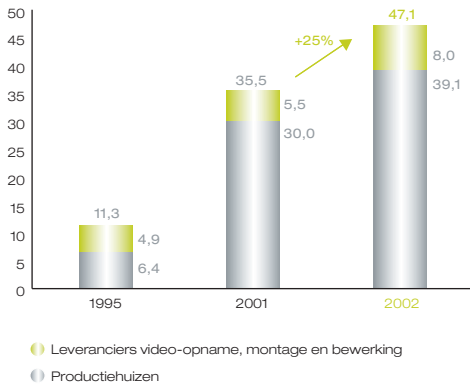
Ook andere, meer facilitair gerichte bedrijven leverden heel wat prestaties voor rekening van de VRT. In 2002 betaalde de VRT voor 47 miljoen euro factureren aan de Vlaamse beeldindustrie. Dit is 11,6 miljoen euro meer dan in 2001, een stijging van 25%. Hieruit blijkt nogmaals het belang van de VRT voor de sector van de Vlaamse beeldindustrie. Hierbij hanteren we een eerder enge definitie van het begrip "Vlaamse

Eigen productie VRT in 2002 (eerste uitzendingen: 2924 uur)

Evolutie uitgaven Vlaamse beeldindustrie (in miljoen euro)

beeldindustrie". Zo wordt in de uitgaven geen rekening gehouden met:

- de huur van externe studio's;
- de huur van productiemiddelen als belichtingsmateriaal, camerakranen ...;
- aankopen van decors, kostuums en rekwisieten;
- aannemingen van redacteurs, vertalers/onderverteelaars, regisseurs en facilitaire medewerkers;
- aannemingen van vedetten en artiesten, auteurs en scenaristen.

■ COPRODUCTIES

Geheel in overeenstemming met de beheersovereenkomst en in de geest van het Protocol voor Coproducties heeft de VRT ook in 2002 actief geparticipeerd in de onafhankelijke audiovisuele productie. Hieronder volgt een overzicht van de goedgekeurde coproductievoorstellen:

BIOSCOOPFILMS:

- HOP
Dominique Standaert, Signature Films
- KASSABLANCA
Ivan De Boeck, Fact and Fiction
- DE ZUSJES KRIEGEL
Dirk Beliën, KFD
- ZES ('6')
Christophe Van Rompaey, Another Dimension

- STEVE & SKY
Felix Van Groeningen, Menuet bvba

DOCUMENTAIRES:

- JODENTRANSPORT XX
Johan Op de Beeck, Turnkey
- HERGE VADER VAN KUIFJE
Anders Ostergaard, Periscope
- THE HOLY SMUGGLER
Lode Desmet, Simple Production
- IL FAUT SE DEBROUILLER
Ann Mulders, VAJRA Prod.
- THE SHOWA MUST GO ON
Oeke Hoogendijk, Selfmade Films/IKON
- 1943, JACKY BARKAN
Georges Kamanayo, Videocam
- AFTERMATH
Bernard Hammelburg, KRO/ AVA Prod.
- LOVERBOYS
Lien Willaert, Pocketfilms
- VECHTEN VOOR GEEN VADERLAND
Bart Verstockt, CCPC
- BLANKE KONING
Peter Bate, Periscope
- DE WITTE SCHILDWACHT
Arianne Mertens, Simple Production
- VAN OOTEGHEM OSWALD
Christophe Brackx, TV De Wereld
- TONY VAN DIJCK
Christophe Brackx, TV De Wereld
- JAN OLIESLAGERS
Christophe Brackx, TV De Wereld
- TWEE WERELDEN BINNEN 4 MUREN
Lut Vandekeybus, Khadouj Films

2.4 Feest van de Vlaamse Gemeenschap

Op TV1, Canvas en Ketnet werd de Vlaamse Feestdag in 2002 extra in de verf gezet.

Reeds op 10 juli luidde TV1 de feestdag in met de uitzending van uitsluitend Nederlandstalige muziek tijdens *Nekkanacht*, opgenomen in het Antwerps Sportpaleis. In *Aan Tafel* was Minister-president Patrick Dewael centrale gast.

Op de feestdag zelf zond *1000 Zonnen & Garnalen* een reportage uit over de reconstructie van de Guldensporenslag die in het weekend van 11-12 mei in Sint-Denijs plaatsvond.

TV1 volgde met semi-directe verslaggeving *Vlaanderen Feest!*, een spektakel op de Brusselse Grote Markt, en zond dit op zondag 14 juli in samenvatting uit.

Ook Canvas was er op de vooravond van het Feest van de Vlaamse Gemeenschap bij met de Vlaamse film *Manneken Pis* van Frank Van Passel. Aansluitend portretteerde *Bewogen Leven* de ongeëvenaarde Antwerpse diva La Esterella. Op 12 juli blikte *Villa Politica* terug op de feestelijke gebeurtenissen.

Op 11 juli dook Ketnet de middeleeuwen in met *Er was eens de Guldensporenslag*, een aflevering van het feuilleton van Dirk van Haveskerke. Deze BRT-jeugdserie uit 1978 geeft een beeld van Vlaanderen anno 1302.

De *Journaals* tenslotte berichtten over de officiële plechtigheden, de vele feestelijkheden in steden en gemeenten, en het spektakel *Vlaanderen Feest!*. Het 13u-journaal werd voor de gelegenheid uitgebreid tot een uur. Blikvanger was de plechtige inhuldiging van het gerestaureerde postchequegebouw als "huis van de Vlaamse parlementsleden", uiteraard werd ook ruim aandacht besteed aan de 11 juli toespraak van de parlementsvoorzitter. Ook ging het *Journaal* dieper in op de historische betekenis voor Vlaanderen van 1302.

AAN TAFEL

1000 ZONNEN EN GARNALEN

MANNEKEN PIS

BEWOGEN LEVEN

bekroningen en nominaties

2.5 Bekroningen en nominaties

Noord-Zuidtrofee van de Stichting Coproductieprijs Nederlands-talige Zendgemachtigden voor alle reeksen van *Tien voor taal* tot nog toe (april 2002)

Persprijs Dexia Bank voor *Politie, Charleroi* in de Canvas-reeks *Spots* (mei 2002)

Tweede Prijs op de **EAACI Media Awards**, categorie televisie in Napels voor *Astma en allergie*, een reportage voor *OverLeven* (juni 2002)

Nominatie van de TV-sportproductie voor **Les Podiums d'Or Georges Bertelotti** in Monte Carlo, in de categorie "Beste Replays" (juli 2002)

De Vlaamse Vereniging voor Toneelschrijvers bekoonde een aantal scenaristen van VRT-programma's (*W817*, *Stille Waters*, *Thuis*, *In de Gloria*) met een **Schipper**. Jan Matterne werd bekroond met de **Grote Prijs voor een Uitmuntende Carrière** (oktober 2002)

Euro-music Award van de Belgische songfestivalvereniging. André Vermeulen kreeg de eerste vijfjaarlijkse **Achievement Award** (november 2002)

De Provinciale Prijs van Oost-Vlaanderen voor Toerisme 2002, categorie pers, voor *Vlaanderen Vakantieland* (december 2002)

TIEN VOOR TAAL

De Ha! van Humo voor het humoristische Canvas-programma *Het Peulengaleis* (december 2002)

Ketnet wint twee **Gouden Flippen**, uitgereikt door de lezers van de Jommekeskrant, voor *W817* en de Ketnet-wrappers (januari 2003)

De Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor het Beste Jeugdprogramma van 2002 voor de Ketnet-sitcom *W817*. Andere Ketnet-genomineerden waren *Karrewiet*, *100% Bakvis* en *Hopla* (januari 2003)

W817

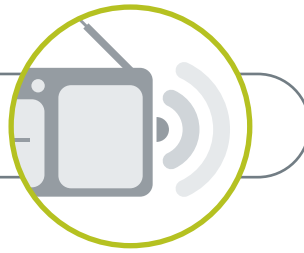

Prijs voor het Beste Televisieprogramma van de Vereniging van de Vlaamse Radio- en Televisiepers werd uitgereikt aan de Canvas-reeks *De Schaduw van het Kruis*. Andere genomineerden waren de TV1-series *Man bijt Hond* en *Het Leven zoals het is: Luchthaven 2*, en de Canvas-reeks *Oude Meesters* (januari 2003)

Humo's Prijs van de Kijker 2002 ging naar de TV1-politiereeks *Flikken* (februari 2003)

3. Radio

3.1 Inleidend woord	24
3.2 Diversiteit en inhoudelijke vernieuwing	25
3.2.1 Radio1	25
3.2.2 Radio2	25
3.2.3 Klara	26
3.2.4 Studio Brussel	26
3.2.5 Donna	26
3.2.6 RVi	27
3.2.7 Sport	27
3.2.8 Radionieuwsdienst	28
3.3 De cijfers	29
3.3.1 Bereik	29
3.3.2 Luisterduur	29
3.3.3 Nieuwsbereik	30
3.4 Feest van de Vlaamse Gemeenschap	31
3.5 Bekroningen en nominaties	32

3.1 Inleidend woord

■ RADIO MET INHOUD

Het mikado-publieksonderzoek leerde ons de plaats en de sterkten van het medium radio tussen de andere media en de positie van onze radionetten tegenover mekaar. Onze strategische opties voor de toekomst waren daarop gebaseerd. Radio is een medium met een snelle signaalfunctie (informatie) én met een belangrijke “sfeerscheppende” component (muziek). Radio is en blijft “good companionship”!

Radio1 profileerde zich het afgelopen jaar steeds meer als een informatiezender, maar wel met een eigen stijl en sfeer, kortom een net met een eigen gezicht. Daarnaast is er gewerkt aan de voorbereiding van wat in 2003 *927 Live* wordt: een sportontkoppeling van Radio1 op de middengolf, op het web en op DAB.

Radio2 actualiseerde zijn basisopdracht met een nieuwe campagneaanpak en het verder uitbouwen van de regionale functie. In het nieuwe CIM-onderzoek staat Radio2 weer op gelijke hoogte met Radio Donna.

Uit een recent onderzoek blijkt dat **Klara** zijn zelf opgelegde opdracht met glans invult: Klara is het toegankelijke cultuurplatform voor gans Vlaanderen geworden. Dit cultuurnet wordt nu in heel Europa als het voorbeeld van moderne cultuurradio opgevoerd! BBC Classic nodigde de netmanager van Klara uit om de transformatie van Radio3 naar Klara toe te lichten.

Studio Brussel maakte (net als heel wat jongerenmedia) een identiteitscrisis door en herovertuigt nu vanuit nieuw verworven inzichten terug zijn plaats in het Vlaamse jongerenlandschap.

Donna vierde dit jaar zijn tienjarig bestaan in een overvol Sportpaleis, het bewijs dat de basisformule van dit net helemaal goed zit.

RVi tenslotte, maakte het afgelopen jaar de grote sprong van het traditionele radiowerk naar een internetservice voor de Vlamingen in de wereld.

In 2002 heeft VRT-Radio een actieplan ontwikkeld dat een positieve stimulans moet betekenen voor de artiesten uit onze eigen gemeenschap. Naar aanleiding van parlementaire debatten is de radiodirectie gaan overleggen met belangrijke vertegenwoordigers van de Vlaamse artiesten en engageert de omroep zich ertoe dat voor het geheel van de radio minstens 20% van de gespeelde muziekstukken van Vlaamse origine is. De eerste resultaten van eind 2002 zijn zeer bemoedigend en wijzen op een duidelijke trendbreuk in de positieve zin, ondanks de diepe crisis waarin de muziekindustrie zich ook in Vlaanderen bevindt.

■ EEN RADIO VOOR DE TOEKOMST

In de achtergrond blijft de radio, met het oog op de huidige en toekomstige multimediale publicatie en interactieve toepassingen, gestaag werken aan de digitale integratie van al zijn processen, zowel de beheers- als de productieprocessen. De digitalisering van de productieprocessen gaat voort en is nu bijna volledig gerealiseerd.

De belangrijkste opdracht voor 2002 was de toonaangevende plaats van de publieke omroep in het vernieuwde Vlaamse radiolandschap behouden. Die opdracht is volbracht.

Frans Leven
Algemeen Directeur VRT-Radio

DE WANDELGANGEN

3.2 Diversiteit en inhoudelijke vernieuwing

De veranderende behoeften van luisteraars en verschillende creatieve voorstellen van medewerkers hebben de verschillende VRT-Radionetten ook in 2002 aangezet om de programmaschema's licht aan te passen. Deze aanpassingen gebeuren uiteraard binnen de lijnen van de netprofielen, de sleutel van het succes van de VRT-Radio.

■ 3.2.1 RADIO1

2002 was voor Radio1 een jaar van consolidering en imagooversterking.

Vaste waarden als *Voor De Dag* en *De Wandelgangen* gaan nog steeds moeiteloos samen met spraakmakende programma's als *Jongens & Wetenschap* en *De Nieuwe Wereld*. Ook in het weekend bleef Radio1 de informatiehongerige luisteraar bedienen met een aanstekelijk en gevarieerd aanbod, zowel op de radio als op het internet en daarbuiten.

Radio1 biedt een kleurrijke mix van nieuws, achtergrond, sport, satire, human interest, muziek en cultuur. De brede actualiteit bleef ook in 2002 de ruggengraat van de dagelijkse programmering. Af en toe werd dat in thema-acties gebundeld. Op 11 september peilde een extra lange editie van *De Wandelgangen* naar de gevolgen van Nine Eleven, één jaar later.

In samenwerking met de Boudewijnstichting organiseerde Radio1 in oktober de Week van de Verkeersveiligheid.

Ook sport is een essentieel element in de Radio1-mix: het nationale en internationale voetbal, alle grote wielervedstrijden, en het tennis werden op de voet gevolgd. 2002 was een goed gevuld jaar met het WK Voetbal, de Tour, voorjaarsklassiekers, de *Champions League* en tal van tennisturnoien.

Radio1 besliste om alle wedstrijden van het WK Voetbal onder de vlag *927 Live* uit te zenden via de middengolf 927 kHz, op DAB en internet. De belangrijkste wedstrijden (Rode Duivels, halve finales, finale) werden ook via FM uitgezonden. Op die manier werden zowel de sportliefhebbers als de overige Radio1-luisteraars optimaal bediend.

In 2002 trad Radio1 ook meer dan ooit naar buiten: *Radio1 Open* in de AB, VIP-ontmoetingen voor luisteraars, Brugge 2002, de grote zomerfestivals met *Club Live*, de Boekenbeurs met *De Nieuwe Wereld* en *Heldenmoed, Jongens & Wetenschap* vanuit Technopolis tijdens de Wetenschapsweek.

■ 3.2.2 RADIO2

Radio2 gaat door met zijn verjonging om zijn publiek ook voor de toekomst aan zich te binden. De veertigers, vijftigers en ouder van nu zijn nu eenmaal niet meer dezelfde als tien of vijftien jaar geleden. Zij willen een actieve radio die hun taal verstaat en spreekt. Om dat doel te bereiken is door Radio2 hard gewerkt aan de stijl van het net met nettunes, presentatiestijl en muziekkeuze. De regionale uitzendingen kregen onder meer vaste presentatiestemmen en een groter informatieaanbod in de verschillende regionale programma's.

Om het verschil te maken met andere netten koos Radio2 vanaf januari voor een onthaastende zaterdagavond: *Muziekmakers* zorgt voor een stijlvol, melodieus muziekdecor. In september kwam er door het verdwijnen van de *Zondagsclub* meer ruimte voor Vlaamse muziekproducten en regionale sportinformatie: *Viva Vlaanderen* houdt de vinger aan de pols van het muziekleven en *Zondagpost* kan twee uur lang de zondagse sport en vrije tijd volgen. Op dinsdagavond grasduint Marc Brillouet in *Brillotheek* in zijn uitgebreide muziekcollectie en op donderdagavond kwam er ruimte voor nostalgische disco in *De Dansbar*.

In november lauwerde Radio2 evergreens van bij ons in de derde editie van *De Eregalerij*. In augustus zagen meer dan 10.000 enthousiaste toeschouwers hoe Belle Perez de Radio2 Zomerhit won. Elke zomerzaterdagavond kwamen bovendien duizenden vakantiegangers aan zee meezingen met de *Radio2 Band-Aan-Zee*. Met onder meer de Tuindag in Bokrijk, wandel- en fietstochten in West-Vlaanderen en Limburg, De Gordel, en De Weg naar Boekegem brachten de regionale omroepcentra van Radio2 heel wat volk op de been in de verschillende provincies.

KLARA IN HET PALEIS

■ 3.2.3 KLARA

Klara bleef zich in 2002 profileren als cultuurnet met klassieke muziek. Speels waar het kan, maar altijd even degelijk en betrouwbaar als gids. Het literaire programma *Volgeboekt* verschoof naar een beter moment (zaterdagmiddag) en de programma's rond wereldmuziek (*Rans*) en jazz (*Take Five* werd *Come Sunday* op zondagavond) kregen wat meer ruimte. De vakantie zag ook de intrede van enkele nieuwe programma's, *De Lantaarntoren* en *Faktor 17*, maar vooral van enkele nieuwe en jonge stemmen, die met zorg gerekruteerd en intern opgeleid waren in het voorjaar.

In het voorjaar startte Klara met de imagocampagne *Klassiek Leeft*, met opmerkelijke beelden die de durf en originaliteit van het net bleven communiceren. De beide grote evenementen, *Klara in Lier* en *Klara in het Paleis*, waren zowel qua originele programmering als qua publieke opkomst en belangstelling een succes en toonden dat Klara zijn plaats in het culturele veld verworven heeft.

Klara is en blijft meer dan een radionet. Het cultuurmerk werkt steeds verder aan zijn community met een cultureel jaarboek (tweede deel in 2002), een Klara cd-reeks (met in 2002 zes nieuwe titels) en allerlei initiatieven waarin verschillende cultuurdisciplines op een originele manier met elkaar gecombineerd worden tot toegankelijke kleinere evenementen. Klara blijft natuurlijk een partner voor de professionele klassieke muziekwereld, waardoor gaandeweg ook samenwerkingsverbanden gesmeed worden met de hele professionele kunstensector.

Met platenmaatschappijen die Vlaamse musici willen promoten ging Klara coproducties aan. Klara bleef zich ook profileren als promotor van Vlaamse cultuur in het buitenland en in 2002 resulteerde dit onder meer in de internationale Maestro Silva Pereira Prize voor dirigent Filip Bral, die op uitnodiging van Klara aan die dirigentenwedstrijd deelnam.

■ 3.2.4 STUDIO BRUSSEL

2002 was een boeiend jaar voor Studio Brussel. Bedoeling was en is een publiek dat jong van oren is, aan te spreken met spraakmakende programma's waarin niet teveel gebabbeld maar des te meer muziek gespeeld wordt.

Op de primetime-momenten focussen *Wim Oosterlinck* en *Roos Van Acker* op de 18-25 jarigen en de mobiele medemens. Overdag wordt de werkende mens op zijn wenken bediend in *Music@Work*. En *Republica* is de reddingsboei voor luisteraars die dreigen te verdrinken in de onoverzichtelijke oceaan van interessante jeugd- en andere cultuur.

Ook humor blijft een bouwsteen: met programma's als *Kamagurkistan*, *Cutacrap* en *Collage* worden de grenzen van de moderne humor in kaart gebracht.

In september onderging de programmering een grote aanpassing: een nieuwe indeling vanaf de namiddag die consequent ingedeeld werd in programmablokken van 2 uur zorgde voor meer evenwicht. *Peter Van de Veire* werd anker van een dagelijkse show, van 16 tot 18 uur. *Roos Van Acker* presenteert een interactief muzikaal programma van maandag tot en met donderdag, van 18 tot 20 uur. Op vrijdag staat de *Hotlist*, met de dertig meestgedraaide StuBru-hits op het programma. Muzikale diepgang is er van maandag tot donderdag met *Radar* (vrijdag en zaterdag vervangen door *Switch*, het paradijs van de danslustigen). In het weekend bleven we lachen met onszelf en de wereld in *Het Ministerie van Miserie* en *French Quiz*.

Studio Brussel houdt van muziek, zeker als die live gespeeld en gecapteerd kan worden.

Begin januari werden het traditionele Eurosonic-festival (Groningen) en de Nachten (Antwerpen) opgenomen. Op 11 mei werd Brussel bezet: op vier locaties bewees de zender dat je ook in de hoofdstad kan rocken met een publiek dat uit alle windstreken komt.

All Areas was prominent aanwezig op de grote popfestivals in buiten- (Pinkpop) en binnenland (Werchter, Beach Rock, 10 Days Off, Marktrock, Pukkelpop en I love Techno).

Stu Bru kreeg in 2002 ook een nieuw logo, en een nieuwe baseline met bijhorende imago-spotjes.

■ 3.2.5 DONNA

Donna werd 10 jaar en vierde dat samen met de luisteraars. Er waren heel wat feestprogramma's, speciale acties en evenementen, met als kers op de taart het verjaardagsfeest in een afgeladen Sportpaleis. Voor 15.000 uitzinnige Donnafans bracht Donna een opgemerkte show waarbij Vlaamse artiesten (van Clouseau over Sergio tot Bart Peeters) hits brachten van internationale toppers.

Het Donnacafé werd een jaar omgedoopt tot *Happy Hour*. Luisteraars die op kantoor Donna luisterden, konden het Donnacafé op hun bedrijfsparking krijgen. Een traktatie van de jarige radio om trouwe luisteraars en hun collega's te belonen.

De basisformule zit goed, er waren het afgelopen jaar dan ook geen grote programmawijzigingen. *Doe de Donna* en *De Bumpershow* leidden de luisteraars door de ochtend- en avondspits. *Vrouwentongen* bleef de vaste waarde tijdens de voormiddag, *Diva* en de *Donnateur* zorgden voor een gevulde namiddag. Er werd in 2002 wel een proces op gang gebracht voor de inhoudelijke versterking van het net. Dit zal in 2003 resulteren in een actualisering van inhoud en waarden.

Het afgelopen jaar werden in nauw overleg met de radionieuwsdienst ook een aantal nieuwsstemmen geselecteerd die instaan voor het kort nieuws op Donna. De zogenaamde nieuwsflitsen bij belangrijke gebeurtenissen worden nu ook door Donna overgenomen.

Ook in 2002 zette Donna geregeld een stapje in de wereld met o.a. Donna Dansfolies, Hitclubs, een filmnacht in Gent, en een avonturendag in Durbuy.

■ 3.2.6 RVI

Voor RVI is 2002 in de eerste plaats het jaar waarin de nieuwe website online is gegaan. In de afgelopen jaren is heel wat energie gestoken in de voorbereiding, zowel technisch als qua inhoud. De website werd feestelijk gelanceerd op 28 oktober, en omvat drie luiken: een nieuwsaanbod, een service-deel, en een interactief deel. De doelgroep blijft enerzijds vooral de *community* van Vlamingen in het buitenland, en anderzijds buitenlanders met belangstelling voor Vlaanderen.

Met ingang van het nieuwe zomerschema werd de RVI-radioprogrammering grondig hervormd: een grotere stroomlijning, sneller op de bal spelen, plus een magazineformule met meer aandacht voor inbreng van de luisteraar. Dit alles met de bedoeling de informatie nog meer op maat te snijden van de Vlaming in het buitenland, en de RVI-stempel duidelijker herkenbaar te maken.

Het basis informatieprogramma heet nu *RVI Info*. Het duurt een half uur, en wordt elke dag uitgezonden om 7, 8, 9, 13, 19, 20 en 22 uur, met een herhaling 's nachts onze tijd, bestemd voor luisteraars in Amerika. Het bevat telkens een geactualiseerd nieuwsoverzicht van de afgelopen 24 uur, plus service-elementen zoals een Europees weer- en verkeersoverzicht, en SOS-berichten. *RVI Info* wordt gevolgd door een magazine van 30 minuten. Hierin wordt aandacht besteed aan het leven in Vlaanderen in de brede zin, en aan het wel en wee van Vlamingen in de wereld. Vooral bij dit laatste deel is sprake van een grote interactiviteit met het gebeuren op de website.

Met de nieuwe combinatie radio-internet wilt RVI de band tussen Vlaanderen en Vlamingen in het buitenland nog nauwer aanhalen.

■ 3.2.7 SPORT

De radiosportredactie heeft in 2002, zoals voorheen, sportnieuws geleverd aan de nieuwsbulletins van de onderscheiden VRT-radionetten, en sportprogramma's gemaakt op Radio1, met daarin live reportages en duiding. Centraal in de uitzendingen stonden de in Vlaanderen meest aansprekende sporten, voetbal, wielrennen (de klassiekers, en de Ronde van Frankrijk in "Radio Tour") en tennis, maar ook minder 'populaire' disciplines kwamen geregeld aan bod.

Het sportief hoogtepunt van het jaar was de wereldbeker voetbal in Japan en Korea, in juni. Rond dit evenement bouwde de sportredactie het project *927Live*, waardoor de voetballiefhebber aan zijn trekken kwam als nooit tevoren. Alle 64 wedstrijden van de wereldbeker werden door de sportredactie rechtstreeks verslagen en waren te volgen op de middengolffrequentie 927kHz (de middengolf en FM waren voor de gelegenheid ontkoppeld zodat de reguliere programma's op Radio1 FM gewoon doorgang konden vinden), op de speciaal daartoe ingestelde website *927Live.be* en ook via DAB. Rond de matches van de Rode Duivels, de opening, de halve finales en de finale werden samen met Radio1 speciale programma's gemaakt op de FM-band.

Mede als gevolg van de vele gunstige reacties op het project is beslist ook in 2003, en op een regelmatigere basis, gebruik te maken van het *927Live*-kanaal voor rechtstreekse sportverslaggeving.

■ 3.2.8 RADIONIEUWSDIENST

De radionieuwsdienst heeft in 2002 nogmaals het bewijs geleverd dat het verstrekken van betrouwbare informatie hét kenmerk bij uitstek is van de openbare radio. De constante stroom van nieuwsfeiten in binnen- en buitenland werd op de voet gevolgd. Daarbij werd gebruik gemaakt van de laatste technologische ontwikkelingen.

Dankzij de handige en gebruiksvriendelijke laptops is de radiojournalist in feite een wandelende radiostudio geworden, die autonoom kan beslissen hoe en wanneer klankbijdragen naar de VRT-redactie worden doorgestuurd. Ook voor de uitwisseling tussen de regionale redacties van Radio2 en de centrale nieuwsredactie in Brussel heeft het systeem zijn nut bewezen. Daardoor zijn de Radio2-redacties meer dan ooit de regionale antennes geworden van de nationale news-desk.

Het inschakelen van satelliet- en breedbandzenderwagens is uitgebreid. De VRT-Radionieuwsdienst stond temidden van de mensenmassa die in Nederland de uitvaart bijwoonde van de vermoorde Pim Fortuyn. Evenzo waren wij aanwezig op de Champs Elysées toen Parijzenaars protesteerden tegen de goede score van Jean-Marie Le Pen bij de presidentsverkiezingen in Frankrijk. De luisteraar van de nieuws- en duidingprogramma's kreeg op die manier informatie uit de eerste hand, zowel uit binnen- als buitenland.

Op 11 september 2002 was er op Radio1 een speciale uitzending rond de herdenking van de aanslagen op 11 september. In een uren durend extra programma van *De Wandelgangen* werd er live uitgezonden vanuit het Belgisch café *De Markt* in New York, waar een radiojournalist Vlamingen in de USA ondervroeg over die schokkende gebeurtenis.

3.3 De cijfers

2002 was een cruciaal jaar voor het radio-onderzoek in België. Voor het eerst in de geschiedenis van het luisteronderzoek wordt er voor de gehele radio-markt voortaan gewerkt met één meetmethode. Dit resulteert in één gemeenschappelijk cijfer voor de gehele markt, namelijk het cijfer van de CIM-radio-studie. De balans voor 2002 werd opgemaakt aan de hand van 2 golven (CIM golf 1 en CIM golf 2).

■ 3.3.1 BEREIK

VRT-Radio haalde in 2002 een gemiddeld *dagbereik* van 64%. Dit betekent dat op een gemiddelde dag 64% van alle Vlamingen naar een radionet van VRT luistert. VRT-Radio haalde in 2002 een (absoluut) *weekbereik* van 80,4%. Dus na zeven dagen (een gemiddelde week) heeft 80,4% van alle Vlamingen een VRT-radionet beluisterd. Deze gemiddelde scores werden berekend aan de hand van CIM golf 1 (maart-juli 2002) en CIM golf 2 (september-december 2002).

Zowel Radio2 (absoluut weekbereik: 46,1%) als Donna (absoluut weekbereik: 45,3%) bereiken na zeven dagen bijna de helft van alle Vlamingen. Bij Radio1 bedraagt dit absoluut weekbereik 28%. Studio Brussel en Klara bereiken na één week bijna dubbel zoveel luisteraars dan op een gemiddelde dag. Het totaalbereik van deze netten, dat nog eens dubbel zo groot is dan het weekbereik, wijst erop dat vele Vlamingen, echter op een onregelmatige basis, Klara of Studio Brussel wel eens beluisteren.

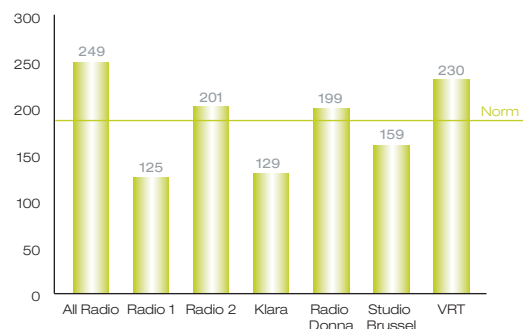
VRT-Radio bereikt met zijn 5 radionetten bijna alle Vlamingen die wel eens naar de radio luisteren. Het *relatief* weekbereik bedraagt 96,2%. Dit relatief weekbereik duidt aan hoeveel procent van alle

Vlamingen die tijdens een gemiddelde week naar de radio luisteren, afstemmen op een VRT-net. VRT-Radio voldoet hiermee ruim aan de norm die in de beheersovereenkomst is overeengekomen.

■ 3.3.2 LUISTERDUUR

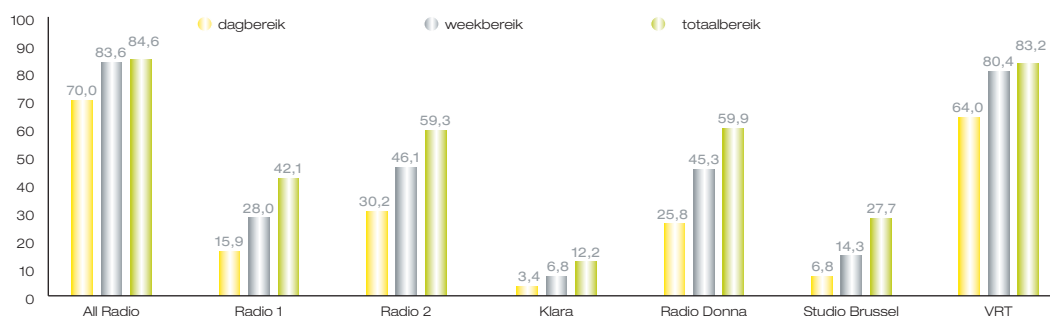
Er wordt lang naar de radio geluisterd in Vlaanderen, en deze lange luisterduur is te danken aan de VRT-netten, waarnaar op een gemiddelde dag ruim 230 minuten geluisterd werd. Het gaat hier om de luisterduur uitgedrukt in aantal geluisterde minuten per luisteraar. VRT-Radio voldoet dus ruim aan de vooropgestelde luisterduur van 195 minuten. Bovendien overtreft VRT-Radio de vooropgestelde luisterduur in bijna elke socio-demografische groep.

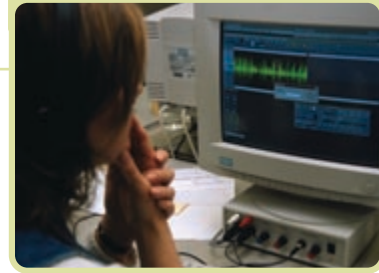
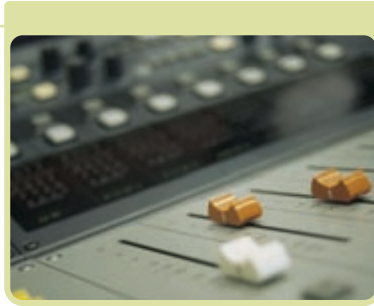
Luisterduur (in minuten) per net op een gemiddelde dag (ma-zo) in 2002

Tussen de VRT-netten zijn er wel grote verschillen qua luisterduur: Radio2 en Donna weten hun luisteraars het langst aan zich te binden met een gemiddelde van ongeveer 200 minuten per luisteraar. Radio1 en Klara kennen een kortere luisterduur van 120 minuten. De luisteraar van Studio Brussel luistert gemiddeld 160 minuten.

Vergelijking gemiddeld dag- en cumulatief weekbereik en totaalbereik in 2002

■ 3.3.3 NIEUWSBEREIK

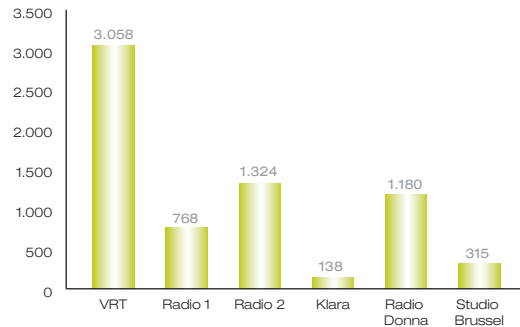
“VRT-Radio dient per net dagelijks minstens 50 minuten nieuwsbulletins uit zenden, en daarmee 80% van de VRT-luisteraars te bereiken.”

Volgende overzicht geeft het totaal aantal minuten per dag dat de netten nieuwsbulletins uitzenden. Alle netten overschrijden probleemloos, zowel op weekdays als in de weekends, 50 minuten bulletin.

<i>in minuten</i>	weekdagen	zaterdag	zondag
Radio1	106,5	100,5	99,5
Radio2	84	71	70
Klara	71,5	58,5	58,5
Donna	59,5	59,5	59,5
Studio Brussel	72	72	72

VRT-Radio bereikt met zijn nieuwsbulletins op een gemiddelde dag in 2002 59,7% van alle Vlamingen ouder dan 12 jaar. Met zijn totale programmatie bereikt VRT-Radio 64% van die Vlamingen. Daaruit

Gemiddeld dagbereik (000) van alle nieuwsuitzendingen per net in 2002 (ma-zo)

kunnen we afleiden dat VRT-Radio met zijn nieuwsbulletins 93,3% van alle VRT-luisteraars bereikt. Of anders gezegd: 3.058.000 Vlamingen luisteren op een gemiddelde dag naar minstens één nieuwsuitzending op een VRT-net. Radio2 en Donna bereiken elk meer dan 1 miljoen Vlamingen per dag met hun nieuwsbulletins, Radio1 ruim 750.000, Studio Brussel ruim 300.000 luisteraars en Klara 138.000.

3.4 Feest van de Vlaamse Gemeenschap

De 700ste verjaardag van de Guldensporenslag kreeg erg veel aandacht op de VRT-Radio.

In de nieuwsbulletins via alle radionetten kwam de actualiteit van de Vlaamse Feestdag aan bod.

Radio1 bracht structureel twee reeksen 700 jaar na 1302. In *De Wandelgangen* belichtte Marc Gevaert elke dinsdag van het jaar omstreeks 18.45 uur een belangrijk feit uit onze Vlaamse geschiedenis. In negen uitzendingen op de zomerzondagochtenden van 9 tot 10 uur zette Pat Donnez Vlaanderen voor de leeuwen: een document over Vlaanderen en de Vlaming.

In de week van 11 juli programmeerden de infomagazines *Voor de dag* en *De Wandelgangen* speciale items: de historische documentaire *1302-De Slag* in de Kortrijkse musea, een tentoonstelling over Hendrik Conscience en *De Leeuw van Vlaanderen* in het AMVC Antwerpen, over Voeren en ook inwoners van Jodoigne die waren uitgenodigd bij hun burens in Hoegaarden n.a.v. *Over de Grenzen*, vooraanstaande Vlamingen over de slag en de keuze van 11 juli als Vlaamse feestdag, de Vlaamse identiteit, de strijdlust van de Vlamingen en de toekomst van Vlaanderen, de betekenis van de Slag der Gulden Sporen, een verslag van één van de 1630 gesubsidieerde buurtfeesten en van de Gulden Ontsporing op de Grote Markt in Brussel. Muzikaal maakte Radio1 op 11 juli ruim plaats voor Vlaamse producten.

Ook bij **Radio2** hadden *de Zevende Hemel* en *Goudzoekers* duidelijk nog meer aandacht voor muziek van Vlaamse origine. In *Kook* creëerden grote Vlaamse chefs verrassingen met oervlaamse ingrediënten. *De Vliegende Vlaming* en *Zomertijd* volgden met sfeerbeelden Vlaanderen Feest! op.

De regionale programma's verwerkten de speciale initiatieven in berichten, telefonische gesprekken en reportages over de festiviteiten op 11 juli, evenwichtig

gespreid over de provincies, van theaterprojecten tot optredens, van kasteelfeesten tot acties met gratis bussen en historische evocaties.

Donna ging in *Vrouwentongen* op zoek naar luisteraars die het verhaal van de Guldensporenslag zo nauwkeurig mogelijk uit de doeken konden doen. De winnaar kreeg een eigen barbecuefeest voor 11 personen.

Studio Brussel heeft op 11 juli Senator Vincent Van Quickenborne in het programma *Dallas* uitgenodigd, en *De Zomer Van* (van 20 tot 24u) volledig geprogrammeerd met Vlaamse producties of artiesten.

Klara vierde deze 700ste verjaardag mee met een dag vol Vlaamse muziek al van middernacht af in een integraal Vlaams nachtprogramma en een live-ochtendprogramma vanuit de Kortrijkse Groeningeabdij. 's Namiddags en 's avonds zond Klara uit vanuit de tuin van het Rubenshuis in Antwerpen. *Mixtuur* sloot de dag met hedendaagse Vlaamse componisten.

GOUDZOEKERS

VROUWENTONGEN

bekroningen en nominaties

3.5 Bekroningen en nominaties

Het Radio1-Programma *Jongens & wetenschap* ontvangt de **Zesde Vijs 2001** van de Studiekring voor Kritische Evaluatie van Pseudowetenschap en het Paranormale (SKEPP) (maart 2002).

De Klara-imagospot met de kuisvrouw op het podium krijgt een **zilveren prijs van Promax**, de internationale competitie van mediaspots in Sevilla (april 2002)

De Klara-cd met concerti van Vivaldi, *Concerti per la Pieta* krijgt een **Choc du monde de la musique** (april 2002)

Met de **Persprijs Radio** lauwert de Dexia Bank het Radio 1-programma *Piazza* voor *Beeldenstorm*, een reportage over de aanslagen van 11 september 2001 (mei 2002)

De **Deutsche Welle World Music Award 2002** gaat naar de redactie van *Cucamonga* en *Club Tropical* van Radio1 (juni 2002)

De **Klankenberge-award** van de stad Blankenberge lauwert *De nieuwe wereld* van Radio1 voor de creatie van het Nieuwe wereld-songbook (november 2002)

De televisiespot van Radio1 *'t Is maar dat je het weet*, krijgt de **Zorra-publieksprijs 2002** als meest vrouwvriendelijke of roldoorkruisende reclame (november 2002)

Het Algemeen Nederlands Verbond kent zijn **Mediaprijs 2002** toe aan de Radio1-reeks *Bomans & Bomans* (november 2002)

Het reisprogramma *Koffers & Co* van Radio2 ontvangt de allereerste **Kalevala Travel Award** van het Fins Verkeersbureau (december 2002)

Klara wint met haar televisiecampagne *Klassiek leeft* de prijs in de categorie televisie- en bioscoopspots voor publicaties en media van de internationale **Eurobest awards 2002** in Londen (januari 2003)

De **Prijs van de radiokritiek** uitgereikt door de Vereniging van Vlaamse radio- en televisiepers voor het jaar 2002 gaat naar *De nieuwe wereld* van Radio1 (februari 2003).

De **Zamu-award 2002** van de Vereniging van zangers en muzikanten voor de categorie media wordt gewonnen door *All Areas* van Studio Brussel (februari 2003)

JONGENS & WETENSCHAP

KOFFERS & CO

4. Technologie en Innovatieve Mediaprojecten

4.1 Inleidend woord	36
4.2 Procesbeheersing	37
4.3 Digitalisering intern productieproces	37
4.4 Het internetaanbod en e-diensten	38
4.5 Teletekst	39
4.6 E-VRT projecten	39
4.6.1 Het Digitaal Thuisplatform	39
4.6.2 Het MPEG Onderzoeksproject	40
4.6.3 Het ASP Project	41

4.1 Inleidend woord

Het jaar 2002 was voor de Directie Technologie een jaar van verschillende snelheden en thema's.

Tot vandaag hebben binnen de VRT de verschillende afdelingen het veranderingsgebeuren elk op hun eigen manier beleefd. In 1999 was het project "Integratie van Creativiteit en Digitale Broadcasting technologie in een ERP omgeving" de start van een innovatiegebeuren dat in 2001 zijn verdere uitwerking gekregen heeft in het e-VRT forum.

Waar het ERP gebeuren onmiddellijk de hele VRT-organisatie aangesproken heeft, was dit onmogelijk met de doelstelling van het e-VRT forum: "Toepassing van een server-based computer model op een geïntegreerde productieomgeving voor digitale media om het aan te bieden als service op een netwerk". Dit laatste wordt ook media-ASP genoemd.

Via tal van deelprojecten werd in 2002 een basis van enerzijds technologie en anderzijds kennis rond content opgebouwd. IO is zeker één van onze speerpuntprojecten, maar het is in feite enkel het topje van de ijsberg. Door een team van R&D

mensen werden er samen met grote technologieleveranciers en kleine technologiepartners testopstellingen gebouwd die veelbelovend zijn.

De uitdaging is nu de opgedane kennis, zoals ook vandaag nog gebeurt met het ERP project, te laten opnemen door TV en Radio. In dit proces zullen, naast technologie, terug tal van andere veranderingsaspecten aan bod komen.

Om ons op dit veranderingsproces nog beter voor te bereiden is in 2002 de organisatie van de Directie Technologie aangepast en zijn we op zoek gegaan naar nieuwe management profielen.

Na de ontwikkeling en invoering van nieuwe business-applicaties wacht ons nu het echte media-werk.

Harry Sorgeloos
Algemeen Directeur Technologie

technologie en innovatieve mediaprojecten

4.2 Procesbeheersing

VRT-Radio en een aantal ondersteunende diensten hebben het ERP-gebeuren vrij snel opgenomen als basisplatform voor hun procesbeheersing. Bij VRT-Televisie was dit, omwille van de omvang en complexiteit, niet aan dezelfde snelheid mogelijk.

In 2002 heeft TV echter zijn achterstand bijgebeend. De netmanagers beschikken nu over hun strategi-

sche tools om de zware tanker die TV is aan te sturen en op te volgen.

Vandaag kunnen we dan ook stellen dat bij de VRT, over alle afdelingen heen, een volledig geïntegreerd beheersysteem operationeel is.

Het verder uitrollen van het ERP systeem zal nog meerdere jaren vergen, de aandacht is echter verschoven van strategisch naar operationeel niveau.

4.3 Digitalisering intern productieproces

De VRT heeft in de beheersovereenkomst de opdracht gekregen zijn intern productieproces te digitaliseren en het in de loop van 2002-2006 compatibel te maken met internettechnologie, waarbij bestaande informatica- en informatiediensten worden geïntegreerd.

Binnen het kader van het e-VRT forum werden er tal van projecten opgezet rond video. Het IO proefproject rond interactieve digitale televisie en de voorbereidingen voor het digitale nieuwskanaal vrt-nieuws.net zijn daar voorbeelden van. Het is de bedoeling in 2003, stap voor stap, deze concepten toe te passen binnen VRT-Televisie. Ook op het vlak van digitalisering van het productieproces heeft VRT-Radio een voorsprong van minstens 2 jaar op TV. Daarom zullen in 2003 de projectdiensten van TV versterkt worden.

De radioredacties van Radio1, Radio2, RVI, Klara, Studio Brussel en Donna werden in 2002 uitgebreid met een aantal werkposten. Daardoor zijn meer medewerkers aangesloten op het computernetwerk voor de radio en worden meer werkzaamheden uitgevoerd via digitale middelen.

De infrastructuur voor onbemande radio werd uitgebreid met meerdere werkposten om nog meer gebruik te kunnen maken van de geluidsbestanden die opgeslagen zijn in het digitaal geheugen van het productiesysteem. Het totaal aantal werkposten in het omroepcentrum bedraagt daarmee 220.

Om nog meer geïntegreerd te kunnen werken, werd een digitaal toestel geïnstalleerd dat de radio-uitzendingen gedurende acht dagen bewaart. Al de opgeslagen audiobestanden kunnen via het VRT-computernetwerk geconsulteerd worden en zijn ter beschik-

king in uitzendkwaliteit voor het samenstellen van nieuwe programma's.

De geheugencapaciteit van het radionetwerk werd verhoogd met 1 terabyte. De totale opslagcapaciteit bedraagt nu 1,8 terabyte of 16 000 uur audio.

De twee regionale omroepen Radio2 West-Vlaanderen en Limburg verhuizen in 2003 naar een nieuw gebouw. De nieuwe radio-infrastructuur zal bestaan uit een éénmansstudio, twee inleescellen en een traditionele radiostudio, een lijnencentrum en een computercentrum. Het zal ook mogelijk zijn uitzendingen en opnamen met publiek te verzorgen. De infrastructuur beantwoordt aan de moderne eisen van het radiomaken en maakt gebruik van een geïntegreerd geheel met pc's, computernetwerken en audioapparatuur. In alle radiostudio's en in de redactieruimte staan werkposten voor klankmontage die verbonden zijn met het plaatselijke centraal geheugen via een computernetwerk, en via een breedband glasvezelverbinding met het computernetwerk van het omroepcentrum.

4.4 Het internetaanbod en e-diensten

De websites van de **drie televisienetten** TV1, Canvas en Ketnet werden opnieuw gebouwd volgens een totaal nieuw principe. Een generieke site kan gepubliceerd worden via de publicatiemachine die multichannel publicatie toestaat, dus zowel naar de PC als naar digitale televisie, GSM... Het ontwerp is erop gericht dat navigatie, leesbaarheid en bruikbaarheid van de inhoud kunnen aangepast worden voor zowel een PC met muis en toetsenbord, als voor een televisiescherm met een afstandsbediening.

De site van Ketnet werd opnieuw gelanceerd op 8 maart 2002, die van Canvas op 30 mei 2002, en TV1 kreeg zijn vernieuwde site op 1 oktober 2002.

Hetzelfde publicatieprincipe werd toegepast voor de vernieuwde VRT.be website. De twee bestaande versies, één voor de PC en één voor digitale TV, worden door één redactietool gevoed. De inhoud is identiek, de navigatie en *look and feel* zijn verschillend, zonder dat hiervoor extra werk of middelen nodig zijn. De nieuwe site werd gelanceerd op 22 maart 2002.

Bij de **VRT-Radio** werden twee nieuwe websites gemaakt:

- De nieuwe website van RVI, gelanceerd op 28 oktober 2002, omvat een nieuwsaanbod, een service-deel en een communityluik, waar Vlamingen in de wereld virtueel samengebracht worden en informatie en verhalen kunnen uitwisselen (zie ook 3.2.6).
- Voor het WK Voetbal in Japan en Korea werd onder de vlag van *927 Live* een tijdelijke website gemaakt met rechtstreekse webverslaggeving, nieuwsberichten, uitslagen en enkele interactieve componenten (een stemming, een forum en een spel).

Voor de radiowebsites van Radio1, Radio2, Klara, Donna en Studio Brussel werden in 2002 de nodige voorbereidingen getroffen om deze te migreren naar het nieuwe productieplatform van de VRT. De oplevering van deze nieuwe websites is voorzien voor 2003 en 2004.

Binnen de radio wordt onder de noemer *Digitaal Mobiel Platform* gezocht naar gebruiksvriendelijke toepassingen om radiocontent ook op andere manieren dan via klassieke radio ter beschikking te stellen van

een breed publiek. In 2002 werden er zo een aantal projecten gekoppeld aan radio-uitzendingen:

- Tijdens het wereldkampioenschap voetbal in Japan en Korea werden een aantal e-diensten opgezet, zoals een live-verslaggeving via sms en via een scorebord op het internet.
- Tijdens de zomerfestivals werd er aan de *All Areas*-uitzending van Studio Brussel een uitgebreide webverslaggeving in beeld en geluid gekoppeld, er waren chats met artiesten, en een dienst via sms-voicecards.
- Tijdens Donna's top 2002 konden luisteraars via sms verwittigd worden wanneer hun favoriete plaat gedraaid werd.

Verder werd sms actief gebruikt als reactiekanaal op verschillende radionetten. In 2002 werd tevens de basis gelegd voor enkele permanente sms-diensten, een aantal op basis van eigen productie zoals nieuwsflitsen en *now-on-air* informatie, een aantal door de aggregatie van de in de markt aanwezige diensten, zoals verkeersinformatie en weerberichten.

4.5 Teletekst

Eind 2002 werd de teletekst-redactie na 23 jaar gesplitst. Teletekst-ondertiteling bleef onder de vleugels van televisie, de redactionele poot vond aansluiting bij de Digitale Redactie. Deze structuur moet toelaten om vanaf 2003 een optimale online-synergie uit te bouwen tussen teletekst en vrtnieuws.net. De roep van de kijker om snelle informatie klinkt immers luider dan ooit. De belangstelling voor teletekst op televisie neemt langzaam maar zeker af in het voordeel van internet. Deze trend tekent zich eveneens in de ons omringende landen af. De informatie die teletekst op TV1 en Canvas/Ketnet aanbiedt, heeft dus nood aan een bijkomende afnemer, het internet.

Toch bleef VRT-Teletekst in 2002 het belangrijkste online medium in Vlaanderen. Dagelijks raadpleegden gemiddeld 226.200 kijkers TV1-teletekst en 60.600

kijkers Canvas/Ketnet-teletekst. Anders gezegd: van de 357.700 kijkers die dagelijks teletekst raadplegen, doet 63% dit via TV1 en 17% via Canvas/Ketnet.

Webtrends maakt het mogelijk het kijkgedrag naar teletekst op de website van TV1 te analyseren en op een onderbouwde manier te peilen naar de populariteit van de teletekst-pagina's. Hieruit blijkt dat meer dan de helft van de bezoekers de sportpagina's raadpleegt (vooral eersteklasse voetbal), een derde is op zoek naar nieuwsberichten (vooral binnenlands nieuws). Andere druk bezochte pagina's zijn de Lotto-uitslag, de tv-gids en de weersinformatie.

Op basis van deze richtinggevende cijfers werd in 2002 de aanzet gegeven tot enkele hervormingen, die pas in 2003 op het scherm zichtbaar zullen zijn. Nog korter op de bal spelen is de boodschap.

4.6 e-VRT projecten

■ 4.6.1 HET DIGITAAL THUISPLATFORM

Na de intensieve voorbereidingen van 2001, konden het voorbije jaar 100 gezinnen uit de omgeving van Schoten met hun televisietoestel en een settopbox¹ gebruik maken van het digitale televisieaanbod van de VRT gecombineerd met de internetgerelateerde diensten van Belgacom. Het project kreeg de naam IO. De VRT realiseerde zowel met radio als met televisie integraties die het mogelijk maken om tekst, video en audio naar verschillende platformen te publiceren. De VRT heeft zelf een publicatiemachine² ontwikkeld omdat er op de markt geen geschikt systeem beschikbaar was. Voor het beheer van de publicaties werd bijkomend een content editor³ ontwikkeld. Niet alleen de redacteurs van IO gebruiken deze editor, ook de sites van TV1, Ketnet, Canvas, RVi, de algemene VRT-site, en de VRT- intranetsite doen beroep op het publicatiesysteem. De omgeving ontwikkeld voor het Digitaal Thuisplatform en de daarbij opgebouwde know how, bewijzen duidelijk hun nut voor andere projecten binnen de VRT. Onder het distributieplatform werden de nodige zenders, de headend⁴ en de settopbox operationeel gemaakt. De eerste helft van 2002 kampte de settopbox nog met technische problemen. Deze waren medio 2002 van de baan.

IO geeft toegang tot een aantrekkelijk aanbod van multimediale extra's boven op de reguliere televisie- en radio-uitzendingen:

- een elektronische *Tv-gids* met mogelijkheid tot rechtstreeks programmeren (één druk op de knop) voor opname op de harde schijf
- onder de rubriek *Video*: zelfgemaakte opnames, een aanbod van VRT- programma's die dagelijks of wekelijks vernieuwd worden (KetnetMax, Crimi en MeerTv)
- een *Nieuwspagina*: met alle aandacht voor de hoofdpunten uit de actualiteit, itemgebaseerd

1 De settopbox is een decoder die de digitale omroepsignalen ontfangt en ze vertaalt naar beeld, geluid en extra toepassingen op het televisiescherm.

2 De publicatiemachine is een serverplatform dat toelaat multimedia aan te maken en te verdelen zonder een structurele meerkost in functie van het aantal gebruikers of verschillende toestellen en toepassingen.

3 De content editor werd bijkomend ontwikkeld om documenten manueel in te brengen, of minstens te corrigeren. De redacteur voert in de eerste plaats de juiste gegevens in, of maakt ze bruikbaar voor publicatie.

4 De headend levert de finale bitstream voor de zenders en de settopbox. Deze stroom bestaat in feite uit drie elementaire componenten. De eerste twee zijn audio en video en bevatten dus alle televisie- en radiosignalen van de VRT. Een derde is transport van data van de publicatiemachine naar de settopbox.

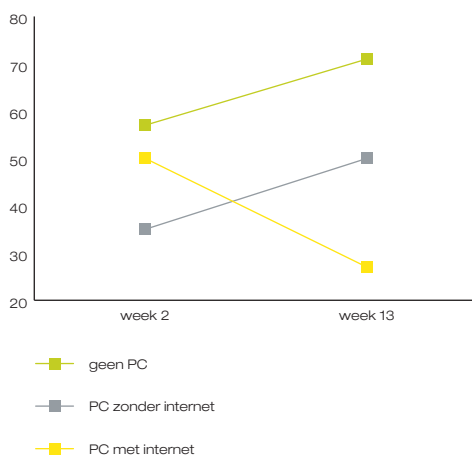
aangeboden met tekst én beeld. Daarnaast een aanbod van dossiers over hete hangijzers uit de actualiteit, archieffilmpjes onder Blik op Voorbij, en het Journaal van 13 uur, 18 uur en 20 uur

- de sportactualiteit wordt volgens dezelfde principes toegelicht op een aparte *Sportpagina*
- een VRT-Plus pagina met een uitagenda onder *Wegwijzer*, societynieuws onder *NV Beroemd* en nieuws op kindermaat met *Karrewiet*

Dankzij de ADSL-verbinding in de settopbox hebben de gebruikers toegang tot een aantal diensten aangeboden door Belgacom/Skynet. Naast vrije internettoegang en e-mail, zijn onder meer de televisievriendelijke Vlaanderen.be site, de gemeentelijke site van Schoten, telefoongidsen en filmnieuws online raadpleegbaar via het televisiescherm.

Met de zelf ontwikkelde metingssoftware werd het gebruik van de settopboxen geanalyseerd. Vanaf het najaar konden die metingen voor het hele panel en over een langere periode gebeuren. Daaruit blijkt alvast dat de elektronische Tv-gids in combinatie met opname op de harde schijf erg in trek is. Ook het programma-aanbod onder *Crimi* en *KetnetMax* kent een zekere populariteit. Kinderen blijken trouwens enthousiaste gebruikers van de settopbox te zijn.

Evolutie % boxesurfers

De internetgerelateerde toepassingen blijken aan te slaan bij een belangrijk segment van het proefpanel. Bij aanvang van de gebruiksmetingen werd al vlug duidelijk dat de instapdrempel bijzonder laag was: alle gezinnen probeerden het surfen via de televisie uit. Gezinnen die na deze kennismaking regelmatig blijven surfen via de box beschikken niet over een computer, of hebben alsnog geen internetaansluiting. Voor hen is de settopbox dus het surf toestel bij uitstek. Liefst 70% van de panelgezinnen zonder computer surft zeer regelmatig via de tv. Het gaat hierbij vooral om gezinnen uit de laagste sociale groepen en de iets oudere personen uit het panel. Van de gezinnen met een computer, maar zonder internetconnectie, surft 50% via de tv. Deze vaststellingen wijzen er alleszins op dat digitale televisie een belangrijke rol kan spelen in het dichten van de digitale kloof.

■ 4.6.2 HET MPEG ONDERZOEKSPROJECT

Het MPEG-project is een wetenschappelijk onderzoeksproject naar betere compressietechnieken en loopt in samenwerking met Imec en de VUB binnen vijf werkkaders (transcoderen, extractie en opmaak van objecten uit audiovisueel materiaal, interactiviteit, de integratie van metadata, en het beheer van metadata). Er wordt gezocht naar de beste technische oplossing om nieuwe media tot bij de eindgebruiker te brengen, op het toestel dat hij verkiest. Daarnaast zoekt het project naar de beste productiemethode binnen de omroep om zoveel mogelijk dubbel werk voor publicatie naar diverse platformen te voorkomen. Het principe is: één keer creëren, en (simultaan) naar verschillende platformen publiceren.

Het onderzoeksproject maakt dus deel uit van de uitbouw van een *Content Management System* dat al het nieuwe en bestaande inhoudelijke materiaal (beeld, geluid, tekst, grafiek, interactieve scenario's...) moet beheren. Het ERP-systeem was een eerste aanzet in die richting, maar essentiële functionaliteiten zoals indexering van archiefmateriaal en de koppeling met productieapparatuur ontbreken nog. De digitalisering van het bestaande archiefmateriaal is onlosmakelijk verbonden met dit alles. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor de bestaande en nieuwe MPEG-normen.

Van groot belang ook in het MPEG onderzoeksproject is de kennisoverdracht die plaatsvindt. De kennis en ervaring van de MPEG specialisten worden al zoveel mogelijk aangewend in de praktijk binnen de omroep.

■ 4.6.3 HET ASP PROJECT

De Vlaamse regering heeft in het kader van de beslissingen op de Europese top van Lissabon van begin 2000 de VRT opgedragen om “... een inhoudelijk verantwoord en technologisch up-to-date mediaplatform in Vlaanderen uit te bouwen.”

Het gaat hier niet alleen om een platform dat media-inhouden rechtstreeks naar de eindgebruiker brengt, maar ook om het creëren van een facilitair platform voor de Vlaamse mediabedrijven. Het betreft dus de oprichting van een *Applicatie Service Provider* (ASP). Dit is een levering van op software gebaseerde diensten waarvan klantenbedrijven van op afstand gebruik maken via een netwerk op basis van een inschrijvingscontract. Concreet bestaat zo'n facilitair platform uit een digitaal kantoor met communicatietoepassingen (e-mail, kalender, voice over IP), bedrijfstoepassingen (ERP/SAP), en media- en productietoepassingen.

De VRT wilt vanuit zijn opdracht een bijzondere rol spelen voor de Vlaamse media-industrie. Door de creatie van open standaarden en het ter beschikking stellen van de nieuwste technologieën en applicaties voor de kleinere productiehuisen via een Media-ASP, kan de openbare omroep in dit tijdperk van globalisering en concentratie bijdragen aan de

bescherming van de lokale audiovisuele productiesector in Vlaanderen.

Om uiteindelijk tot dit model te komen is de VRT in 2002 eerst intern gestart met een *proof of concept* onder de noemer MAGy (Media Application Gateway). Dit is het vervolg op het proefproject van 2001 waarbij reeds een eerste groep van VRT-medewerkers via het intranet van de VRT werd aangesloten op een centraal digitaal platform volgens het ASP-model. MAGy bouwt hier dus op verder, en biedt toegang tot een beperkt geheel van applicaties met een geïntegreerd beheer van gebruikers. Die toegang is *thin-client* gebaseerd. Dit wil zeggen dat applicaties en data zo maximaal mogelijk centraal worden uitgevoerd en gestockeerd, m.a.w. er is zo weinig mogelijk software lokaal geïnstalleerd.

Het platform is momenteel geschaald voor 100 eindgebruikers, maar kan makkelijk uitgebreid worden. De basisstructuur voor het aansluiten van VRT-gebruikers op de ASP-infrastructuur is dus gerealiseerd. Belangrijk is dat de migratie van medewerkers naar MAGy niet vanuit de technologie maar vanuit de organisatie gestuurd wordt (*change management*). Het schalen van de architectuur gebeurt dus parallel met de snelheid waarmee de VRT gebruikers laat migreren naar de nieuwe ASP-infrastructuur. De meerwaarde van de ASP-structuur is groot: een verhoogde performantie, mogelijkheid tot profilering en personalisatie, een hogere bedrijfszekerheid en een eenvoudiger beheer.

De bedoeling is dit interne platform op termijn te externaliseren naar de Vlaamse mediasector in een Media-ASP.

technologie en innovatieve mediaprojecten

5. Human Resources & Facility Management

5.1 Inleidend woord	44
5.2 Topics	45
5.2.1 Sociaal overleg	45
5.2.2 Projecten	45
5.2.3 Gelijkekansenbeleid	45
5.2.4 Opleiding en begeleiding veranderingstrajecten	46
5.3 Personeelsaantal en -kost	46
5.4 Projecten gebouwen	47

5.1 Inleidend woord

In 1996, toen statutaire medewerkers veruit de grootste groep uitmaakten, werd beslist dat de VRT voortaan enkel nog contractuele medewerkers zou recrutereren. Nu, iets meer dan 5 jaar later, heeft zich in alle stilte een merkwaardige ommekeer voorgedaan. In 2002 is immers de balans tussen het aantal contractuele en statutaire tewerkstellingen nipt in het voordeel van de contractuele personeelsleden omgeslagen.

Niet verwonderlijk dus dat in het nieuwe sectorale akkoord veel aandacht besteed werd aan het afstemmen van de verloning en loopbanen van de statutaire medewerkers op deze die voor het contractueel personeel werden overeengekomen.

Convergentie was trouwens in het algemeen de meest opvallende rode draad die door alle dossiers bij HR liep. We bedoelen hiermee: statutaire en contractuele personeelsleden niet alleen geven waar ze recht op hebben binnen de regelgevingen die op hen van toepassing zijn, maar ook zo veel mogelijk de ongelijkheden tussen deze regelgevingen wegwerken.

Naar de tewerkstellingsmarkt toe profileert de VRT zich als een dynamische werkgever waar het leuk werken is en toekomstperspectieven niet in holle frasen verwoord worden. Ons dynamisme uitstralen doen we o.a. door op activiteiten van hoges-

scholen en universiteiten aanwezig te zijn, zoals dit jaar op de jobbeurzen van de KUL en de VUB.

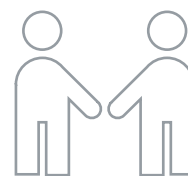
En dergelijke activiteiten werpen hun vruchten af. Niet alleen uit zich dat in de kwantiteit en kwaliteit van de kandidaten die zich voor vacatures aanbieden, ook ons imago verbetert merkkelijk.

In het najaar 2002 werden door Randstad 8000 respondenten ondervraagd over hun perceptie van de aantrekkelijkheid van 150 bedrijven. De VRT blijkt zich genesteld te hebben tussen de grote spelers uit de farmaceutische sector en werd nipt tweede in het jaarlijkse onderzoek naar de meest aantrekkelijke werkgever in België. Pfizer behaalde de 'Randstad HR Award'. De VRT eindigde dus zeer verdienstelijk tweede, net voor Janssen Pharmaceutica overigens.

Succes is leuk om van te genieten. Toch mogen en zullen we niet in de val van de zelfgenoegzaamheid trappen. Op de ingeslagen weg doorgaan is daarom ook het motto voor de komende jaren.

Hugo De Vreese
Algemeen Directeur HR & Facility Management

human
resources
& facility
management

5.2 Topics

■ 5.2.1 SOCIAAL OVERLEG

In 2002 werden de meeste dossiers waarvoor het sociaal overleg het jaar daarvoor was opgestart met succes afgerond. Dat pleit eens te meer voor de formule van constructief en open overleg tussen directie en vakbonden. Het overleg is vaak arbeidsintensief, duurt soms lang, maar het draagt in belangrijke mate bij tot de sociale vrede en tot de duurzaamheid van het bereikte akkoord.

Voor de periode van 2003 tot 2006 werd **een nieuw sectoraal akkoord** onderhandeld.

Dit akkoord is van toepassing op de contractuele personeelsleden die op 31 december 2002 54% van het personeelsbestand uitmaakten. Het behelst onder meer:

- een regeling voor vakantie,
- jaarlijkse loonaanpassingen, gekoppeld aan de evaluatie, loonvorken,...

Een nieuwe selectieprocedure zal, zonder kwaliteitsverlies, de doorlooptijd van de selecties beduidend inkorten.

Het reglement kosten eigen aan de werkgever werd gedeeltelijk herzien. In de eerste plaats stapt men daarbij grotendeels af van een systeem van forfaitaire vergoedingen voor maaltijd- en andere kosten in het binnenland.

De verloning van statutaire personeelsleden werd op bepaalde punten aangepast. Om de overeenstemming met de verloning van de contractuele personeelsleden te verzekeren, werd een akkoord bereikt over de gelijkschakeling van het vakantiegeld van de statutaire en dat van de contractuele personeelsleden.

Het administratief personeelsstatuut werd aangepast, in het bijzonder om de gelijke behandeling van contractueel en statutair personeel op het vlak van de evaluatie te bereiken.

■ 5.2.2 PROJECTEN

In 2002 werd - naast het voeren van de sociale onderhandelingen - ook het startschot gegeven voor een aantal projecten die op termijn de nodige basis moeten geven voor de gevraagde flexibele reacties op de concurrentiele omgeving.

■ COMPETENTIEMANAGEMENT

Na enkele experimenten in het verleden werd een project opgestart dat het competentie management in de hele organisatie ingang moet doen vinden. Competentieprofielen brengen alle belangrijke competenties in kaart die nodig zijn om, binnen een bepaalde functie, de bedrijfsdoelstellingen te bereiken.

Eenzijds moet voor iedere functie bepaald worden welke competenties ervoor vereist zijn. Anderzijds zal ook moeten nagegaan worden hoe de huidige titularis van een functie zich verhoudt tot het gewenste competentieprofiel en welke bijstellingen dan nodig zijn.

De eerste fase van het project is afgerond. In een aantal workshops werden de competenties in kaart gebracht die nodig zijn om deze rol succesvol uit te voeren.

Er werden eveneens zes kerncompetenties gedefinieerd. Kerncompetenties zijn die competenties die elke medewerker van de VRT dient te hebben: klantgericht handelen, gedreven zijn door kwaliteit, integer zijn, loyaal zijn, vakbekwaam en leerbereid zijn, en teamgeest hebben. Deze zes kerncompetenties reflecteren de eigenheid en waarden van de VRT (de mediagebruiker eerst, respect voor de medewerker, excellentie en democratische reflex). Ze vormen tevens de sleutel tot het realiseren van de missie en de strategie van de VRT.

■ FUNCTIEVERMINDERING

Gelijktijdig met het project competentie management werd een operatie opgestart om het aantal functiebenamingen drastisch te verminderen. Dat gebeurt ondermeer om het aantal selecties te verminderen en het takenpakket voor de medewerkers ruimer te maken. Het onderhoud van het functieclassificatiesysteem wordt hierdoor eenvoudiger omdat niet bij iedere relatief kleine inhoudelijke wijziging aan een functie een procedure tot aanpassing moet worden opgestart. Uiteindelijk zullen de 317 verschillende functies gereduceerd worden tot een 130-tal.

■ 5.2.3 GELIJKEKANSENBELEID

De VRT heeft in 2002 de doelstelling om zich als toonaangevend bedrijf te profileren inzake gelijkekansenbeleid en non-discriminatie gehaald.

Zo werd de VRT uitgeroepen tot laureaat in de wedstrijd "Mensvriendelijk bedrijf 2002" van minister Mieke Vogels. In deze wedstrijd wordt nagegaan in welke mate het bedrijf maatregelen en initiatieven neemt die de werknemer de mogelijkheid bieden om privé en arbeid beter op elkaar af te stemmen. Het gelijkemansbeleid heeft naast een aantal andere elementen een belangrijke rol gespeeld bij de beoordeling van dit dossier.

Het BNCTO (Brussels Nederlandstalig Centrum voor Tewerkstelling en Opleiding) deed een beroep op de VRT om te getuigen over zijn ervaringen betreffende het gevoerde diversiteitsbeleid met als doel andere bedrijven er toe aan te zetten om positieve actieplannen rond diversiteit uit te werken.

In het najaar werd de nota "*De opdracht en de taak van een openbare omroep in een multiculturele samenleving*" bezorgd aan de Vlaamse Ministers bevoegd voor Media en Gelijke Kansen. In deze nota worden een aantal concrete acties op het vlak van tewerkstelling en beeldvorming opgesomd die de VRT, al dan niet in samenwerking met externe partners, zal ondernemen om zijn opdracht "*een factor zijn van sociale binding en van het bevorderen van de integratie van alle individuen, groepen en gemeenschappen*", waar te maken.

5.3 Personeelsaantal en -kost

Het personeelseffectief voor 2002 bedraagt 2.637. Ten opzichte van 2001 met 2.614 effectieven is dit een lichte stijging van 23 eenheden.

De vermelde 2.637 personeelsleden omvatten niet:

- de 60 personeelsleden van het Vlaams Radio Orkest en het Vlaams Radio Koor
- de 54 personeelsleden met loopbaanonderbreking
- de 63 personeelsleden die om diverse redenen niet tot het actief personeel behoren
- de 195 personeelsleden met verlof voorafgaand aan pensionering op 31.12.2002

Het totaal van de actieve personeelsleden en de overige groepen bedraagt derhalve 3.009 (3.004 in 2001).

■ 5.2.4 OPLEIDING EN BEGELEIDING VERANDERINGSTRAJECTEN

De opleidingsinitiatieven die de voorgaande jaren werden opgestart, werden ook in 2002 verder gezet en verfijnd. Het totaal van de opleidingsinitiatieven ten laste van VRT:

Aantal betrokken werknemers:

1155 mannen

636 vrouwen

Aantal gevolgde opleidingsuren:

25.881: contractuele medewerkers

14.431: statutaire medewerkers

40.312: totaal aantal gevolgde opleidingsuren

of gemiddeld 22,5 uren per deelnemer

De Directie HR & Facility Management begeleidde het afgelopen jaar ook diverse veranderingstrajecten. Op die manier werden o.a. workshops en informatiesessies georganiseerd rond e-VRT, de afdeling Transmissie en het kinderdagverblijf.

Aantal betrokken medewerkers:

242 bij het e-VRT forum

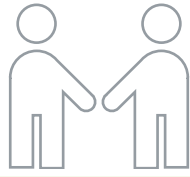
65 bij het veranderingstraject Transmissie

14 bij het veranderingstraject kinderdagverblijf

Uit onderstaande tabel blijkt dat de VRT beneden de vooropgestelde personeelskost bleef. Op 31.12.2002 was er ten opzichte van de beheersovereenkomst een overschot van ongeveer 1,5 miljoen euro of 1%.

Er werd weliswaar meer uitgegeven aan personeelsleden met verlof voorafgaand aan pensionering (in 2002 kwamen er nog enkele bij), maar dit wordt ruimschoots gecompenseerd door het overschot op het effectieve personeelsbestand.

De cijfers met betrekking tot de resultaten bij het Vlaams Radio Orkest en het Vlaams Radio Koor werden niet in deze cijfers verwerkt om de vergelijkbaarheid met de beheersovereenkomst te bewaren.

Bedragen in 1.000 euro	Beheers- overeenkomst 2002	Gewijzigd krediet 2002	Uitgaven 2002	Variatie tov beheers- overeenkomst	Variatie tov gewijz. Krediet 2002
Personeelskost continuïteit programmering (*)	139.291	139.560	137.338	+1.953	+2.222
Personeelskost VVP (maxidecreet)	9.101	8.985	9.500	-399	-515
Totaal	148.392	148.545	146.838	+1.554	+1.707

Ook bij de e-VRT werd een overschot van zo'n 266.000 euro gerealiseerd dat om dezelfde reden niet in bovenstaande cijfers begrepen is. Dit betekent dat - zonder rekening te houden met de personeelskosten voor de statutaire personeelsleden bij orkest, koor of met verlof voorafgaand aan pensionering - het totale overschot zou oplopen tot:

- ca. 1.820.000 euro met de beheersovereenkomst als vergelijkingspunt;
- ca. 2.488.000 euro ten opzichte van het gewijzigde krediet 2002

Uit onderstaande tabel blijkt dat de loonkost voor ambtsopheffingen in 2002 minder dan de helft bedroeg van het vooropgestelde budget.

Bedragen in 1.000 euro	Beheers- overeenkomst 2002	Gewijzigd krediet 2002	Uitgaven 2002	Variatie tov beheers- overeenkomst	Variatie tov gewijz. Krediet 2002
Loonkost ambtsopheffingen	2.231	2.125	979	+1.252	+1.146

5.4 Projecten gebouwen

Projecten gebouwen stond in voor tal van renovatieprojecten om de bedrijfszekerheid van de uitzendingen en productie enerzijds, en de veiligheid van het personeel anderzijds te garanderen.

Sociaal engagement was er in 2002 o.a. met de aankoop van een gebouw voor de kinderkribbe 'Ukkepuk' en de renovatie van dat gebouw om de veiligheid te verhogen.

De blikvanger van 2002 was ongetwijfeld de bouw van twee nieuwe gebouwen voor Radio2 in Kortrijk en Hasselt. Het worden twee identieke gebouwen waarvan de voltooiing voorzien is voor begin 2003.

Het ontwerp is van het Nederlandse architectenbureau Cepezed dat de beste projectvisie indiende voor een duidelijk herkenbaar radiogebouw met een open en uitnodigend karakter. Op vraag van het Vlaams Architectuurinstituut nam de VRT met het gebouw in Hasselt trouwens deel aan de eerste *Dag van de Architectuur* op zondag 13 oktober 2002. Luisteraars van Radio2 kwamen de toekomstige lokalen verkennen.

6. Financiën

6.1 Uitvoering beheersovereenkomst 2002	50
6.2 Bespreking financiële resultaten 2002	51
6.3 Pensioenfondsen	51

6.1 Uitvoering beheersovereenkomst 2002

in euro	Beheersovereen- komst (1) 2002	Ondernemings- plan (2) 2002	Resultaat (3) 2002	Variantie (1)-(-3) 2002	Variantie (2)-(-3) 2002
BEDRIJFSOPBRENGSTEN					
700 merchandising	586.000	559.000	1.518.646	932.646	959.646
701 verkopen programma's	622.000	315.000	3.812.030	3.190.030	3.497.030
702 kabelakkoorden	6.941.000	6.941.000	8.414.780	1.473.780	1.473.780
703 nieuwe technologieën	354.000	439.000	518.162	164.162	79.162
704 dienstverleningen	1.288.000	2.239.000	5.376.049	4.088.049	3.137.049
705 radioreclame	37.184.000	37.184.000	37.508.702	324.702	324.702
706 sponsoring	7.125.000	7.125.000	9.348.224	2.223.224	2.223.224
706 coproducties	1.551.000	1.682.000	2.172.696	621.696	490.696
707 ban en open scherm	2.034.000	2.034.000	7.451.022	5.417.022	5.417.022
708 sponsoring alliantiepartners	8.676.000	8.676.000	8.924.556	248.556	248.556
709 ruil via var	10.288.000	18.680.000	22.906.107	12.618.107	4.226.107
74 andere bedrijfsopbrengsten	1.016.000	2.160.181	4.018.762	3.002.762	1.858.581
74 terugnemning uitgestelde dotatie (voorraaddaling)		10.319.473	12.756.925	12.756.925	2.437.452
71 voorraadwijzigingen (WIP en gereed product)			-2.438.046	-2.438.046	-2.438.046
74 dotatie					
BA 41.02 Basisdotatie aan de VRT	204.537.000	204.537.000	204.537.000	0	0
BA 99.11 Innovatieprojecten	9.371.000	12.156.000	9.823.421	452.421	-2.332.579
BA 41.05 Dotatie personeelskost VOK	3.371.000	3.371.000	3.032.915	-338.085	-338.085
Totaal bedrijfsopbrengsten	294.944.000	318.417.654	339.681.952	44.737.952	21.264.298
BEDRIJFSKOSTEN					
A/Continuïteit programmering					
60 aankoop handelsgoederen/ grondstoffen	16.798.000	52.598.013	26.987.109	-10.189.109	25.610.904
61 andere diensten en leveringen	119.878.000	103.690.834	136.579.244	-16.701.244	-32.888.410
62 personeel	139.291.000	139.581.005	137.337.652	1.953.348	2.243.353
63 afschrijvingen materiële en immateriële vaste activa	18.195.000	18.085.706	21.106.060	-2.911.060	-3.020.354
63 wijzigingen waardeverminderingen			-677.844	677.844	677.844
63 wijzigingen voorzieningen			-175.479	175.479	175.479
64 andere bedrijfskosten	1.138.000	1.810.949	1.494.744	-356.744	316.205
B/Innovatieprojecten					
60 aankoop handelsgoederen/ grondstoffen			3.253	-3.253	-3.253
61 andere diensten en leveringen	7.090.000	9.871.248	7.344.254	-254.254	2.526.994
62 personeel	2.281.000	2.284.752	2.018.883	262.117	265.869
63 afschrijvingen materiële en immateriële vaste activa			314.756	-314.756	-314.756
64 andere bedrijfskosten			93.972	-93.972	-93.972
C/VOK					
62 personeel	3.371.000	3.371.000	3.032.915	338.085	338.085
Totaal bedrijfskosten	-308.042.000	-331.293.507	-335.459.518	-27.417.518	-4.166.011
Bedrijfsresultaat					
vóór herstructureringskost	-13.098.000	-12.875.853	4.222.434	17.320.434	17.098.287
62 herstructureringskost maxidecreet	-9.101.000	-8.985.179	-9.499.945	-398.945	-514.766
62 ambtsopheffingen (technologiesprong)	-2.231.000	-2.125.354	-979.257	1.251.743	1.146.097
63 afschrijvingen herstructureringskost maxidecreet	-10.312.000	-10.327.343	-21.694.303	-11.382.303	-11.366.960
63 wijziging voorzieningen herstructureringskost maxidecreet	9.101.000	8.004.179	6.426.000	-2.675.000	-1.578.179
Bedrijfsresultaat na herstructureringskost	-25.641.000	-26.309.550	-21.525.070	4.115.930	4.784.480
65 Financiële kosten	-89.000	-138.450	-1.708.329	-1.619.329	-1.569.879
75 Financiële opbrengsten	1.587.000	2.305.000	6.275.725	4.688.725	3.970.725
RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR	-24.143.000	-24.143.000	-16.957.674	7.185.326	-7.185.326
Kapitaalfinanciering	24.789.000	24.789.000	24.789.000	0	0
Aangezuiverd resultaat	646.000	646.000	7.831.326	7.185.326	7.185.326

6.2 Bespreking financiële resultaten 2002

Het te behalen cumulatief resultaat betreft voor het eerste jaar van de beheersovereenkomst uiteraard alleen het gebudgetteerd resultaat van 2002 zelf, met name +646.000 euro. De VRT heeft zijn boekjaar 2002 gesloten met een management resultaat van +7.831.326 euro, dit is ruim boven de afgesproken performantiemaatstaf. Dit resultaat is voornamelijk te danken aan de lagere personeelskost (zie 5.3: personeelsaantal en -kost) en aan hogere eigen opbrengsten die niet uit de advertentiemarkt gehaald worden (boodschappen algemeen nut, kabelakkoorden, dienstverleningen).

De netto inkomsten 2002 uit de radioreclame bedragen 37.508.702 euro, dit is ruim onder de opgelegde maximumgrens van 40,9 miljoen euro; de netto inkomsten 2002 uit de TV-alliantiepartnershippakketten belopen 8.924.556 euro, dit is 224.556 euro boven de vastgestelde grens. Het overschrijden van deze grens was onvermijdelijk omdat de contracten met de alliantiepartners al gesloten waren op datum van ondertekening van de tweede beheersovereenkomst.

6.3 Pensioenfondsen

De VRT heeft twee pensioenfondsen: het Statutaire Pensioenfonds dat eind 1997 werd opgericht en het Contractuele Pensioenfonds dat het levenslicht zag in december 2000.

De doelstelling van het Pensioenfonds statutaire personeelsleden was en blijft om de beschikbare reserves actiever te beheren zodat op lange termijn de financiering van de statutaire pensioenen kan gevrijwaard blijven. Anderzijds draagt ook de Vlaamse Gemeenschap door middel van een additionele dotatie bij tot het aanzuiveren van de geaccumuleerde pensioenschuld uit het verleden.

De doelstelling van het Contractuele Pensioenfonds is dubbel: het opbouwen van een aanvullend pensi-

De herstructureringskost werd in 2002 versneld en volledig afgeschreven. De herstructureringskosten betreffen de geraamde en verdisconteerde toekomstige verplichtingen ingevolge de uitstapregeling van verlof voorafgaand aan pensioen en vervroegde pensionering; deze verplichtingen werden geactiveerd in 1998 en lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar.

In 2002 werden voor 16.413.267 euro investeringsbestellingen geplaatst. De belangrijkste investeringen betroffen de gewestelijke omroepen Hasselt en Kortrijk, een internet- architectuurplatform, ASP-servers en vernieuwing van TV-productie-infrastructuur.

Voor de innovatieve projecten e-VRT werden in uitvoering van de overeenkomst tussen de Vlaamse regering en de VRT sinds de start in 2001 17.539.000 euro subsidies vastgelegd. Op basis van onze tweemaandelijks afrekeningen van de werkelijk gemaakte kosten tot einde 2002, werden hiervan door het IWT 14.962.000 euro uitbetaald.

oenkapitaal en het voorzien in een substantiële tegemoetkoming in geval van overlijden of invaliditeit.

Voor beide pensioenfondsen werd aan de hand van een aparte studie een strategische verdeling voor de activa van het Fonds bepaald tussen EMU-aandelen, niet-EMU-aandelen, obligaties en vastgoed.

Sinds de oprichting van het Statutaire Pensioenfonds bedraagt de return op jaarbasis 1,14%. De totale activa bedragen eind 2002 269.486.047 euro.

Voor het Contractuele Pensioenfonds bedraagt de return op jaarbasis van het geïnvesteerde vermogen sinds de start -7,95%. De totale activa bedragen eind 2002 10.576.983 euro.

7. Conclusie activiteiten 2002

De VRT heeft zijn opdracht in het eerste jaar van de tweede beheersovereenkomst met glans vervuld. De vooropgestelde performantiemaatstaven zijn stuk voor stuk gehaald. De openbare omroep heeft ook in 2002 bewezen een toonaangevende positie in te nemen binnen het Vlaamse mediaveld. Creativiteit, diversiteit, innovatie en kwaliteit zijn de basisingrediënten van onze succesformule.

Over kwaliteit is in dit Jaarverslag het laatste woord trouwens nog niet gezegd. Zoals in de beheersovereenkomst wordt gevraagd, brengen we apart verslag uit over onze initiatieven en projecten m.b.t. kwaliteitsbewaking- en versterking (zie Deel III).

Het was het afgelopen jaar niet allemaal rozengeur en maneschijn: de economische omstandigheden noopten ons tot grote waakzaamheid, en enkele top-medewerkers verlieten het huis. 2003 dient zich echter veelbelovend aan met o.a. een feestelijk jubileum (50 jaar televisie in Vlaanderen), een mogelijke samenwerking tussen de mediabedrijven in Vlaanderen, en een eerste concretisering van de samenwerking tussen radio, televisie en de digitale redactie met de lancering van *vrtnieuws.net*.

Tony Mary
Gedelegeerd Bestuurder

Guy Peeters
Voorzitter Raad van Bestuur

8.1 Overzicht kwantitatieve performantiemaatstaven

TELEVISIE	NORM	2002
Weekbereik	70%	77,1%
Gemiddeld dagbereik journaal, duiding en informatie	1.500.000	1.589.702
Gemiddelde waardering duiding en informatie	75%	77%
Gemiddelde waardering ontspanning	75%	76%
Gemiddelde waardering fictie	75%	78%
Weekbereik cultuur	15%	22%
Weekbereik educatie	10%	29%
Weekbereik 4-12jarigen die tv kijken	70%	85,7%
Vlaamse- en coproducties (tss. 18-23uur)	50%	61,6%
RADIO	NORM	2002
Relatief weekbereik	65%	96,2%
Gemiddelde luisterduur	195 min.	230 min.
Nieuwsbereik	80%	93,3%
Uitzenduren (per jaar)	48.000	59.183

8. Bijlagen

8.2 Transmissie

De transmissiediensten verzekeren de radio- en TV-uitzendingen met een continuïteit van 99,5% met dien verstande dat voor de TV-netten de elektriciteitsonderbrekingen niet in rekening worden gebracht.

De bedrijfszekerheid van de diverse uitzendingen bedraagt voor 2002:

FM	99,98%
MG	99,97%
DAB	99,74%
TV	99,94%

De VRT zal de bestaande radionetten bestemd voor de Vlaamse Gemeenschap uitzenden in FM-stereo, inclusief een aantal RDS-functies. Zendstations en frequenties in de gereserveerde FM-band (87,5-102,1 MHz) worden zo gepland dat de ontvangst met degelijke vaste en mobiele (auto)radiotoestellen gewaarborgd is voor het Vlaamse grondgebied en Brussel voor zover een geschikte antenne wordt aangewend, er geen externe storingen optreden en lokale topografische omstandigheden dit niet verhinderen.

Er zijn geen wijzigingen aan het zenderpark in 2002 ten opzichte van vorige jaren.

Alle netten in FM hebben RDS met de volgende functies: programmatype, verkeers- en nieuwsaankondigingen, en radiotekst.

Door de komst van de Vlaamse commerciële radio in de FM-band en het openbreken van de vroeger voor de VRT gereserveerde band, is het luistercomfort op sommige plaatsen verminderd. Veel ingrijpender is het feit dat in de Franse Gemeenschap een groot aantal zenders werken zonder vergunning of ver boven de toegestane karakteristieken. De VRT dient systematisch klacht in bij het BIPT en het VCM, maar op het terrein wordt er niet opgetreden. Ook kreeg de VRT klachten over slechte ontvangst die ontstaan in ontvangers die niet bestand zijn tegen sterke signalen van andere zenders.

Voor Radio Donna is de ontvangst gegarandeerd voor 95% van het Vlaamse grondgebied. De transmissiediensten streven ernaar die waarde te verhogen indien bijkomende frequenties ter beschikking worden gesteld.

In het zuiden van de provincie West-Vlaanderen is er minder goede ontvangst van Donna. De Vlaamse overheid stelde evenwel geen bijkomende frequenties ter beschikking, dus blijft de matige ontvangstsituatie behouden.

De middengolfzenders breiden de ontvangst van de radio-uitzendingen uit tot ongeveer 300 km van Brussel. De doelstelling is gehaald. Er zijn geen wijzigingen in 2002 ten opzichte van vorige jaren.

De twee analoge televisiekanalen worden met digitaal stereogeluid (NICAM) uitgezonden in Vlaanderen. Ontvangst is gewaarborgd met degelijke TV-toestellen met een individuele antenne op dakhoogte of via de kabel, bij ongewijzigde wetgeving en marktomstandigheden

De doelstelling is gehaald. Ook hier zijn er geen wijzigingen ten opzichte van vorige jaren.

Het DAB-radionetwerk wordt verder uitgebouwd tot het volledige Vlaamse grondgebied. Vóór het einde van deze beheersovereenkomst zal het nationale ensemble 12A operationeel zijn.

Het DAB-netwerk in het frequentieblok 12A omvat eind 2002 16 zenders waarmee Vlaanderen volledig bediend wordt, uitgezonderd het uiterste zuidoosten en het uiterste noorden van Limburg. De zender voor het zuidoosten gaat in januari 2003 op antenne.

Het DAB-ensemble bevat de netten Radio1, Radio2, Klara, Studio Brussel, Donna, DABklassiek, RVI en 927 Live. Programmatype, dynamic label en announcements (nieuws en verkeer) zijn DAB-functies die nu reeds in dienst zijn en het audiosignaal aanvullen.

Een DVBT-zendernet (digitale TV en e-diensten) wordt uitgebouwd voor ontvangst met draagbare toestellen. In de loop van 2001 wordt minstens één zender in Schoten op het kanaal 59 en centrale codeer- en multiplexapparatuur opgestart. In functie van de resultaten van dit proefproject wordt in de loop van deze beheersovereenkomst een volledig digitaal zendernet voor draagbare ontvangst opgebouwd (universele dienstverlening).

De codeer- en multiplexapparatuur in het Omroepcentrum en de DVBT-zenders in Antwerpen en Schoten (en kleine steunzenders in Brussel) zijn operationeel. De ontvangst binnenhuis bij de 100 gezinnen van het IO-project werd grondig geëvalueerd en er werd geëxperimenteerd met diverse antennes. Uit deze studies bleek dat de huidige DVBT-ontvangers slechter presteren dan in de internationale normen vooropgesteld is. Deze resultaten zullen gebruikt worden bij de verdere uitbouw van het DVB-zendernet.

Deel II JAARREKENING

1. Commentaar bij de jaarrekening 2002	58
2. Jaarrekening 2002	60
3. Verslag van de Commissaris	82

1. Commentaar bij de jaarrekening 2002

1.1 COMMENTAAR BIJ DE JAARREKENING 2002 VAN DE VLAAMSE RADIO EN TELEVISIE-OMROEP

■ TOONAANGEVEND IN 2002

2002 was voor de VRT het eerste jaar van de nieuwe beheersovereenkomst. Het is een moeilijk, bewogen, maar ook zeer boeiend jaar geweest.

Het afscheid van gedelegeerd bestuurder Bert De Graeve kwam voor de VRT totaal onverwacht. De overgangperiode na het ontslag van Bert De Graeve is echter probleemloos verlopen: het directiecomité bleef collegiaal op volle kracht draaien, de Raad van Bestuur legde de nodige sereniteit aan de dag, en de Minister van Media zorgde voor een correcte en professionele aanpak van de selectieprocedure voor de nieuwe gedelegeerd bestuurder. De opvolging zelf is ook uitermate vlot verlopen. Tony Mary heeft continuïteit gecombineerd met een eigen management-aanpak. De werking van het directiecomité werd gestroomlijnd en Christina von Wackerbarth kreeg er als Chief Operations Officer extra bevoegdheden bij rond kwaliteitsbewaking en versterking van synergieën.

Financieel economisch was 2002 een moeilijk jaar. Midden 2002 werd er noodgedwongen een besparingsprogramma gelanceerd met impact op de programmatie van het tweede semester.

Niettemin was het afgelopen jaar ook een echt succesjaar voor de openbare omroep. Voor het eerst sedert 1989 werd de VRT-Televisie opnieuw marktleider, terwijl ook de waarderingscijfers hoge toppen scoorden. VRT-Radio heeft de opkomst van de nieuwe landelijke commerciële radiostations goed opgevangen. De openbare radio behield in 2002 zijn toonaangevende positie in het radiolandschap.

Met de projecten en opdrachten onder e-VRT konden we het afgelopen jaar onze rol als innovatieve motor voor de media waarmaken. We organiseerden twee succesvolle e-VRT fora waarbij we onze innovatieve visie deelden met professionals zowel binnen als buiten de mediasector. Het proefproject rond digitale televisie in Schoten raakte op kruissnelheid en leverde de eerste belangrijke resultaten op. Intern is

de basis gelegd voor de uitbouw van een ASP platform.

Boeiend was ook de evolutie van de dialoog in het Vlaamse medialandschap. De relaties met andere actoren in het medialandschap zijn verbeterd door het aangaan van een volwassen dialoog. Samenwerken waar het kan, concurreren waar het moet is het uitgangspunt.

Een ander hoogtepunt van 2002 was ongetwijfeld het afsluiten van een nieuw sociaal akkoord tussen de directie HR & Facility Management en de vakbonden; een akkoord dat ons positioneert voor de toekomst en mee de basis legt voor een modern HR beleid. De motivatie van het personeel bleef ook in 2002 zeer groot.

■ FINANCIËEL VERSLAG

De Raad van Bestuur stelt aan de Algemene Vergadering voor de jaarrekening van de Vlaamse Radio- en Televisieomroep, naamloze vennootschap van publiek recht, zoals aangehecht goed te keuren.

Het balanstotaal bedraagt 330,4 miljoen euro. In 2002 werd een omzet gerealiseerd van 108 miljoen euro, dit is een stijging met 7,2% vergeleken met het vorige boekjaar.

In juni 2002 werd op een buitengewone algemene vergadering het kapitaal verhoogd met 24.789.000 euro tot 172.865.576 euro door storting in speciën. In een tweede buitengewone algemene vergadering werd het overgedragen verlies van het boekjaar 2001 aangezuiverd door het kapitaal te verminderen met 15.005.524 euro tot 157.860.052 euro.

Het boekjaar 2002 wordt afgesloten met een verlies van 16.957.674 euro. Het verlies is mede het gevolg van een gewijzigde financieringsstructuur door de overheid. De Raad van Bestuur is van mening dat de continuïteit van de onderneming gewaarborgd is, gezien wordt tegemoetgekomen aan de performantiemaatstaven vooropgesteld in de beheersovereenkomst tussen de VRT en de Vlaamse Gemeenschap.

1.2 INFORMATIE OVER BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA HET EINDE VAN HET BOEKJAAR

Zonder voorwerp.

1.3 INFORMATIE OVER OMSTANDIGHEDEN DIE DE VENNOOTSCHAP AANMERKELIJK KUNNEN BEINVLOEDEN

Zonder voorwerp.

1.4 ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

Het onderzoeks- en ontwikkelingsforum van de VRT is gericht op het organiseren, begeleiden, stimuleren, verspreiden en opvolgen van voor Vlaanderen nieuwe activiteiten op het vlak van de media. Deze activiteiten moeten het mogelijk maken dat de openbare omroep ten volle zijn rol van innovatieve motor in Vlaanderen kan spelen, waarbij de opgebouwde know-how niet noodzakelijk alleen ten goede komt van de VRT.

In 2001 werd een overeenkomst tussen de VRT en de Vlaamse Gemeenschap gesloten waarin de onderlinge engagementen m.b.t. de e-VRT nader beschreven worden.

Voor het uitvoeren van de e-VRT projecten werd in 2002 een financiële tegemoetkoming van de Vlaamse overheid geboekt t.b.v. 9,8 miljoen euro.

1.5 BEZOLDIGINGEN VAN DE COMMISSARIS VOOR UITZONDERLIJKE WERKZAAMHEDEN OF BIJZONDERE OPDRACHTEN

Tijdens het afgelopen boekjaar werden kosten geboekt ten belope van 159.370 euro met betrekking tot prestaties uitgevoerd door de commissaris en door personen met wie de commissaris beroepshalve in samenwerkingsverband staat. Het betreft werkzaamheden inzake fiscaal advies en strategische consultancy.

1.6 RESULTAATVERWERKING

Het te bestemmen negatief resultaat van het boekjaar bedraagt 16.957.674 euro.

De Raad van Bestuur stelt aan de Algemene vergadering voor het resultaat over te dragen naar het volgend boekjaar.

Brussel, 10 maart 2003

GUY PEETERS
Voorzitter Raad van Bestuur

2. Jaarrekening 2002 in -000, -€

btw-nr.

BE 244.142.664

1. BALANS NA WINSTVERDELING

ACTIVA

VASTE ACTIVA

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Oprichtingskosten (toel.I)	20		21 694
II. Immateriële vaste activa (toel.II)	21	1 210	868
III. Materiële vaste activa (toel. III)	22/27	96 454	96 045
A. Terreinen en gebouwen	22	39 253	40 116
B. Installaties, machines en uitrusting	23	46 283	49 418
C. Meubilair en rollend materieel	24	8 598	6 511
D. Leasing en soortgelijke rechten	25		
E. Overige materiële vaste activa	26		
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27	2 320	
IV. Financiële vaste activa (toel. IV en V)	28	11 916	11 916
A. Verbonden ondernemingen	280/1	11 837	11 837
1. Deelnemingen	280	11 837	11 837
2. Vorderingen	281		
B. Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	282/3		
1. Deelnemingen	282		
2. Vorderingen	283		
C. Andere financiële vaste activa	284/8	79	79
1. Aandelen	284	79	79
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8		

VLOTTENDE ACTIVA

V. Vorderingen op méér dan één jaar	29		
A. Handelsvorderingen	290		
B. Overige vorderingen	291		
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	55 555	52 121
A. Voorraden	30/36	55 555	52 121
1. Grond- en hulpstoffen	30/31	33 622	28 793
2. Goederen in bewerking	32	16 261	18 926
3. Gereed product	33	3 346	1 876
4. Handelsgoederen	34	57	51
5. Onroerende goederen bestemd voor verkoop	35		
6. Vooruitbetalingen	36	2 269	2 475
B. Bestellingen in uitvoering	37		
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	115 192	60 883
A. Handelsvorderingen	40	34 675	31 707
B. Overige vorderingen	41	80 517	29 176
VIII. Geldbeleggingen (toel. V en VI)	50/53		
A. Eigen aandelen	50		
B. Overige beleggingen	51/53		
IX. Liquide middelen	54/58	23 445	31 835
X. Overlopende rekeningen (toel.VII)	490/1	26 616	34 161

TOTAAL DER ACTIVA

20/58	330 388	309 523
--------------	----------------	----------------

btw-nr.

BE 244.142.664

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA			
EIGEN VERMOGEN	10/15	142 607	133 845
I. Kapitaal (toel. VIII)	10	157 860	148 077
A. Geplaatst kapitaal	100	157 860	148 077
B. Niet-opgevraagd kapitaal (-)	101		
II. Uitgiftepremies	11		
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12		
IV. Reserves	13	498	498
A. Wettelijke reserve	130		
B. Onbeschikbare reserves	131		
1. Voor eigen aandelen	1310		
2. Andere	1311		
C. Belastingsvrije reserves	132		
D. Beschikbare reserves	133	498	498
V. Overgedragen winst	140		
Overgedragen verlies (-)	141	(16 958)	(15 006)
VI. Kapitaalsubsidies	15	1 207	276
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	16	33 591	40 192
VII. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	33 591	40 192
1. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	18 475	24 901
2. Belastingen	161		
3. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162		
4. Overige risico's en kosten (toel. IX)	163/5	15 116	15 291
B. Uitgestelde belastingen	168		
SCHULDEN	17/49	154 190	135 486
VIII. Schulden op meer dan één jaar (toel. X)	17	1 176	1 470
A. Financiële schulden	170/4	1 176	1 470
1. Achtergestelde leningen	170		
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	171		
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172		
4. Kredietinstellingen	173	1 176	1 470
5. Overige leningen	174		
B. Handelsschulden	175		
1. Leveranciers	1750		
2. Te betalen wissels	1751		
C. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	176		
D. Overige schulden	178/9		
IX. Schulden op ten hoogste één jaar (toel. X)	42/48	115 958	85 502
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	293	293
B. Financiële schulden	43	32 093	
1. Kredietinstellingen	430/8	32 093	
2. Overige leningen	439		
C. Handelsschulden	44	50 022	54 248
1. Leveranciers	440/4	50 022	54 248
2. Te betalen wissels	441		
D. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	46		
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	33 427	30 809
1. Belastingen	450/3	11 466	9 813
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	21 961	20 996
F. Overige schulden	47/48	123	152
X. Overlopende rekeningen (toel. XI)	492/3	37 056	48 514
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	330 388	309 523

btw-nr.

BE 244.142.664

2. RESULTATENREKENING (in staffelvorm)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	339 682	300 317
A. Omzet (toel. XII, A)	70	107 951	100 713
B. Wijziging in de voorraad goederen in bewerking en gereed product en in de bestellingen in uitvoering (toename +, afname -)	71	(2 438)	5 183
C. Geproduceerde vaste activa	72		
D. Andere bedrijfsopbrengsten (toel. XII, B)	74	234 169	194 421
II. Bedrijfskosten (-)	60/64	(361 207)	(319 665)
A. Handelgoederen, grond- en hulpstoffen	60	26 990	20 929
1. Inkopen	600/8	32 662	27 033
2. Wijziging in voorraad (toename +, afname -)	609	(5 672)	(6 104)
B. Diensten en diverse goederen	61	143 923	128 558
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (toel. XII, C2)	62	152 869	144 577
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	43 115	30 328
E. Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -) (toel. XII, D)	631/4	(678)	1 150
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -) (toel. XII, C3 en E)	635/7	(6 601)	(6 832)
G. Andere bedrijfskosten (toel. XII, F)	640/8	1 589	955
H. Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten (-)	649		
III. Bedrijfswinst (+)	70/64		
Bedrijfsverlies (-)	64/70	(21 525)	(19 348)
IV. Financiële opbrengsten	75	6 276	5 882
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	2 374	2 235
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	3 536	3 561
C. Andere financiële opbrengsten (toel. XIII, A)	752/9	366	86
V. Financiële kosten (-)	65	(1 709)	(496)
A. Kosten van schulden (toel. XIII, B en C)	650	90	102
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -) (toel. XIII, D)	651		
C. Andere financiële kosten (toel. XIII, E)	652/9	1 619	394
VI. Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting (+)	70/65		
Verlies uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting (-)	65/70	(16 958)	(13 962)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76		108
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op materiële en immateriële vaste activa	760		
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761		
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762		
D. Meerwaarden bij realisatie van vaste activa	763		108
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten (toel. XIV, A)	764/9		

btw-nr.

BE 244.142.664

RESULTATENREKENING (in staffelvorm) (vervolg)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
VIII. Uitzonderlijke kosten (-)	66		(1 152)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660		
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661		
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662		
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663		850
E. Andere uitzonderlijke kosten (toel. XIV, B)	664/8		302
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)	669		
IX. Winst van het boekjaar voor belasting (+)	70/66		
Verlies van het boekjaar voor belasting (-)	66/70	(16 958)	(15 006)
IX_{bis}. A. Onttrekking aan de uitgestelde belastingen (+)	780		
B. Overboeking naar de uitgestelde belastingen (-)	680		
X. Belastingen op het resultaat (-) (+)	67/77		
A. Belastingen (toel. XV) (-)	670/3		
B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen	77		
XI. Winst van het boekjaar (+)	70/67		
Verlies van het boekjaar (-)	67/70	(16 958)	(15 006)
XII. Onttrekking aan de belastingvrije reserves (+)	789		
Overboeking naar de belastingvrije reserves (-)	689		
XIII. Te bestemmen winst van het boekjaar (+)	(70/68)		
Te verwerken verlies van het boekjaar (-)	(68/70)	(16 958)	(15 006)
RESULTAATVERWERKING			
A. Te bestemmen winstsaldo	70/69		
Te verwerken verliessaldo (-)	69/70	(31 964)	(18 169)
1. Te bestemmen winst van het boekjaar	70/68		
Te verwerken verlies van het boekjaar (-)	68/70	(16 958)	(15 006)
2. Overgedragen winst van het vorig boekjaar	790		
Overgedragen verlies van het vorig boekjaar (-)	690	(15 006)	(3 163)
B. Onttrekking aan het eigen vermogen	791/2	15 006	3 163
1. aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	791	15 006	3 163
2. aan de reserves	792		
C. Toevoeging aan het eigen vermogen (-)	691/2		
1. aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	691		
2. aan de wettelijke reserves	6920		
3. aan de overige reserves	6921		
D. Over te dragen resultaat			
1. Over te dragen winst (-)	693		
2. Over te dragen verlies	793	16 958	15 006
E. Tussenkoms van de vennoten in het verlies	794		
F. Uit te keren winst (-)	694/6		
1. Vergoeding van het kapitaal	694		
2. Bestuurders of zaakvoerders	695		
3. Andere rechthebbenden	696		

btw-nr.

BE 244.142.664

3. TOELICHTING**I. STAAT VAN OPRICHTINGSKOSTEN (post 20 van de activa)**

Nettoboekwaarde per einde van het vorige boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar:

Nieuwe kosten van het boekjaar

Afschrijvingen (-)

Andere (+) (-)

Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

Waarvan:

Kosten van oprichting of kapitaalverhoging, kosten bij uitgifte van leningen en andere oprichtingskosten

Herstructureringskosten

Codes

Bedragen

8001	21 694
8002	
8003	(21 694)
8004	
8005	
200/2	
204	

II. STAAT VAN DE IMMATERIËLE VASTE ACTIVA (post 21 van de activa)**a) AANSCHAFFINGSWAARDE**

Per einde van het vorige boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar:

- Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa

- Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)

- Overboekingen van een post naar een andere (+) (-)

Per einde van het boekjaar

c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN

Per einde van het vorige boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar:

- Geboekt

- Teruggenomen want overtollig (-)

- Verworven van derden

- Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen (-)

- Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-)

Per einde van het boekjaar

d) NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (a)-(c)

Codes

1. Kosten van onderzoek en ontwikkeling

2. Concessies, octrooien, licenties, enz.

801		7 017
802		1 123
803		
804		
805		8 140
806		6 149
807		781
808		
809		
810		
811		
812		6 930
813		1 210

Codes

3. Goodwill

4. Vooruitbetalingen

a) AANSCHAFFINGSWAARDE

Per einde van het vorige boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar:

- Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa

- Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)

- Overboekingen van een post naar een andere (+) (-)

Per einde van het boekjaar

c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN

Per einde van het vorige boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar:

- Geboekt

- Teruggenomen want overtollig (-)

- Verworven van derden

- Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen (-)

- Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-)

Per einde van het boekjaar

d) NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (a)-(c)

801		
802		
803		
804		
805		
806		
807		
808		
809		
810		
811		
812		
813		

btw-nr.

BE 244.142.664

III. STAAT VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA
(posten 22 tot 27 van de activa)

	Codes	1. Terreinen en gebouwen (post 22)	2. Installaties, machines en uitrusting (post 23)	3. Meubilair en rollend materieel (post 24)
a) AANSCHAFFINGSWAARDE				
Per einde van het vorige boekjaar	815	107 435	172 938	32 927
Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Aanschaffingen inclusief de geproduceerde vaste activa	816	1 929	10 662	6 233
- Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	817	(410)	(4 656)	(863)
- Overboekingen van een post naar een andere (+) (-)	818	469	(316)	(77)
Per einde van het boekjaar	819	109 423	178 630	38 220
b) MEERWAARDEN				
Per einde van het vorige boekjaar	820			
Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Geboekt	821			
- Verworven van derden	822			
- Afgeboekt (-)	823			
- Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-)	824			
Per einde van het boekjaar	825			
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN				
Per einde van het vorige boekjaar	826	67 319	123 520	26 416
Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Geboekt	827	2 835	13 767	4 038
- Teruggenomen want overtoollig (-)	828			
- Verworven van derden	829			
- Afgeboekt na overdracht en buitengebruikstelling (-)	830	(376)	(4 626)	(754)
- Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-)	831	392	(314)	(78)
Per einde van het boekjaar	832	70 170	132 347	29 622
d) NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (a)+(b)-(c)	833	39 253	46 283	8 598
	Codes	4. Leasing en soortgelijke rechten (post 25)	5. Overige materiële vaste activa (post 26)	6. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen (post 27)
a) AANSCHAFFINGSWAARDE				
Per einde van het vorige boekjaar	815			
Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Aanschaffingswaarde inclusief de geproduceerde vaste activa	816			2 396
- Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	817			
- Overboekingen van een post naar een andere (+) (-)	818			(76)
Per einde van het boekjaar	819			2 320
b) MEERWAARDEN				
Per einde van het vorige boekjaar	820			
Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Geboekt	821			
- Verworven van derden	822			
- Afgeboekt (-)	823			
- Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-)	824			
Per einde van het boekjaar	825			
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN				
Per einde van het vorige boekjaar	826			
Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Geboekt	827			
- Teruggenomen want overtoollig (-)	828			
- Verworven van derden	829			
- Afgeboekt na overdracht en buitengebruikstelling (-)	830			
- Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-)	831			
Per einde van het boekjaar	832			
d) NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (a)+(b)-(c)	833			2 320
Waarvan:				
- Terreinen en gebouwen	250			
- Installaties, machines en uitrusting	251			
- Meubilair en rollend materieel	252			

IV. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA
 (post 28 van de activa)

1. DEELNEMINGEN EN AANDELEN
a) AANSCHAFFINGSWAARDE

Per einde van het vorige boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar:

- Aanschaffingen

- Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)

- Overboekingen van een post naar een andere (+) (-)

Per einde van het boekjaar

b) MEERWAARDEN

Per einde van het vorige boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar:

- Geboekt

- Verworven van derden

- Afgeboekt (-)

- Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-)

Per einde van het boekjaar

c) WAARDEVERMINDERINGEN

Per einde van het vorige boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar:

- Geboekt

- Teruggenomen want overtollig (-)

- Verworven van derden

- Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen (-)

- Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-)

Per einde van het boekjaar

d) NIET-OPGEVRAAGDE BEDRAGEN

Per einde van het vorige boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar (+) (-)

Per einde van het boekjaar

NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR
 (a)+(b)-(c)-(d)

2. VORDERINGEN
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET VORIGE BOEKJAAR

Mutaties tijdens het boekjaar:

- Toevoegingen

- Terugbetalingen (-)

- Geboekte waardeverminderingen (-)

- Teruggenomen waardeverminderingen

- Wisselkoersverschillen (+) (-)

- Overige (+) (-)

NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR
GECUMULEERDE WAARDEVERMINDERINGEN OP
VORDERINGEN PER EINDE BOEKJAAR

Codes	1. Verbonden ondernemingen (post 280)	2. Ondernemingen met deelnemingsverhouding (post 282)	3. Andere ondernemingen (post 284)
835	11 837		79
836			
837			
838			
839	11 837		79
840			
841			
842			
843			
844			
845			
846			
847			
848			
849			
850			
851			
852			
853			
854			
855			
856	11 837		79
Codes	(post 281)	(post 283)	(post 285/8)
857			
858			
859			
860			
861			
862			
863			
864			
865			

btw-nr.

BE 244.142.664

V. A. DEELNEMINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE RECHTEN IN ANDERE ONDERNEMINGEN

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de onderneming een deelneming bezit (opgenomen in de posten 280 en 282 van de activa), alsmede de andere ondernemingen waarin de onderneming maatschappelijke rechten bezit (opgenomen in de posten 284 en 51/53 van de activa) ten belope van ten minste 10% van het geplaatste kapitaal.

NAAM, volledig adres van de ZETEL en zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het BTW- of NATIONAAL NUMMER	Maatschappelijke rechten gehouden door			Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	De onderneming (rechtstreeks)		Dochters	Jaarrekening per	Munt-code	Eigen vermogen	Nettoresultaat
	Aantal	%	%				
NV Vlaamse Audiovisuele Regie Tollaan 107b Bus 3 1932 Sint-Stevens-Woluwe, België BE 441.331.984 Gewone aandelen categorie B	9000	90,0		31/12/2001	EUR	2 504	4 294

V. B. ONDERNEMINGEN WAARVOOR DE ONDERNEMING ONBEPERKT AANSPRAKELIJK IS IN HAAR HOEDANIGHEID VAN ONBEPERKT AANSPRAKELIJK VENNOOT OF LID

De jaarrekening van elk van de ondernemingen waarvoor de onderneming onbeperkt aansprakelijk is, wordt bij de voorliggende jaarrekening gevoegd en samen hiermee openbaar gemaakt, tenzij in de tweede kolom de reden wordt vermeld waarom dit niet het geval is; deze vermelding gebeurt door te verwijzen naar de van toepassing zijnde code (A, B of C) die onderaan het blad wordt bepaald.

NAAM, volledig adres van de ZETEL en zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het BTW- of NATIONAAL NUMMER	Eventuele code(*)

(*) De jaarrekening van de vermelde onderneming:

- A. wordt door deze onderneming openbaar gemaakt door neerlegging bij de Nationale Bank van België;
- B. wordt door deze onderneming daadwerkelijk openbaar gemaakt in een andere Lid-Staat van de Europese Unie, overeenkomstig artikel 3 van de richtlijn 68/151/EEG;
- C. wordt door integrale en evenredige consolidatie opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de onderneming die is opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen inzake de geconsolideerde jaarrekening.

VI. GELDBELEGGINGEN: OVERIGE BELEGGINGEN
(post 51/53 van de activa)**Aandelen**

Boekwaarde verhoogd met het niet-opgevraagde bedrag
Niet-opgevraagd bedrag (-)

Vastrentende effecten

waarvan uitgegeven door kredietinstellingen

Termijnrekeningen bij kredietinstellingen

Met een resterende looptijd of opzegtermijn van:

- hoogstens één maand
- meer dan één maand en hoogstens één jaar
- meer dan één jaar

Hierboven niet-opgenomen overige geldbeleggingen

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51		
8681		
8682		
52		
8684		
53		
8686		
8687		
8688		
8689		

btw-nr.

BE 244.142.664

VII. OVERLOPENDE REKENINGEN

Uitsplitsing van de post 490/1 van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

- Voorafbetaalde bijdrage Pensioenfonds statutairen
- Voorafbetaalde bijdrage Pensioenfonds contractuelen
- Te ontvangen opbrengsten
- Over te dragen kosten

Boekjaar

15 000
8 128
2 057
1 430

VIII. STAAT VAN HET KAPITAAL**A. MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL****1. Geplaatst kapitaal** (post 100 van de passiva)

- Per einde van het vorige boekjaar
- Wijzigingen tijdens het boekjaar:
 - Kapitaalverhoging in geld (27/06/02)
 - Kapitaalvermindering door aanzuivering van geleden verliezen (27/06/02)
- Per einde van het boekjaar

2. Samenstelling van het kapitaal

- 2.1. Soorten aandelen
 - aandelen zonder nominale waarde
- 2.2. Aandelen op naam of aan toonder
 - Op naam
 - Aan toonder

Codes	Bedragen	Aantal aandelen
8700	148 077	
	24 789	
	(15 006)	
8701	157 860	
	157 860	100 000
8702		100 000
8703		
Codes	1. Niet-opgevraagd bedrag (post 101)	2. Opgevraagd, niet-gestort bedrag
871		
Codes	1. Kapitaalbedrag	2. Aantal aandelen
872		
873		
Codes	1. Aantal aandelen	2. Daaraan verbonden stemrecht
876		
877		
878		

B. NIET-GESTORT KAPITAAL

- Aandeelhouders die nog moeten volstorten (eventueel vervolg op blz.)
- Totaal

C. EIGEN AANDELEN gehouden door:

- de vennootschap zelf
- haar dochters

D. VERPLICHTINGEN TOT UITGIFTE VAN AANDELEN

- 1. Als gevolg van de uitoefening van CONVERSIERECHTEN
 - Bedrag van de lopende converteerbare leningen
 - Bedrag van het te plaatsen kapitaal
 - Maximum aantal uit te geven aandelen
- 2. Als gevolg van de uitoefening van de INSCHRIJVINGSRECHTEN
 - Aantal inschrijvingsrechten in omloop
 - Bedrag van het te plaatsen kapitaal
 - Maximum aantal uit te geven aandelen

E. TOEGESTAAN, NIET-GEPLAATST KAPITAAL**F. AANDELEN BUITEN KAPITAAL**

- Waarvan:
 - gehouden door de vennootschap zelf
 - gehouden door haar dochters

G. AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE ONDERNEMING OP DE DATUM VAN DE JAARAFSLUITING, zoals die blijkt uit de kennisgevingen die de onderneming heeft ontvangen: zie blz.

btw-nr.

BE 244.142.664

IX. VOORZIENINGEN VOOR OVERIGE RISICO'S EN KOSTEN

Uitsplitsing van de post 163/5 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

- Voorzieningen voor algemene risico's en kosten
- Andere voorzieningen

Boekjaar

 14 468
648

X. STAAT VAN DE SCHULDEN
A. UITSPLITSING VAN DE SCHULDEN MET EEN OORSPRONKELIJKE LOOPTIJD VAN MEER DAN EEN JAAR, NAAR GELANG HUN RESTERENDE LOOPTIJD
Financiële schulden

1. Achtergestelde leningen
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden
4. Kredietinstellingen
5. Overige leningen

Handelsschulden

1. Leveranciers
2. Te betalen wissels

Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen

Overige schulden

TOTAAL

Schulden met een resterende looptijd van

Codes	1. hoogstens één jaar (post 42)	2. meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar	3. meer dan 5 jaar
880	293	975	201
881			
882			
883			
884	293	975	201
885			
886			
887			
888			
889			
890			
891	293	975	201

B. GEWAARBORGDE SCHULDEN

(begrepen in de posten 17 en 42/48 van de passiva)

Financiële schulden

1. Achtergestelde leningen
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden
4. Kredietinstellingen
5. Overige leningen

Handelsschulden

1. Leveranciers
2. Te betalen wissels

Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen

Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten

1. Belastingen
2. Bezoldigingen en sociale lasten

Overige schulden

TOTAAL

schulden (of gedeelte van de schulden) gewaarborgd door

Codes	1. Belgische overheidsinstellingen	2. zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de onderneming
892	1 470	
893		
984		
895		
896	1 470	
897		
898		
899		
900		
901		
902		
903		
904		
905		
906	1 470	

C. SCHULDEN M.B.T. BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN

1. **Belastingen** (post 450/3 van de passiva)
 - a) Vervallen belastingschulden
 - b) Niet-vervallen belastingschulden
 - c) Geraamde belastingschulden
2. **Bezoldigingen en sociale lasten** (post 454/9 van de passiva)
 - a) Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
 - b) Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten

Codes

Boekjaar

9072

9073

450

9076

9077

8 197

3 269

21 961

btw-nr.

BE 244.142.664

XI. OVERLOPENDE REKENINGEN

Boekjaar

Uitsplitsing van de post 492/3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Uitgestelde dotatie ter financiering strategisch voorraadniveau
Andere over te dragen opbrengsten

36 000
1 056

XII. BEDRIJFSRESULTATEN

A. **NETTO-OMZET** (post 70): per bedrijfscategorie en per geografische markt uitsplitsen in de bijlage bij het standaardformulier, voor zover deze categorieën en markten, vanuit het oogpunt van de organisatie van de verkoop van goederen en de verlening van diensten in het kader van de normale bedrijfsuitoefening van de onderneming, onderling aanzienlijke verschillen vertonen.

B. ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN (post 74)

Waarvan: exploitatiesubsidies en vanwege de overheid ontvangen compenserende bedragen

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
	740	227 117	187 480
C1. WERKNEMERS INGESCHREVEN IN HET PERSONEELSREGISTER			
a) Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9086	3 009	3 004
b) Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	9087	2 887,4	2 833,7
c) Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9088	5 341 312	5 242 163
C2. PERSONEELSKOSTEN (post 62)			
a) Bezoldigingen en rechte sociale voordelen	620	113 704	107 516
b) Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	621	36 703	34 998
c) Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	622	145	163
d) Andere personeelskosten	623	2 036	1 809
e) Pensioenen	624	281	91
C3. VOORZIENINGEN VOOR PENSIOENEN (begrepen in post 635/7)			
Toevoegingen (+); bestedingen en terugnemingen (-)	635		
D. WAARDEVERMINDERINGEN (post 631/4)			
1. Op voorraden en bestellingen in uitvoering			
- geboekt	9110	258	1 244
- teruggenomen (-)	9111	(1 244)	(123)
2. Op handelsvorderingen			
- geboekt	9112	308	29
- teruggenomen (-)	9113		
E. VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN (post 635/7)			
Toevoegingen	9115	4 923	4 518
Bestedingen en terugnemingen (-)	9116	(11 524)	(11 350)
F. ANDERE BEDRIJFSKOSTEN (post 640/8)			
Belastingen en taksen op de bedrijfsuitoefening	640	1 440	955
Andere	641/8	149	
G. UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE ONDERNEMING GESTELDE PERSONEN			
1. Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9096	93	55
2. Gemiddeld aantal berekend in voltijdse equivalenten	9097	89,1	102,7
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9098	176 063	202 845
Kosten voor de onderneming	617	5 069	5 428

btw-nr.

BE 244.142.664

XIII. FINANCIËLE RESULTATEN
A. ANDERE FINANCIËLE OPBRENGSTEN (post 752/9)

Door de overheid toegekende subsidies, aangerekend op het resultaat:

- kapitaalsubsidies
- interestsubsidies

Uitsplitsing van de overige financiële opbrengsten, indien het belangrijke bedragen betreft.

B. AFSCHRIJVINGEN VAN KOSTEN BIJ UITGIFTE VAN LENINGEN EN VAN DISAGIO
C. GEACTIVEERDE INTERESTEN
D. WAARDEVERMINDERINGEN OP VLOTTENDE ACTIVA (post 651)

- geboekt
- teruggenomen (-)

E. ANDERE FINANCIËLE KOSTEN (post 652/9)

Bedrag van het disconto ten laste van de onderneming bij de verhandeling van vorderingen

VOORZIENINGEN MET FINANCIËEL KARAKTER

Gevormd

Aangewend en teruggenomen (-)

Uitsplitsing van de overige financiële kosten, indien het belangrijke bedragen betreft.

Herwaardering vreemde valuta's einde boekjaar

Overige financiële kosten

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
	9125	295	1
	9126		
	6501		
	6503		
	6510		
	6511		
	653		
	6560		
	6561		
		1 449	224
		170	169

XIV. UITZONDERLIJKE RESULTATEN
A. Uitsplitsing van de ANDERE UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN (post 764/9), indien het belangrijke bedragen betreft.
B. Uitsplitsing van de ANDERE UITZONDERLIJKE KOSTEN (post 664/8), indien het belangrijke bedragen betreft.

Codes	Boekjaar

XV. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT
A. UITSPLITSING VAN DE POST 670/3

1. Belastingen op het resultaat van het boekjaar

- a. Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen
- b. Geactiveerde overschotten van betaalde belastingen en voorheffingen (-)
- c. Geraamde belastingsupplementen (opgenomen onder post 450/3 van de passiva)

2. Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren

- a. Verschuldigde of betaalde belastingsupplementen
- b. Geraamde belastingsupplementen (opgenomen onder post 450/3 van de passiva) of belastingsupplementen waarvoor een voorziening werd gevormd (opgenomen onder post 161 van de passiva)

Codes	Boekjaar
9134	
9135	
9136	
9137	
9138	
9139	
9140	

B. BELANGRIJKSTE OORZAKEN VAN DE VERSCHILLEN TUSSEN DE WINST VOOR BELASTINGEN, zoals die blijkt uit de jaarrekening, EN DE GERAAMDE BELASTBARE WINST, met bijzondere vermelding van die welke voortvloeien uit het tijdsverschil tussen de vaststelling van de boekwinst en de fiscale winst (in de mate waarin het resultaat van het boekjaar op belangrijke wijze werd beïnvloed op het stuk van de belastingen)

Boekjaar

btw-nr.

BE 244.142.664

XV. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT (vervolg)**C. INVLOED VAN DE UITZONDERLIJKE RESULTATEN OP DE BELASTINGEN OP HET RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR****D. BRONNEN VAN BELASTINGLATENTIES** (in de mate waarin deze informatie belangrijk is om een inzicht te verkrijgen in de financiële positie van de onderneming)

1. Actieve latenties
 - gecumuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten
2. Passieve latenties

Codes	Boekjaar
9141	93 107
9142	93 107
9144	

XVI. BELASTING OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN

- A. De belasting op de toegevoegde waarde in rekening gebracht:
 1. aan de onderneming (aftrekbaar)
 2. door de onderneming
- B. De ingehouden bedragen ten laste van derden bij wijze van:
 1. bedrijfsvoorheffing
 2. roerende voorheffing

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
9145	24 263	22 614
9146	23 428	19 151
9147	34 156	32 163
9148		

XVII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Persoonlijke zekerheden die door de onderneming werden gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van derden

Waarvan:

- De door de onderneming geëndosseerde handelseffecten in omloop
- De door de onderneming getrokken of voor aval getekende handelseffecten
- Het maximumbedrag ten belope waarvan andere verplichtingen van derden door de onderneming zijn gewaarborgd

Codes	Boekjaar
9149	
9150	
9151	
9153	

Zakelijke zekerheden die door de onderneming werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa

Hypotheeken:

- boekwaarde van de bezwaarde activa
- bedrag van de inschrijving

Pand op het handelsfonds:

- bedrag van de inschrijving

Pand op andere activa:

- boekwaarde van de in pand gegeven activa

Zekerheden op de nog door de onderneming te verwerven activa:

- bedrag van de betrokken activa

Codes	Boekjaar	
	als waarborg voor schulden en verplichtingen	
	1. van de onderneming	2. van derden
916		
917		
918		
919		
920		

De goederen en waarden gehouden door derden in hun naam maar ten bate en op risico van de onderneming, voor zover deze goederen en waarden niet in de balans zijn opgenomen

Belangrijke verplichtingen tot aankoop van vaste activa

Bestellingen voor investeringsgoederen

Put optie toegekend aan de mede-aandeelhouder op de resterende aandelen van de NV VAR

Belangrijke verplichtingen tot verkoop van vaste activa

Termijnverrichtingen:

- Gekochte (te ontvangen) goederen
- Verkochte (te leveren) goederen
- Gekochte (te ontvangen) deviezen
- Verkochte (te leveren) deviezen

Codes	Boekjaar
	13 138
9213	
9214	
9215	7 036
9216	

btw-nr.

BE 244.142.664

XVII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN (vervolg)

Verplichtingen voortvloeiend uit de technische waarborgen verbonden aan reeds gepresteerde verkopen of diensten (eventueel vervolg op blz.)

Belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen

Andere belangrijke verplichtingen:

- andere diensten: 26.627

In voorkomend geval, een beknopte beschrijving van de regeling inzake het aanvullend rust- of overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden, met opgave van de genomen maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken

Pensioenen die door de onderneming zelf worden gedragen:

- geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk

- wijze waarop dit bedrag wordt berekend

zie toelichting XXIV

Code	Boekjaar
9220	

XXVIII. BETREKKING MET VERBONDEN ONDERNEMINGEN EN MET ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT: zie blz. VOL 20.**XIX. FINANCIËLE BETREKKINGEN MET**

A. BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS

B. NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE ONDERNEMING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN DEELNEMINGEN TE ZIJN

C. ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DE ONDER B. VERMELDE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN

1. Uitstaande vorderingen op deze personen
2. Waarborgen toegestaan in hun voordeel
3. Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel

Voornaamste voorwaarden betreffende de posten 9500, 9501 en 9502

4. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon:

- aan bestuurders en zaakvoerders

- aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders

Code	Boekjaar
9500	
9501	
9502	
9503	18
9504	

XVIII. BETREKKINGEN MET VERBONDEN ONDERNEMINGEN EN MET ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

	Codes	1. VERBONDEN ONDERNEMINGEN		2. ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT	
		Boekjaar	Vorig boekjaar	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. FINANCIELE VASTE ACTIVA	925	11 837	11 837		
Deelnemingen	926	11 837	11 837		
Vorderingen: achtergestelde	927				
andere	928				
2. VORDERINGEN	929	22 022	22 778		
Op meer dan één jaar	930				
Op hoogstens één jaar	931	22 022	22 778		
3. GELDBELEGGINGEN	932				
Aandelen	933				
Vorderingen	934				
4. SCHULDEN	935	107	163		
Op meer dan één jaar	936				
Op hoogstens één jaar	937	107	163		

	Codes	VERBONDEN ONDERNEMINGEN	
		Boekjaar	Vorig boekjaar
5. Door de onderneming gestelde of onherroepelijk beloofde PERSOONLIJKE EN ZAKELIJKE ZEKERHEDEN als waarborg voor schulden of verplichtingen van verbonden ondernemingen	9381		
Door verbonden ondernemingen gestelde of onherroepelijke beloofde PERSOONLIJKE EN ZAKELIJKE ZEKERHEDEN als waarborg voor schulden of verplichtingen van de onderneming	9391		
6. ANDERE BETEKENISVOLLE FINANCIELE VERPLICHTINGEN	9401		
7. FINANCIELE RESULTATEN			
Opbrengsten uit financiële vaste activa	9421	2 374	2 235
Opbrengsten uit vlottende activa	9431		
Andere financiële opbrengsten	9441		
Kosten van schulden	9461		
Andere financiële kosten	9471		
8. REALISATIE VAN VASTE ACTIVA			
Verwezenlijking meerwaarden	9481		
Verwezenlijking minderwaarden	9491		

btw-nr.

BE 244.142.664

VERKLARING MET BETREKKING TOT DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING**A. Inlichtingen te verstrekken door elke onderneming die onderworpen is aan de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen inzake de geconsolideerde jaarrekening**

De onderneming

- heeft een geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag opgesteld en openbaar gemaakt: ja / ~~neen~~¹
- heeft geen geconsolideerde jaarrekening en geconsolideerd jaarverslag opgesteld, omdat zij daarvan vrijgesteld is om de volgende reden(en):

- a. De onderneming en haar dochterondernemingen overschrijden op geconsolideerde basis niet meer dan één van de in artikel 16 van het Wetboek van vennootschappen vermelde criteria: ja / neen¹
- b. De onderneming is zelf dochteronderneming van een moederonderneming die een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt en openbaar maakt: ja / neen¹

Indien ja:

- Motivering dat aan alle voorwaarden tot vrijstelling, opgenomen in artikel 113, paragrafen 2 en 3 van het Wetboek van vennootschappen, is voldaan:
- Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het btw- of nationaal nummer van de moederonderneming die de geconsolideerde jaarrekening opstelt en openbaar maakt, op grond waarvan de vrijstelling is verleend:

B. Inlichtingen die moeten worden verstrekt door de onderneming indien zij dochteronderneming of gemeenschappelijke dochteronderneming is

- Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het btw- of nationaal nummer van de moederonderneming(en) en de aanduiding of deze moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt (opstellen) en openbaar maakt (maken)²:
- Indien de moederonderneming(en) (een) onderneming(en) naar buitenlands recht is (zijn), de plaats waar de hiervoor bedoelde geconsolideerde jaarrekening verkrijgbaar is²:

1 Schrappen wat niet van toepassing is

2 Wordt de jaarrekening van de onderneming op verschillende niveaus geconsolideerd, dan worden deze gegevens verstrekt, enerzijds voor het grootste geheel en anderzijds voor het kleinste geheel van ondernemingen waarvan de onderneming als dochter deel uitmaakt en waarvoor een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en openbaar gemaakt.

4. SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die voor de onderneming bevoegd zijn:

I. STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN

A. WERKNEMERS INGESCHREVEN IN HET PERSONEELSREGISTER

	Codes	1. Voltijds (boekjaar)	2. Deeltijds (boekjaar)	3. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (boekjaar)	4. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (vorig boekjaar)
1. Tijdens het boekjaar en het vorige boekjaar					
Gemiddeld aantal werknemers	100	2 628,6	392,8	2 887,4 (VTE)	2 833,7 (VTE)
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	101	4 862 879	478 433	5 341 312 (T)	5 242 163 (T)
Personeelskosten	102	139 176	13 693	152 869 (T)	144 578 (T)
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	103			(T)	(T)

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
2. Op de afsluitingsdatum van het boekjaar				
a. Aantal werknemers ingeschreven in het personeelsregister	105	2 621	388	2 877,6
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	2 409	357	2 648,5
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	149	7	153,1
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112			
Vervangingsovereenkomst	113	63	24	76,0
c. Volgens het geslacht				
Mannen	120	1 777	153	1 877,9
Vrouwen	121	844	235	999,7
d. Volgens de beroeps categorie				
Directiepersoneel	130	61	3	61,9
Bedienden	134	2 388	373	2 636,8
Arbeiders	132	172	12	178,9
Andere	133			

B. UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE ONDERNEMING GESTELDE PERSONEN

	Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onder- neming gestelde personen
Tijdens het boekjaar			
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	150	89,1	
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151	176 063	
Kosten voor de onderneming	152	5 069	

btw-nr.

BE 244.142.664

II. TABEL VAN HET PERSONEELSVLOEP TIJDENS HET BOEKJAAR

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
A. INGETREDEN				
a. Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven	205	194	19	204,5
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	210	70	2	71,3
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	211	107	8	111,6
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	212			
Vervangingsovereenkomst	213	17	9	21,6
c. Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen: lager onderwijs	220			
secundair onderwijs	221	15		15,0
hoger niet-universitair onderwijs	222	27	3	28,5
universitair onderwijs	223	68	8	72,6
Vrouwen: lager onderwijs	230	1		1,0
secundair onderwijs	231	11	2	12,0
hoger niet-universitair onderwijs	232	21	1	21,5
universitair onderwijs	233	51	5	53,9
B. UITGETREDEN				
a. Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam	305	161	47	189,2
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	310	91	27	109,0
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	311	56	11	61,7
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	312			
Vervangingsovereenkomst	313	14	9	18,5
c. Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen: lager onderwijs	320	2		2,0
secundair onderwijs	321	9	5	11,5
hoger niet-universitair onderwijs	322	17	2	18,0
universitair onderwijs	323	75	13	82,4
Vrouwen: lager onderwijs	330	1	1	1,8
secundair onderwijs	331	5	5	7,8
hoger niet-universitair onderwijs	332	9	8	13,6
universitair onderwijs	333	43	13	52,1
d. Volgens de reden van de beëindiging van de overeenkomst				
Pensioen	340	56	9	62,8
Brugpensioen	341			
Afdanking	342	21	7	24,8
Andere reden	343	84	31	101,6
Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de onderneming	350			

btw-nr.

BE 244.142.664

III. STAAT OVER HET GEBRUIK VAN DE MAATREGELEN TEN GUNSTE VAN DE WERKGELEGENHEID TIJDENS HET BOEKJAAR

MAATREGELEN TEN GUNSTE VAN DE WERKGELEGENHEID

1. Maatregelen met een financieel voordeel*

- 1.1 Voordeelbanenplan (ter aanmoediging van de indienstneming van werkzoekenden die tot risicogroepen behoren)
- 1.2 Conventioneel halftijds brugpensioen
- 1.3 Volledige loopbaanonderbreking
- 1.4 Vermindering van de arbeidsprestaties (deeltijdse loopbaanonderbreking)
- 1.5 Sociale Maribel
- 1.6 Structurele vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen
- 1.7 Doorstromingsprogramma's
- 1.8 Dienstenbanen
- 1.9 Overeenkomst werk-opleiding
- 1.10 Leerovereenkomst
- 1.11 Startbaanovereenkomst

2. Andere maatregelen

- 2.1 Stage der jongeren
- 2.2 Opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd
- 2.3 Conventioneel brugpensioen
- 2.4 Vermindering van de persoonlijke bijdragen van sociale zekerheid aan werknemers met lage lonen

Codes	Aantal betrokken werknemers		3. Bedrag van het financiële voordeel
	1. Aantal	2. In voltijdse equivalenten	
414			
411			
412	54	54,0	2 496
413	100	50,0	2 379
415			
416			
417			
418			
503			
504			
419			
502			
505			
506			
507			

Aantal werknemers betrokken bij één of meerdere maatregelen ten gunste van de werkgelegenheid:

- totaal voor het boekjaar
- totaal voor het vorige boekjaar

550	154	104,0
560	138	98,0

IV. INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

Totaal van de opleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

1. Aantal betrokken werknemers
2. Aantal gevolgde opleidingsuren
3. Kosten voor de onderneming

Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
5801	1 155	5811	636
5802	27 045	5812	13 270
5803	608	5813	298

V. INLICHTINGEN OVER DE ACTIVITEITEN VAN VORMING, BEGELEIDING OF MENTORSCHAP DOOR DE WERKNEMERS GEGEVEN IN TOEPASSING VAN DE WET VAN 5 SEPTEMBER 2001 TOT DE VERBETERING VAN DE WERKGELEGENHEIDSGRAAD VAN DE WERKNEMERS

Activiteiten van vorming, begeleiding of mentorschap

1. Aantal werknemers welke deze activiteiten uitoefenden
2. Aantal uren besteed aan deze activiteiten
3. Aantal werknemers welke deze activiteiten volgden

Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
5804		5814	
5805		5815	
5806		5816	

* Financieel voordeel voor de werkgever met betrekking tot de titularis of diens plaatsvervanger.

XX. SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE WAARDERINGSREGELS

- 1) Oprichtingskosten (in -000,- €): de herstructureringskosten betreffen de geraamde en verdisconteerde toekomstige verplichtingen ingevolge de uitstapregeling van verlof voorafgaand aan pensioen en vervroegde pensionering. Deze verplichtingen werden een eerste maal op 31/12/98 geactiveerd en worden lineair over vijf jaar afgeschreven.

De Raad van Bestuur is van oordeel dat, in het licht van het groeiend belang van de internationale boekhoudnormen (IAS), het niet langer wenselijk is om de herstructureringskost te activeren. Daarom werd het nog niet afgeschreven gedeelte van de herstructureringskost volledig ten laste van het resultaat 2002 genomen.

Deze aanpassing van de waarderingsregel heeft een negatief effect op de resultatenrekening van 11.367 €

- 2) Immateriële vaste activa: computersoftware wordt geactiveerd vanaf 2.500, € per eenheid. De afschrijvingen (pro rata temporis) gebeuren over een periode van 3 jaar.

Softwareontwikkelingen in het kader van het innovatieplatform "e-vrt" worden onmiddellijk in resultaat genomen.

- 3) Materiële vaste activa: volgende lineaire afschrijvingspercentages (pro rata temporis) worden toegepast:

- gebouwen en zendmasten	3 %
- vaste inrichtingen gebouwen	5 %
- zenders en straalverbindingen	10 %
- tijdelijke en mobiele straalverbindingen	12,5 %
- radio en tv -productie-infrastructuur	12,5 %
- meubilair	10 %
- hardware	33 %
- rollend materiaal	20 %
- allerhande materiaal	20 %

- 4) Financiële vaste activa: de activa worden gewaardeerd aan aanschaffingsprijs.

- 5) Voorraden (in -000,- €)

- Grond- en hulpstoffen: omvatten voornamelijk de rechten op films, televisiefilms en sportevenementen die niet in opdracht van de Omroep geproduceerd werden. Deze worden gewaardeerd aan hun aanschaffingsprijs (contractuele prijs). De rechten op films en televisiefilms worden ten laste van het resultaat genomen bij uitzending. Ingeval ook herhalingsrechten gekocht werden gebeurt de ten laste neming à rato van 90 % bij eerste uitzending en de resterende 10 % bij hun eerste heruitzending. Rechten met betrekking tot sportuitzendingen worden volledig in resultaat genomen bij uitzending.

De aangekochte filmrechten worden in voorraad geactiveerd op het ogenblik van de ingang van de uitzendrechten. De aangekochte sportrechten worden in voorraad opgenomen op het ogenblik dat er een overeenkomst tussen de partijen bestaat.

Anderzijds bevatten de grond- en hulpstoffen ook het technisch magazijn. Deze worden gewaardeerd aan aanschaffingswaarde volgens het FIFO-principe.

- Eigen producties worden opgenomen onder 'goederen in bewerking' en 'gereed product'. De waardering gebeurt aan standaard kostprijs, met verrekening van de kost van de productie-overhead.
- Voor de voorraad eigen producties waarvan onzekerheid bestaat omtrent het feit of ze nog uitgezonden zullen worden, worden de nodige waardeverminderingen geboekt.
- Handelsgoederen omvatten merchandisinggoederen. Deze worden gewaardeerd aan aanschaffingswaarde volgens het FIFO-principe.
- Vanaf 2002 wordt niet langer het bedrag van de dotatie dat overeenkomt met het bedrag van de geactiveerde sportrechten, filmrechten en eigen producties opgenomen onder de overlopende rekeningen van het passief, maar wel het bedrag dat overeenkomt met het strategische voorraadniveau. De strategische voorraad wordt gedefinieerd als een kritisch voorraadniveau van programma-aanbod dat noodzakelijk is om de succesvolle uitvoering van de openbare omroepopdracht in de toekomst te blijven verzekeren. De wijziging in deze waardering is ingegeven door de bepalingen van de nieuwe beheersovereenkomst en

de gewijzigde omstandigheden waarin de omroep opereert. De wijziging in de waarderingsregel heeft een positief effect op de resultatenrekening 2002 van 15.646,- €

- Vooruitbetalingen voorraadinkopen omvatten vooruitbetaalde uitzendrechten.

6) Vorderingen/liquide middelen/schulden: tegen de nominale waarde (in -000,- €)

Onder de rubriek 'Te innen Opbrengsten' (VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar; Overige vorderingen) werd op 31 december 2002 een bedrag van 21.105,- €. ingeboekt (19.783,- € op 31 december 2001). Het bedrag stemt overeen met de ten laste van het boekjaar 2002 ingeboekte personeelskost, die niet vervat zit in de decretaal vastgelegde overheidstussenkomst voor het budgetjaar 2002. Omwille van het matchings- en continuïteitsprincipe wordt een identiek bedrag ingeboekt als een voorafgaand in opbrengst nemen van de overheidstussenkomst voor het budgetjaar 2003. Een dergelijke voorstelling beantwoordt het best aan de economische realiteit.

Indien er onzekerheid bestaat omtrent de inbaarheid van vorderingen worden de nodige waardeverminderingen geboekt.

7) De werkingsdotatie werd geboekt onder de bedrijfsopbrengsten in de rubriek 74.

8) Inkomsten uit kabelakkoorden worden geboekt op het ogenblik dat zij verworven zijn en enkel onder de voorwaarde dat er zekerheid omtrent de inning bestaat.

9) Financiële opbrengsten uit vlottende activa worden geboekt op het ogenblik dat de interesten ten voordele van de VRT door de overheid bevestigd worden.

XXIV. DOTATIE EN KAPITAALSVERHOOGING (IN -000,- €)

Artikel 17 van de beheersovereenkomst tussen de VRT en de Vlaamse Gemeenschap 2002-2006 voorziet in volgende tussenkomsten vanwege de Vlaamse overheid:

* Kapitaalverhoging per 27 juni 2002	24.789
* Werkingsdotatie	<u>204.537</u>
	229.326

XXV. KAPITAALSUBSIDIES (IN .000,- €)

Op 20 december 2001 werd door de Vlaamse Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een investeringssubsidie toegekend voor de aankoop van een onroerend goed bestemd voor het kinderdagverblijf.

In de overeenkomst Innovatieve Mediaprojecten e-vrt werd door de Vlaamse Gemeenschap een steun toegekend voor de investeringen in het project ASP. In 2002 bedroeg deze tussenkomst in de investeringen ASP 1.226,- €.

XXVI. VOORZIENINGEN VOOR PENSIOENEN EN SOORTGELIJKE VERPLICHTINGEN

Deze hebben betrekking op de verplichtingen ingevolge de uitstapregeling van 'verlof voorafgaand aan pensioen en vervroegde pensionering'. Jaarlijks worden eventueel bijkomende verplichtingen voorzien, terwijl voor de werkelijke uitbetalingen de voorzieningen worden aangewend. De openstaande verplichtingen worden geheractualiseerd op het einde van het boekjaar.

XXVII. PENSIOENVERPLICHTINGEN (IN -000,- €)

Op 19 december 1997 werd het Pensioenfonds VRT opgericht. Overeenkomstig de statuten van het Pensioenfonds werden de rustpensioenverplichtingen van de VRT t.o.v. de statutaire personeelsleden overgedragen aan het Pensioenfonds VRT. De beheersovereenkomst tussen VRT en de Vlaamse Gemeenschap voorziet dat de VRT de patronale bijdragen op de statutaire loonmassa blijft afdragen aan het Pensioenfonds. Daarnaast voorziet het Decreet van 29 april 1997 betreffende de omzetting van de BRTN in een naamloze vennootschap van publiek recht in artikel 3 dat de Vlaamse Gemeenschap de pensioenverplichtingen

btw-nr.

BE 244.142.664

van de VRT ten aanzien van zijn vastbenoemd personeel aanzuivert. Hiertoe ontving het VRT-pensioenfonds in uitvoering van de Beheersovereenkomst 1997-2001 een totaal bedrag van 107,288 miljoen euro.

De beheersovereenkomst 2002-2006 voorziet jaarlijkse stortingen van 19,212 miljoen euro.

Op basis van voorlopige cijfers per 31 december 2002 kan de situatie van het Pensioenfonds VRT als volgt worden samengevat (in -000,- €):

* Eigen vermogen	224.556
* Verplichtingen volgens actuariële berekeningen (PBO-basis)	677.399
* Tekort	452.843

De patronale bijdragen op de statutaire loonmassa die door de VRT wordt afgedragen aan het Pensioenfonds bedraagt 11.357,- in 2002 en 11.532,- in 2001

XXVIII. TOELICHTING BIJ DE SOCIALE BALANS

Bij de sociale balans moet vermeld worden dat de rubriek 'voltijds' (code 105) eveneens de personeelsleden omvatten die gebruik maakten van de maatregel 'verlof voorafgaand aan pensionering':

* aantal VWP op 31/12/01	213
* VWP-ers definitief met pensioen in de loop van 2002	- 45
* aantal nieuwe VWP-ers in de loop van 2002	+27
* aantal VWP op 31/12/02	195

XXIV. CONTINUÏTEIT VAN DE WAARDERINGSREGELS (IN -000,- €)

Het boekjaar werd afgesloten met een verlies van 16.958,- €. Het verlies is mede het gevolg van een gewijzigde financieringsstructuur door de overheid. De Raad van Bestuur is van mening dat de continuïteit van de onderneming gewaarborgd is, gezien wordt tegemoetgekomen aan de performantiemaatstaven vooropgesteld in de beheersovereenkomst tussen de VRT en de Vlaamse Gemeenschap.

3. Verslag van de Commissaris

btw-nr.

BE 244.142.664

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2002 GERICHT TOT DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS VAN DE VENNOOTSCHAP

DE VLAAMSE RADIO- EN TELEVISIEOMROEP, NV VAN PUBLIEK RECHT

Aan de aandeelhouders,

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen brengen wij U verslag uit over de uitvoering van de controle-opdracht die ons werd toevertrouwd.

Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening, opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur van de vennootschap over het boekjaar afgesloten op 31 december 2002, met een balanstotaal van EUR 330.388(000) en waarvan de resultatenrekening afsluit met een verlies van het boekjaar van EUR 16.958(000). Wij hebben eveneens de bijkomende specifieke controles uitgevoerd die door de wet zijn vereist.

Verklaring over de jaarrekening zonder voorbehoud

Onze controles werden verricht overeenkomstig de normen van het Instituut der Bedrijfsrevisoren. Deze beroepsnormen eisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang omvat, rekening houdend met de Belgische wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften met betrekking tot de jaarrekening.

Overeenkomstig deze normen hebben wij rekening gehouden met de administratieve en boekhoudkundige organisatie van de vennootschap, alsook met de procedures van interne controle. De verantwoordelijken van de vennootschap hebben onze vragen naar opheldering of inlichtingen duidelijk beantwoord. Wij hebben op basis van steekproeven de verantwoording onderzocht van de bedragen opgenomen in de jaarrekening. Wij hebben de waardeeringsregels, de betekenisvolle boekhoudkundige ramingen die de onderneming maakte en de voorstelling van de jaarrekening in haar geheel beoordeeld. Wij zijn van mening dat deze werkzaamheden een redelijke basis vormen voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar onze mening,

- geeft de bijgevoegde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van De Vlaamse Radio- en Televisieomroep, NV van publiek recht per 31 december 2002, alsmede van de resultaten van haar werkzaamheden voor het boekjaar afgesloten op die datum, rekening houdende met de toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften;
- geeft de toelichting een passende verantwoording;
- werd de sociale balans opgesteld overeenkomstig de wetgeving inzake.

btw-nr.

BE 244.142.664

Bijkomende verklaringen en inlichtingen

Wij vullen ons verslag aan met de volgende bijkomende verklaringen en inlichtingen die niet van aard zijn om de draagwijdte van onze verklaring over de jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2002 bevat de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de jaarrekening.
- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, wordt de boekhouding gevoerd en de jaarrekening opgesteld overeenkomstig de in België toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- Wij dienen U geen enkele verrichting of beslissing mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van Vennootschappen zou zijn gedaan of genomen. De resultaatverwerking die aan de Algemene Vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij vestigen de aandacht op Toelichting XX waarin de impact van de aanpassing van de waarderingsregels met betrekking tot de immateriële vaste activa en de overgedragen dotatie worden uiteengezet.

Brussel, 11 maart 2003

De Commissaris,

Deloitte & Partners
Bedrijfsrevisoren

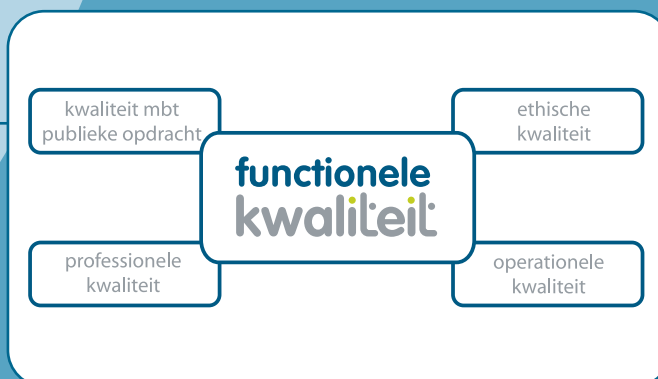
Guy Wygaerts

Rik Neckebroeck

1. Kwaliteitsbewaking en -versterking	86
1.1 Het belang van kwaliteit voor de vrt	86
1.2 Toelichting bij de verschillende kwaliteitsaspecten	87
1.3 Functionele kwaliteit	88
1.3.1 Radio	88
1.3.2 Televisie	90
1.3.3 Taalgebruik	93
1.4 Kwaliteit m.b.t. de publieke opdracht	94
1.4.1 Universaliteit en complementariteit	94
1.4.2 Invulling informatieopdracht	95
1.5 Ethische kwaliteit	96
1.5.1 Onpartijdigheid en waarheidsgetrouwheid	96
1.5.2 Bijdragen tot de ontwikkeling van een democratische en verdraagzame samenleving	96
1.5.3 Gelijkekansenbeleid	96
1.6 Operationele kwaliteit	97
1.6.1 Ontwikkeling van programma's	97
1.6.2 Efficiëntie werkprocessen	97
1.7 Professionele kwaliteit	98
1.7.1 Systeem van interne kwaliteitsbewaking	98
1.7.2 Opleiding en vorming	99
1.7.3 Bekroningen en nominaties	100
2. Bijlagen	101

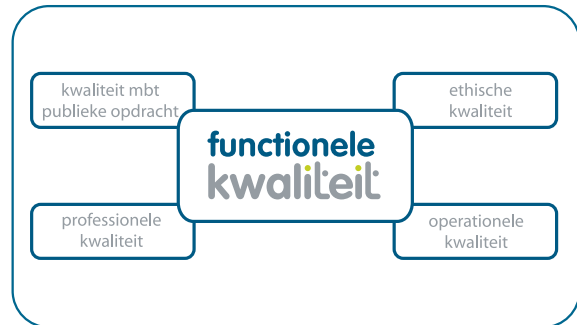

1. Kwaliteitsbewaking en -versterking

1.1 Het belang van kwaliteit voor de VRT

Voor ons bedrijf is kwaliteit al jaren het sleutelwoord. Het streven naar excellentie is één van de vier centrale waarden van de VRT. In de beheersovereenkomst 2002-2006 werd expliciet opgenomen dat de VRT zich de komende jaren nog meer dient te profileren als kwaliteitszender. In dit aparte hoofdstuk brengen we verslag uit over de doelstellingen, inspanningen en realisaties m.b.t. kwaliteitsbewaking en -versterking in 2002.

Daarbij benaderen we kwaliteit vanuit verschillende invalshoeken: hoe verzorgen we de band met onze kijkers en luisteraars, hoe vullen we onze publieke opdracht in, binnen welk ethisch kader maken we programma's, en hoe efficiënt en professioneel komen ze tot stand? Op deze manier maken we kwaliteit tastbaar en bestrijken we ook het hele pro-

ces van programma maken. Tussen idee en concrete realisatie liggen immers verschillende stadia die onzichtbaar en onhoorbaar blijven voor de kijkers en luisteraars, maar die wel essentieel bijdragen tot de kwaliteit van de programma's.

kwaliteit

1.2 Toelichting bij de verschillende kwaliteitsaspecten

Functionele kwaliteit is de mate waarin een programma voor de beoogde kijkers of luisteraars de functie vervult die zij vervuld willen zien. Het zijn deze verwachtingen en behoeften van de kijker en luisteraar die centraal staan in het geïntegreerd kwaliteitsmodel. Bij het evalueren van de functionele kwaliteit moet rekening worden gehouden met de doelgroep, de kernfunctie, de inhoud, het format en de intentie van het programma. Deze aspecten worden voor de tv-programma's gecodeerd op basis van het EBU-ESCORC-categorieënsysteem.

Ook het taalgebruik en de toegeschreven kwaliteit (het al of niet bereiken van de beoogde doelgroep en de beoordeling bij de doelgroep) moeten in aanmerking worden genomen bij het evalueren van de functionele kwaliteit.

Van **'publieke' kwaliteit** is sprake als een omroep voldoet aan de opdrachten die door de verschillende overheden werden geformuleerd in de gecoördineerde mediadecreten van 25 januari 1995, in de beheersovereenkomst 2002-2006, maar ook in de Resoluties van Praag en Krakau van de Raad van Europa. Hierin werd de onafhankelijkheid van de publieke omroep bevestigd, werd gewezen op zijn belangrijke rol voor de sociale cohesie in de maatschappij en op zijn rol als ontwikkelaar van pluralistische, innovatieve, gevarieerde en originele producties voor een breed publiek, rekening houdende met minderheidsgroepen.

De rol van de publieke omroep is geëvolueerd van het louter uitvoeren van een opdracht opgelegd door de overheid, naar het verlenen van een dienst aan burgers die het fundamenteel recht hebben om niet-gemanipuleerde informatie en ideeën te ontvangen, ongeacht landsgrenzen. De verklaring van Krakau

breidde deze mission statement uit naar nieuwe mediatoepassingen.

Ethische kwaliteit formuleert de morele en ethische eisen die aan audiovisuele programma's worden gesteld. Dit houdt in dat in de programma's, op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, elke vorm van discriminatie wordt geweerd. De omroep moet een factor zijn van sociale binding en de integratie van alle individuen, groepen en gemeenschappen bevorderen. De informatieprogramma's, de mededelingen en de programma's met een algemeen informatieve inslag en alle informatieve programmaonderdelen dienen onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn.

De programma's van de nieuwsdienst moeten beantwoorden aan de normen inzake journalistieke deontologie zoals vastgelegd in een deontologische code en genieten waarborgen voor de gangbare redactionele onafhankelijkheid zoals vastgelegd in het Redactiestatuut.

Operationele kwaliteit is de mate waarin de beoogde programma's op een effectieve en efficiënte wijze totstandkomen. Hiertoe worden de noodzakelijke procesfuncties gedefinieerd en opgevolgd, zowel vanuit een operationeel perspectief als vanuit een managementperspectief.

Professionele kwaliteit formuleert de eisen die het vak stelt aan audiovisuele programma's, hun opbouw, hun formattering, hun audiovisuele uitvoering/taalgebruik. De programma's van de VRT moeten voldoen aan de professionele normen op vlak van vorm, inhoud, styling, belichting, (beeld)taal waarbij de recentste evoluties ter zake moeten worden gevolgd.

kwaliteit

1.3 Functionele kwaliteit

1.3.1 RADIO

DIVERSITEIT VAN HET PROGRAMMA-AANBOD

Diversiteit gaat hand in hand met de profilering van de radionetten. Elk net heeft een eigen opdracht en elk programma moet beantwoorden aan het vooropgestelde netprofiel. Het is dankzij een scherpe profilering dat elke luisteraar zijn gading vindt binnen de profielen van de VRT-Radionetten.

We hebben de diversiteit van het programma-aanbod visueel voorgesteld door de vier hoofdfuncties van de openbare omroep in kleur aan te duiden binnen de programmaschema's van elk net (zie bijlagen 2.1). Hoe intenser de inkleuring, hoe meer uitgesproken de functie in het programma naar voor treedt: informatie duiden we aan in rood, cultuur in groen, educatie in blauw, en ontspanning in geel.

Uit de analyse van de programmaschema's blijkt dat een zelfde programma meerdere functies kan vervullen en dat anderzijds elk radionet aandacht heeft voor informatie, cultuur, educatie en ontspanning.

NETWAARDEN

De algemene kwaliteitsnormen, de algemene radiowaarden en de vertaling daarvan naar netniveau zijn efficiënte toetsstenen om zowel extern als intern duidelijk te maken waarvoor de openbare radionetten staan.

Hoewel de VRT-Radio als overkoepelend geheel geen merk is - de netten zijn onze merken - werd dat bovenliggend niveau toch als gemeenschappelijk kwaliteitslabel aangevoeld. Ze geven precies aan welke toetssteen we hanteren, waarvoor we staan, wat de motivatie is van de radiomedewerkers van de openbare omroep. De centrale waarden van VRT-Radio werden omschreven als:

- *Vaste waarde*
- *Goed gezelschap*
- *Zelfrealisatie*
- *Maatschappelijke verantwoordelijkheid*
- *Onafhankelijkheid*

Onder dit globale kwaliteitslabel hebben elk van de vijf netten hun plaats, gekoppeld aan voor hen specifieke netwaarden in lijn met hun netprofiel.

	WAT Wat doet de radio voor de luisteraar?	HOE Wat zijn de karaktertrekken van de radio?	WAAROM De Centrale Waarden
	Het betere werk Toegankelijke deskundigheid Snelheid Realiteit	Nieuwsgierig Adult Uitnodigend Onafhankelijk	Meerwaarde Zelfrealisatie
	Multigenerationeel Betrokkenheid Regionale affiniteit Collectief geheugen Bereikbaar maken/zijn	Warm-menselijk Vertrouwd Ervaren Authentiek	Vertrouwen Veiligheid Zekerheid Verbondenheid
	Toegankelijkheid Deskundigheid Ontspanning Uniciteit	Stijlvol Persoonlijk Open-minded	Harmonie/evenwicht Verrijken Cultuurcommunity
	"Antenne"/trendspottend Non-conformistisch (uniciteit) Dynamisch (zichzelf voortdurend heruitvindend)	Vernieuwend Confronteren Relativerend (niet cynisch, wakker, verrassend)	Mee zijn, (samen) anders zijn
	Ontspanning (Donna amuseert iedereen) én info Aanzetten tot actie, een dynamische community	Fun Complexloos	Levenslust Beloning, jezelf zijn
	Overzichtelijk nieuws Functionele service Informeert over Vlaanderen Zet aan tot wereldwijd contact	Betrouwbaar, integer, objectief Vertrouwd	Band met Vlaanderen - Onderhouden - Opbouwen

■ AFSTEMMING ZENDSCHEMA OP DE LUISTERAAR

Binnen elk net is er sprake van voortdurende inhoudelijke vernieuwing om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan het verwachtingspatroon van de luisteraars. Wijzigingen in het programmaschema, de introductie van nieuwe programma's en de vernieuwing van reeds bestaande programma's, gebeuren steeds met de bedoeling het netprofiel nog te verfijnen. Met behulp van programmeerterminologie die uniform is voor alle netten kan het programmaschema beter afgestemd worden op het dagritme van de luisteraars.

Met een nieuwe behoeftenanalyse hebben we in 2001 veranderingen in de noden van luisteraars in kaart gebracht. Deze onderzoeksresultaten dienden in 2002, samen met de programmeerterminologie, als referentiepunt voor aanpassingen in het zendschema.

Hier volgt een overzicht van de nieuwe en vernieuwde programma's, alsook gelegenheidsprogramma's op de verschillende netten:

- **Radio1:** *Radio1 Open* (Ancienne Belgique), *WK 2002 in Japan*, *Racing Reyers*, *Vlaanderen voor de Leeuwen*, *O Draaibaar België*, *Dames en heren*, *Café Terminus*, *Black Label*, *927 Live*.
- **Radio2:** *Muziekmakers*, *Viva Vlaanderen*, *Zondagpost*, *Dansbar*, *Brillotheek*
- **Klara:** *Rans*, *Come Sunday*, *Herman de Winné*, *Volgeboekt*, *Het gelag*, *Aladdin*, *De Lantaamtoren*
- **Studio Brussel:** *Studio Brussel Bezet* (1 april uitzending), *Kamagurkistan*, *Komeneten*, *Solid Steel*, *Que pasa*, *Peter Van de Veire*, *Roos Van Acker*, *Hotlist*, *Ultimatum*, *Farce Belge*, *Het Ministerie van Miserie*, *Brussel Vlaams*, *BOB*, *De Jaren Stillekes*, *Juice*.
- **Donna:** *summer@donna.be*

■ ONDERHOUDEN VAN DE BAND MET HET PUBLIEK

De radionetten halen nauwe banden aan met hun publiek. Dit gebeurt enerzijds door het voeren van een promotiebeleid, anderzijds door het organiseren van of aanwezig zijn bij publieke manifestaties om van daaruit rechtstreeks uit te zenden.

Een maximale visibiliteit van de logo's, alsook het ter plaatse uitdelen van stickers, gadgets, programma-

schema's e.d. door mensen van het promotieteam bij evenementen heeft als doel het rechtstreekse contact en dus de betrokkenheid van de bezoeker/luisteraar te verstevigen. Daarnaast zijn er nog de Radio2-Café's, het Donnacafé, het fuivencircuit... Dankzij deze initiatieven wordt de strikte relatie tussen het radionet en de luisteraar uitgebreid tot een "beleving": het radiomerk staat voor méér dan enkel de radio-uitzendingen. Het radiomerk wil op die manier een *community* creëren onder gelijkgestemden.

■ VERSPREIDING VERKEERSINFORMATIE

De VRT zendt 24 uur op 24 verkeersinformatie uit via RDS op FM en via DAB.

De verkeersredactie ging in 2002 de snelheid van de verspreiding van de aangeleverde informatie na via twee monitorings. In maart en oktober heeft de verkeersredactie de vier radionetten die verkeersinformatie geven, telkens een week lang beluisterd en beoordeeld of de berichten binnen een aanvaardbare tijdsspanne (5 minuten) uitgezonden werden. De verkeersredacteur geeft daarbij zijn appreciatie over de snelheid waarmee een bericht ingepast wordt in de programmastructuur.

Globaal genomen scoren alle netten goed en is er vooruitgang geboekt tegenover 2001. De netten springen zorgvuldig om met de informatie en zenden deze ook snel uit. Bovendien scoorde de meting van oktober 2002 beter dan deze van maart 2002. Met de conclusies van deze eerste meting werden immers een aantal nieuwe afspraken gemaakt over de uitzendmomenten van de verkeersoverzichten, met een positief effect op de meting in oktober:

	Klokvast berichten	Dringende berichten
Radio1	90%	95%
Radio2	95%	75%
Radio Donna	90%	81%
Studio Brussel	90%	84%

Wat betreft de juistheid van de verkeersinformatie is de Verkeersredactie als 'doorgeefluik' afhankelijk van verschillende bronnen. De beste manier om de juistheid van onze bronnen te verhogen, is het aanboren van een zo ruim mogelijk scala aan informanten.

kwaliteit

■ 1.3.2 TELEVISIE

■ DIVERSITEIT VAN HET PROGRAMMA-AANBOD

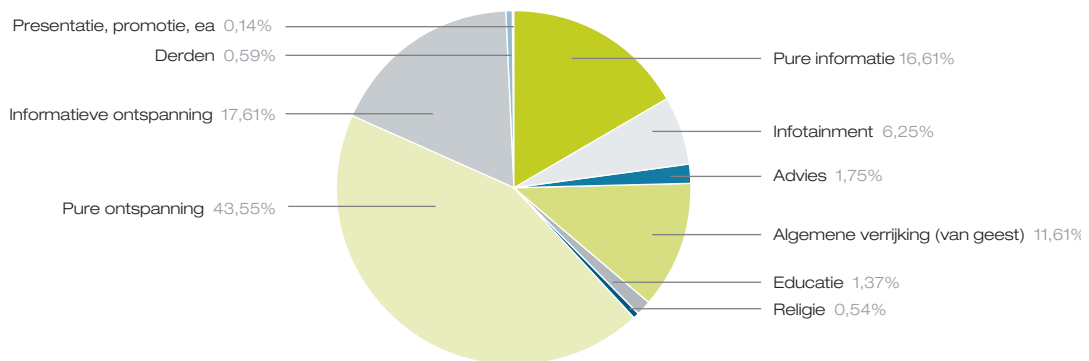
VRT-Televisie heeft de opdracht om met zijn drie netten een “zorgvuldig samengestelde programma-mix van informatie, cultuur, eigen drama, ontspanning, sport en eigentijdse educatie” te brengen.

De VRT-studiedienst analyseert het programma-aanbod vanuit verschillende invalshoeken aan de hand van de ESCORT codes van de EBU. De meest relevante indeling naar de kijker toe is deze volgens intentie waarbij de hoofdbedoeling van het programma als criterium geldt. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt tussen: pure informatie, infotainment, informatieve ontspanning, pure ont-

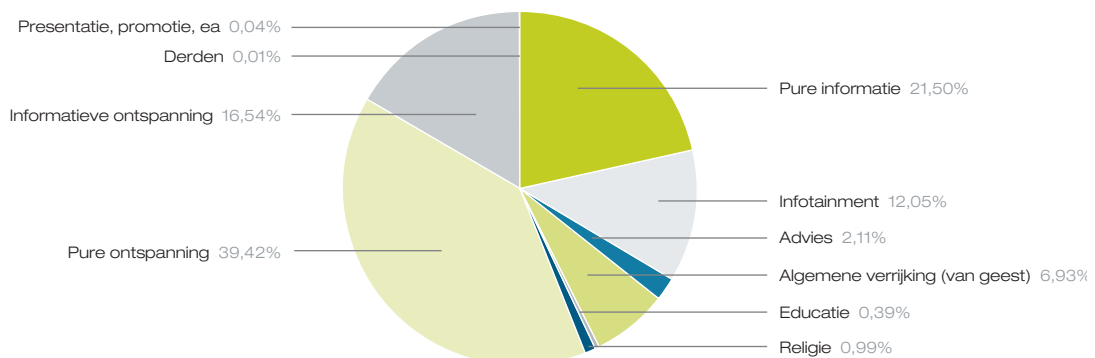
spanning, advies, algemene verrijking, educatie, en religie.

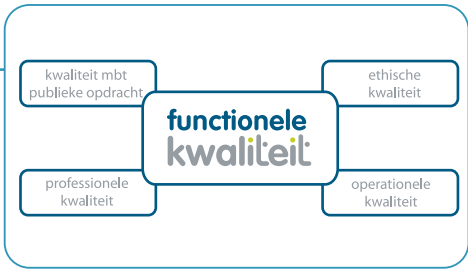
Uit de analyse blijkt dat tegenover 2001 “Informatieve ontspanning” de sterkste stijger is in het globale VRT-aanbod. Typische vertegenwoordigers van deze categorie zijn programma’s als *De Nationale Test*, *Herexamen*, *Per Seconde Wijzer* en in 2002 ook het rijke aanbod rond sport met ondermeer het *WK Voetbal*, *Shuuto World Cup* en *De Fiets van Pavlov*. “Algemene verrijking” (kennisoverdracht op een niet expliciet didactische manier) stijgt op de drie netten, vooral op Canvas (ondermeer met *De Schaduw van het Kruis* en de documentaire frequenties). “Pure Informatie”, met als belangrijkste vertegenwoordigers de programma’s die ressorteren onder de nieuwscienst, stijgt lichtjes op TV1 en Canvas in vergelijking met 2001.

Programma-aanbod van de VRT in 2002 volgens intentie

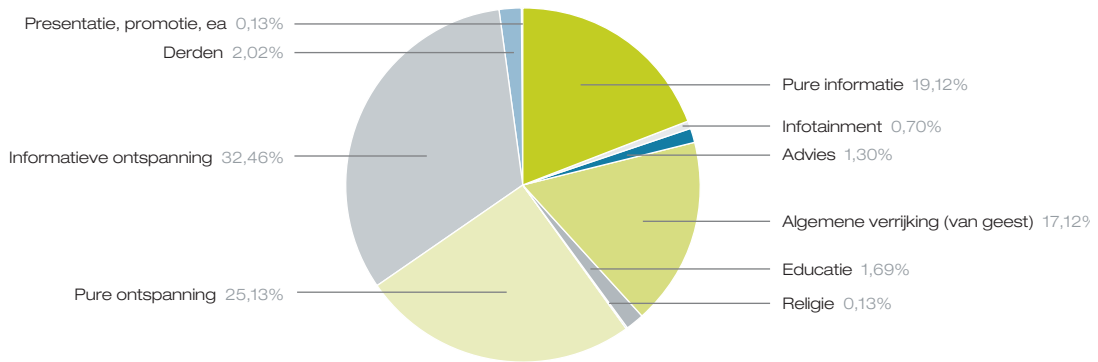

Programma-aanbod van TV1 in 2002 volgens intentie

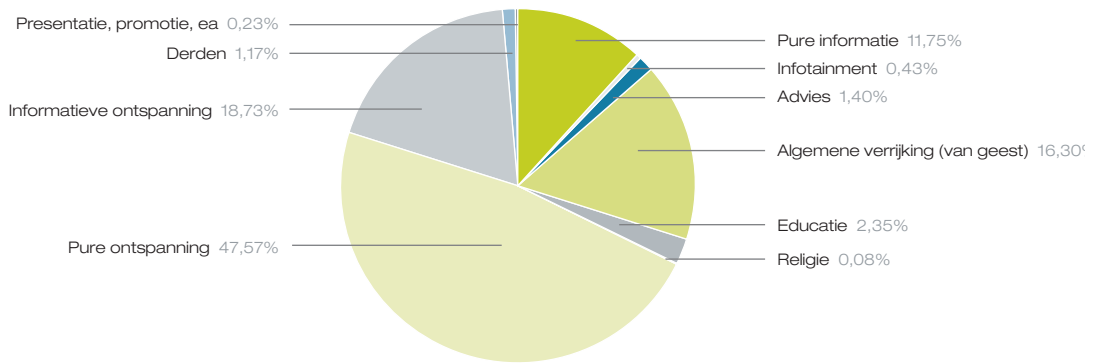

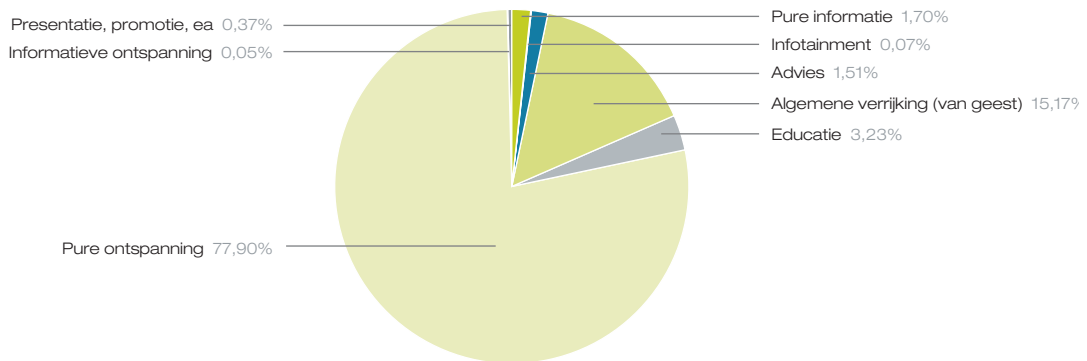
Programma-aanbod van Canvas (excl. Ketnet) in 2002 volgens intentie

Programma-aanbod van Canvas (incl. Ketnet) in 2002 volgens intentie

Programma-aanbod Ketnet in 2002 volgens intentie

kwaliteit

■ NETWAARDEN

Netwaarden vormen een referentiekader waaraan programmavoorstellen en reportage-ideeën getoetst kunnen worden. Door voor elk net waarden te definiëren is het zowel intern als extern duidelijk wat de identiteit van een net is. Dit versterkt ook de band met de kijker.

De netwaarden van TV1 werden reeds in 2001 vastgelegd in een handvest: respectvol, authentiek, betrouwbaar, toegankelijk, herkenbaar, en open. Deze waarden vormen het referentiekader voor TV1 en elk programma wordt, binnen zijn eigen context, afgewogen tegen deze waarden (authentiek in *Thuis* wordt in dit kader anders opgevat dan authentiek in *Het Journaal*).

Tijdens het najaar stonden er in de VRT-gangen 12 spiegels. Dat was het begin van het Canvas-waardenproject. Op die spiegels konden de medewerkers schrijven welke gevoelens zij hebben bij Canvas. Ze werden uitgenodigd te omschrijven welke gevoelens Canvas bij hen oproept. Dit resulteerde in zowat 200 woorden waaruit vervolgens de centrale waarden geselecteerd werden. Het waardentrajec van Canvas loopt nog tot midden 2003. Dan zullen de waarden duidelijk omschreven worden in een brochure, samen met de Ketmerken van Ketnet die in de loop van 2001 vastgelegd werden (veilig, onder vrienden, fantastisch, avontuur, speels en echt).

■ NETSTYLING

Voor elk net werd de voorgaande jaren een consistente, originele en kwalitatief hoogstaande styling ontworpen. Daarvan maken logo's, nettunes, generieken, decors van programma's e.d. deel uit. Hierop werd door de eigen medewerkers verder gebouwd om de identiteit van de netten verder te verstevigen. De resultaten werden geregeld afgetoetst bij de ontwerpers.

TV1 werkte in 2002 verder aan de seizoensgebonden netaankleding en coverde de vier seizoenen. De *idents* werden omgezet naar 16:9 formaat. Eveneens in het kader van de omschakeling van formaat 4:3 naar 16:9 werden voor Canvas negen bijkomende *idents* aangemaakt. Bij Ketnet werden de oude achtergronden aangepast aan het nieuwe beeldfor-

maat en werden ook nieuwe bumpers, achtergronden en een nieuwe sluiters gecreëerd.

2002 bracht heel wat vernieuwing wat decors betreft: de *Journaals* en *TerZake* kregen in het kader van het Nieuwsproject een volledig nieuwe studio, *De Rode Loper* en *Koppen* worden sinds september uitgezonden vanuit een virtuele studio. Ketnet huldigde zijn tuinstudio en het nieuwe Ketnetdecor in.

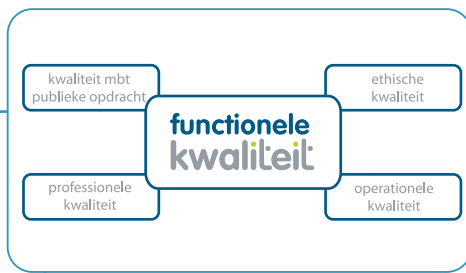
■ ONDERZOEK NAAR WAARDERING DOOR DE KIJKER

Waarderingcijfers geven de mate weer waarin programma's in de smaak van de kijker vallen of door de kijker geapprecieerd worden. Aan de kijkers in het panel van het continu kijkonderzoek wordt gevraagd om aan de programma's van TV1 en Canvas/Ketnet een waarderingcijfer op 10 toe te kennen.

De norm van een gemiddelde waardering van 75% voor fictie, ontspanning en duiding- en informatieprogramma's werd in 2002 probleemloos gehaald met respectievelijk 78%, 76%, en 77%.

Naast de waarderingcijfers uit het continu kijkonderzoek krijgen we ook via andere wegen *feedback* van kijkers over de programma's. Zo laat TV1 in de *Speakers' Corner* maandelijks een kijker aan het woord die zijn mening geeft over het TV1-aanbod van de afgelopen maand. De *Speakers' Corner* richt zich tot alle medewerkers van TV1.

Ook de fora op de websites en de talrijke e-mails zijn een goede manier om voeling te houden met de mening van de kijker. Zij leveren interessante informatie op met betrekking tot de kwaliteit van de programma's en de appreciatie van de kijkers. Dit resulteert ook meermaals in concrete acties (bijvoorbeeld het optimaliseren van klankkwaliteit, zie 1.7.1).

■ 1.3.3 TAALGEBRUIK

■ PROJECT TAALHANTERING

Taalkwaliteit staat hoog in het vaandel bij de VRT. Daarom laat de omroep het taalgebruik in zijn radio- en tv-uitzendingen al vier jaar doorlichten door een groep neerlandici aan de K.U.Leuven. De VRT is immers een taalsignaal voor zes miljoen Vlamingen. Het project is op verzoek van de projectgroep alvast met twee jaar verlengd.

De projectgroep beluisterde het afgelopen jaar 79 cassettes en bekeek 37 videobanden. Dat resulteerde in 70 rapporten. De beoordeling van het taalgebruik op de VRT was dit jaar positiever dan ooit. Het *Journal*, dat in het kader van de vernieuwingsoperatie deze keer extra aandacht kreeg, scoorde uitstekend op zowel aantrekkelijkheid, duidelijkheid als correctheid. Ook de overige programma's en presentatoren scoorden zeer goed op aantrekkelijkheid en duidelijkheid van het taalgebruik. De correctheid van het taalgebruik is voor verbetering vatbaar, vooral in de informelere programma's met veel spontane spraak.

Om niet alleen presentatoren, maar alle VRT medewerkers bewust te maken van hun spontane taalgebruik werd einde 2001 al het startschot gegeven voor de "Tussentaalcampagne" onder het motto "Laat ons ne keer te goei naar onszelf luisteren". Deze informatiecampagne kwam het afgelopen jaar verder op gang met de verdeling van onder andere affiches, muismatjes en folders.

■ TAALADVISEUR

Sinds april 1998 staat een taaladviseur in voor het taalbeleid, de permanente taalcontrole en de taalopleiding binnen de VRT. Het afgelopen jaar heeft de taaladviseur 2319 schriftelijke en mondelinge vragen beantwoord (48% meer dan vorig jaar) van VRT medewerkers.

Uitspraak	270	12%
Lexicon	812	35%
Grammatica	548	24%
Spelling	566	24%
Tekst	45	2%
Overige	78	3%

Taaladvies wordt verder verstrekt via een elektronische taaldatabank en uitspraakdatabank, het wekelijks intern versturen van een taalmail, en een taalcolumn in het wekelijkse intern informatieblad.

Ook het publiek richt zich tot de taaladviseur. In 2002 heeft hij ongeveer 320 schriftelijke reacties (positieve en negatieve) behandeld. In het kader van de permanente taalcontrole beluistert de taaladviseur elke dag verschillende radio- en tv-journaals, en leest hij de teletekstberichten. Opmerkingen bij het taalgebruik gaan onmiddellijk naar de betrokkenen zelf. Op het vlak van interne en externe communicatie werden in totaal 88 teksten gereviseerd voor ze werden uitgezonden of gepubliceerd.

De taaladviseur geeft ook schrijfopleidingen en uitspraakcoachings. In 2002 kregen de redacteurs van het Digitaal Thuisplatform alsook de nieuwe lichte journalisten speciale begeleiding. Verder werden er 400 stemmen beoordeeld, en waren er 3 taaltests in het kader van examens en selecties.

1.4 Kwaliteit m.b.t. de publieke opdracht

1.4.1 UNIVERSALITEIT EN COMPLEMENTARITEIT

RADIO

De VRT-Studiedienst heeft een nieuwe complementariteitsanalyse uitgevoerd waaruit blijkt dat de vijf VRT-radionetten samen de hele markt in al haar socio-demografische facetten bereiken. De profielen per net onderscheiden zich duidelijk qua geslacht, leeftijd, beroep en opleiding. Als men de vijf verschillende netprofielen combineert, vullen ze elkaar in die mate aan dat alle lagen van de bevolking zich in het VRT-aanbod kunnen terugvinden. Ze zijn dus complementair en bereiken op die manier de hele markt.

Een opvallende evolutie in vergelijking met de vorige complementariteitstudie (golf 10 Radioscan, najaar 2000) is dat Radio1 met zijn informatieaanbod meer mensen bereikt in verschillende socio-demografische groepen. De Radio1-vlek wordt bij wijze van spreken groter: de complementariteit van de VRT-radionetten wordt verrijkt door een steeds groter

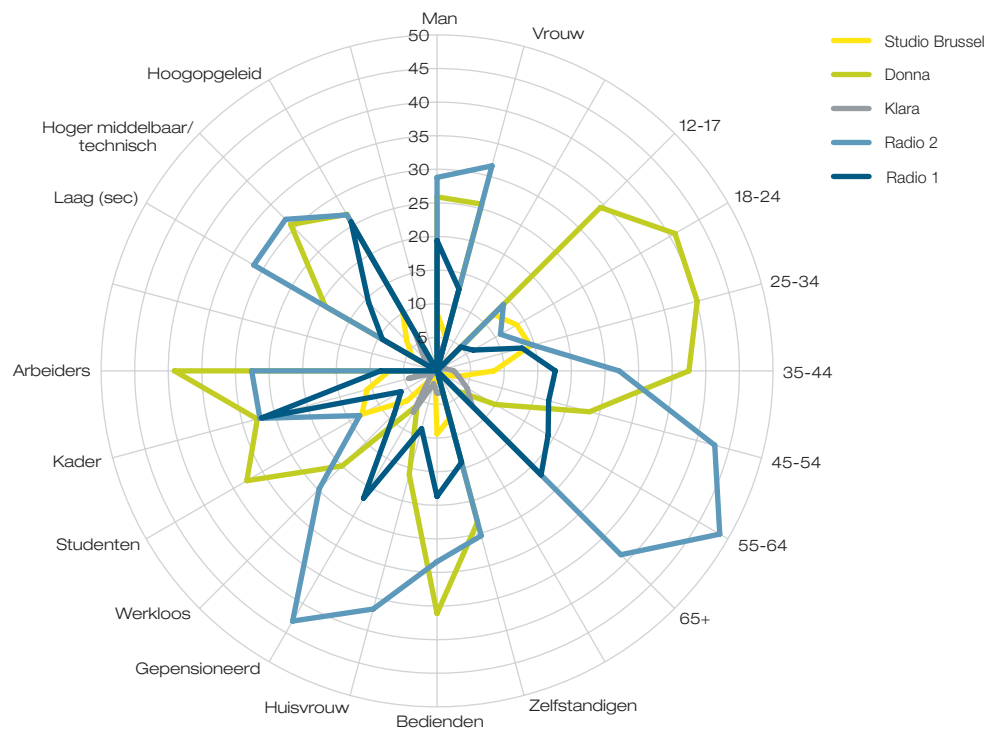
bereik van de informatieprogramma's doorheen de verschillende socio-demografische groepen.

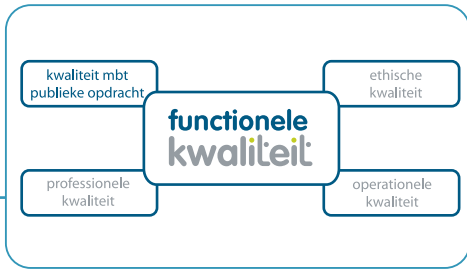
In onderstaande grafiek zien we per net (de curve van de gekleurde lijnen) de profielen met daarin de klemtonen per onderzochte variabele. Dit is in de figuur gerelateerd aan het bereikpercentage van het net binnen de subcategorieën (het volume onder de gekleurde lijnen naar het midden toe).

TELEVISIE

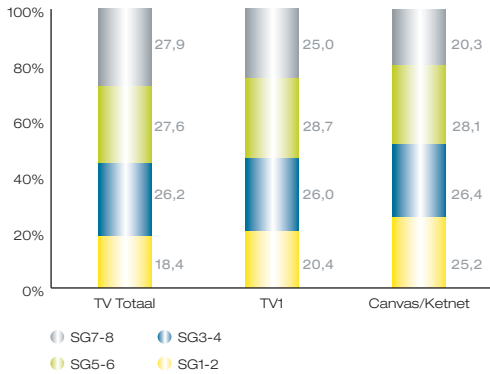
Sinds de herprofilering van de beide VRT-netten is de samenstelling van hun publiek duidelijk geëvolueerd. Het profiel van TV1 is zeer evenwichtig verdeeld over de verschillende sociale groepen. Het sluit dicht aan bij dat van het Vlaamse tv-publiek. Enkel de hogere sociale groepen zijn iets meer vertegenwoordigd dan gemiddeld. Dit geldt nog iets sterker voor Canvas: een kwart van de Canvas-kijkers zijn Vlamingen uit de hoogste sociale groepen 1-2. Dit neemt niet weg dat ook Canvas een voldoende breed publiek aanspreekt.

Bereik (%) binnen de doelgroepen

Profiel sociale groepen publiek TVTotaal, TV1, Canvas/Ketnet 2002

1.4.2 INVULLING INFORMATIEOPDRACHT

Informatie is een prioritaire opdracht voor de VRT. Als openbare omroep moet de VRT een referentiepunt zijn voor nieuws, duiding en informatie – ook in de bredere zin van het woord.

De nieuwsoperatie 2002 bij televisie werpt vruchten af: met dagelijks gemiddeld 1.589.702 kijkers voor de nieuws- en duidingprogramma's overtroffen we niet alleen ruim de performantienorm van anderhalf miljoen, maar haalden we ook een absoluut record. Tervijl we in 1997 en 1998 nog moeite hadden om deze norm te halen, bereiken we de afgelopen jaren, dankzij heel wat inspanningen, steeds meer Vlamingen met een divers aanbod van programma's van de televisienieuwsdienst op TV1, Canvas én Ketnet.

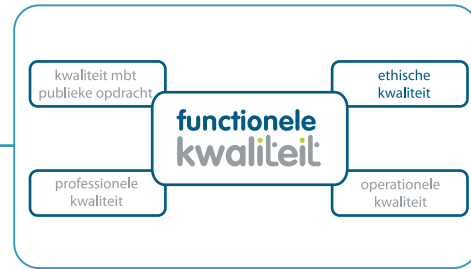
Trouwens, actualiteit in de brede zin van het woord komt ook in andere programma's ruim aan bod. Het onderscheid tussen informatie en duiding enerzijds en ontspanning en infotainment anderzijds is echter duidelijk afgebakend. De informatieprogramma's in de enge zin - *Journal, Koppen, Terzake, Panorama, Villa Politica, Karrewiet* en *De Zevende Dag* - worden door

de nieuwsdienst onder verantwoordelijkheid van de hoofdredacteur televisienieuws gemaakt. Ze zijn allemaal duidelijk herkenbaar door een eigen generiek, logo en afkondiging. Inhoudelijk vallen al deze programma's onder de regels van de journalistieke deontologie. Medewerking van journalisten aan andere dan informatieve of duidende programma's wordt door de deontologische code strikt beperkt. Op de naleving ervan wordt nauwkeurig gelet.

Hetzelfde geldt uiteraard voor VRT-Radio. De nieuwsbulletins van alle radionetten, de nieuwsflashes en ook de duidingprogramma's van Radio1 (*Voor de Dag, Wandelgangen, Actueel*) en van Klara (*Onderstroom*) vallen onder de verantwoordelijkheid van de hoofdredacteur radionieuws en zijn onderworpen aan de regels van de deontologische code. Alle journaals, nieuwsflashes en duidingprogramma's worden aangekondigd met aparte tunes. Ze hebben eigen jingles en zijn qua toon en stijl afstandelijker en neutraal. Ze onderscheiden zich daardoor duidelijk van andere programma's, ook als ze zoals nieuwsflashes midden in een uitzending zitten. Voor de nieuwsoverzichten en de nieuwsflashes van Radio2 wordt een zelfde deontologische code gehanteerd.

Aan Radio Donna en Studio Brussel levert de radionieuwsdienst een gedifferentieerd aanbod. De radionieuwsdienst waakt er zorgvuldig over dat bij deze twee netten dezelfde belangrijke nieuwsfeiten aan bod komen als bij de luisteraars van Radio1 en Radio2. De bulletins van Donna en Studio Brussel zijn alleen gebalder geformuleerd en snediger geïllustreerd.

Dankzij de snelle en betrouwbare berichtgeving op alle radionetten, zitten de luisteraars van de VRT-Radio op de eerste rij om op de hoogte te blijven van nieuwsfeiten in binnen- en buitenland. Radio1, het informatienet bij uitstek, bereikt met haar informatieprogramma's trouwens steeds meer mensen doorheen de verschillende socio-demografische groepen.

1.5 Ethische kwaliteit

■ 1.5.1 ONPARTIJDIGHEID EN WAARHEIDSGETROUWHEID

De informatieprogramma's, de mededelingen en de programma's met een algemeen informatieve inslag, en alle informatieve programmaonderdelen, dienen onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn.

De programma's van de nieuwsdienst moeten beantwoorden aan de normen die in een deontologische code vastgelegd werden, en genieten waarborgen voor redactionele onafhankelijkheid die in een redactiestatuut werden vastgelegd.

■ 1.5.2 BIJDRAGEN TOT DE ONTWIKKELING VAN EEN DEMOCRATISCHE EN VERDRAAGZAME SAMENLEVING

In de toelichting bij de beheersovereenkomst 2002-2006 wordt volgend aspect van ethische kwaliteit omschreven, in navolging van de mission statement geformuleerd door de Raad van Europa in Praag (1994) en de actualisering daarvan in Krakau (2000):

"In de programma's wordt, op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, elke vorm van discriminatie geweerd. De omroep moet een factor zijn van sociale binding en de integratie van alle individuen, groepen en gemeenschappen bevorderen."

Het intern door de VRT opgestelde reflectiedocument getiteld 'De VRT en de democratische samenleving', bleef in 2002 onverminderd als richtlijn gelden. Uitgangspunt van dit document is dat de VRT een positieve én kritische houding aanneemt tegenover de democratie, en in lijn daarvan niet als open tribune fungeert voor extremistische partijen en groeperingen.

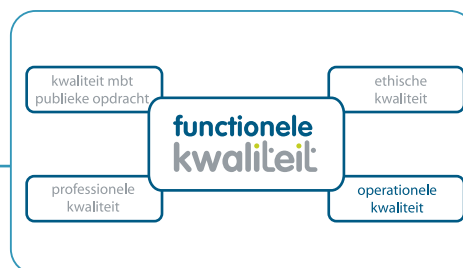
■ 1.5.3 GELIJKEKANSENBELEID

De VRT heeft ook in 2002 verder gewerkt aan de uitvoering van het luik beeldvorming in zijn "positief actieplan allochtonen". In samenwerking met het Forum van organisaties van etnisch-culturele minderheden, het Vlaams Minderhedencentrum, het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, de Interdepartementale Commissie Etnische Minderheden van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de desbetreffende provinciebesturen werden een aantal provinciale ontmoetingsdagen *Allochtonen en media* georganiseerd (Antwerpen: 27 april 2002 Gent: 5 oktober 2002 en Hasselt: 14 december 2002). De opzet van deze ontmoetingsdagen is drievoudig: ontmoeting, discussie en actie. Ontmoeting duidt op een wederzijds uitwisseling van informatie en het stimuleren van onderlinge contacten. De discussie rond de relaties tussen media en allochtonen moet deze ontmoeting verdiepen en uitmonden in actiemogelijkheden.

Verder heeft de Commissie Gelijke Kansen/Positieve acties een brainstorming georganiseerd met de collega's van het Bureau Meer van Anders van de NOS en vertegenwoordigers van het Forum, Het Toneelhuis, Het Paleis, TV-Brussel en de Universiteit Gent. Deze brainstorming had als doel ervaringen uit te wisselen en na te gaan welke acties (eventueel gezamenlijk) kunnen worden ondernomen om meer allochtonen te bereiken en te laten participeren.

kwaliteit

1.6 Operationele kwaliteit

■ 1.6.1 ONTWIKKELING VAN PROGRAMMA'S

De ontwikkeling en organisatie van programma's bij radio en televisie gebeurt op een systematische wijze.

Nieuwe radioprogramma's worden volgens een vaste procedure in verschillende stadia gescreend alvorens groen licht te krijgen. Alles begint met een schriftelijk voorstel van de programmamakers dat beoordeeld wordt door het nethoofd, de programmeringsadviseurs en de directeur programmering. Bij positief advies volgt de opname van een proefprogramma, uiteraard rekening houdend met de gemaakte opmerkingen. Dit proefprogramma wordt weerom beoordeeld door dezelfde personen. De adviseurs maken hiervan een schriftelijk verslag. Dit wordt vervolgens besproken met de programmamakers en het nethoofd, waarop eventueel een tweede proefopname volgt. De definitieve goedkeuring van het programma en de aanpassing van het zendschema sluiten de procedure af.

Bij televisie werden in 2002 de procedures voor de ontwikkeling en organisatie van programma's geformaliseerd. Het resultaat is een productiehandboek televisie dat via het VRT intranet door alle programmamakers kan geraadpleegd worden. Het handboek bevat heel wat nuttige informatie bij het maken van televisieprogramma's, met inbegrip van alle geldende richtlijnen, formuleren en te volgen procedures. De bedoeling is dat elke VRT-medewerker die bij het proces van televisie maken betrokken is formele heldere en duidelijke richtlijnen kan vinden.

■ 1.6.2 EFFICIËNTIE WERKPROCESSEN

Het stroomlijnen van de bedrijfsprocessen gebeurt op verschillende vlakken. De interne structuren van de radio- en televisienetten zijn de afgelopen jaren geoptimaliseerd en worden uiteraard verder bewaakt en, indien nodig, op punt gesteld. Daarnaast loopt bij

televisie sinds maart 2002 binnen het Kwaliteitsproject het project stiptheid. De programmamangers en de chef technici stellen maandelijks een rapport op waarin zij aangeven wat fout en goed liep en welke suggesties ze hebben voor verbetering. Op die manier registreren ze knelpunten, en kunnen nieuwe voorstellen of acties gesuggereerd worden. Op termijn kunnen hieruit ook bruikbare conclusies voor de hele organisatie komen.

Het opstellen van formele lijsten voor processen is een onderdeel van het kwaliteitsproject bij de facilitaire diensten televisie. Verschillende lijsten zijn opgesteld en beschikbaar gemaakt. Een voorbeeld is de checklist voor het *Journal*, die voor elke uitzending overlopen wordt.

In 2002 werd met de staf van de facilitaire diensten televisie een zelfdiagnose gemaakt. Er werd een bilan opgesteld van sterke en zwakke punten. Hierbij werd gebruik gemaakt van het EFQM-model. Op basis van de diagnose werden een aantal verbetervoorstellen geformuleerd. Een belangrijk punt was het in kaart brengen van het investeringsproces binnen televisie. Dit bood ook de mogelijkheid om na te gaan waar de betrokkenheid van de klanten en de gebruikers kon verhoogd worden.

In 2002 vonden ook een aantal demo's plaats voor verschillende groepen medewerkers die een deel van dit productieproces doorlopen. Op die manier maken ze ook kennis met collega's die werkzaam zijn op deze terreinen en verhoogt dit de positieve samenwerking tussen verschillende diensten.

Technologie speelt eveneens een grote rol in het optimaliseren van bedrijfsprocessen. Bij Radio Donna werd in het najaar van 2002 het *Medea project* geïntensifieerd met de bedoeling de integratie van de diverse productie- en uitzendprocessen theoretisch in kaart te brengen. De basis voor de toekomstige architectuur is gelegd.

1.7 Professionele kwaliteit

■ 1.7.1 SYSTEEM VAN INTERNE KWALITEITSBEWAKING

■ RADIO

De radio organiseert de interne kwaliteitszorg op verschillende niveaus,

- op programmaniveau (eerste niveau)
- op netniveau (tweede niveau)
- en op het niveau van de radio in het algemeen (derde niveau)

In 2002 is bewust gezocht naar manieren om de responsabilisering van de basis te verhogen. De directie programmering wilde de feedbacklus verkleinen waardoor op- en aanmerkingen veel sneller leiden tot aanpassingen van de desbetreffende programma's. De directie wil de kwaliteit sterker laten bewaken op het eerste niveau, m.a.w. door de nethoofden, producers en programmamedewerkers zelf.

De verschillende radionetten werden daarom gestimuleerd om een cyclisch systeem van **interne screenings** te organiseren waarbij alle programma's in een periode van ongeveer twee jaar grondig zullen worden geanalyseerd.

Radio2, StuBru en Klara zijn intussen met groot succes zo'n screeningscyclus gestart en verschillende programma's zijn al bijgestuurd door deze analyses op het basisniveau van de uitzendingen. In 2002 werden er 18 programma's bij Radio2 gescreend, bij Studio Brussel 6, bij Klara 4, 10 programma's bij Radio1 en bij Donna 3.

Vanuit de directie programmering worden de screeningscycli van dichtbij begeleid. De **programmingadviseurs** beluisteren systematisch de uitzendingen die door de verschillende netten zullen worden geanalyseerd en ze schrijven een rapport dat als uitgangspunt wordt gebruikt voor de interne besprekingen binnen het net.

Die sturing maakt het mogelijk om op dit tweede niveau het algemene netgevoel te bewaken en daarnaast te toetsen of de toepassing en invulling van de waarden waarvoor de verschillende radionetten staan, goed worden uitgevoerd.

Naast de begeleiding van de interne screenings, beluisteren de programmingadviseurs ook alle andere programma's en staan ze in voor de toetsing

van nieuwe programma's aan het netgevoel. Vorig jaar werden 39 programmavoorstellen beluisterd en besproken en naast de begeleiding van de netscreenings werden 54 andere uitzendingen geanalyseerd. De resultaten van deze beluisteringen werden systematisch besproken met de betrokken programmamedewerkers en hun nethoofden.

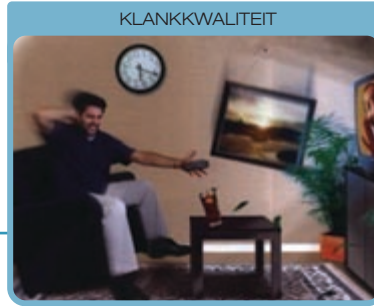
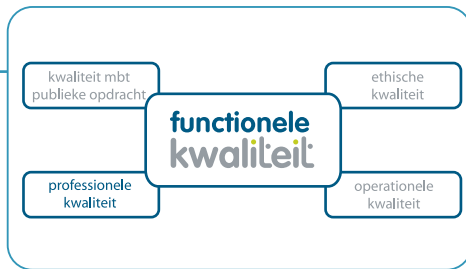
Er werden ook drie grote **luisterclubs** georganiseerd. Eveneens wordt elk **luisteronderzoek** aan alle netten gepresenteerd, zowel aan de nethoofden als aan de medewerkers. Zo is er in 2002 voor de eerste keer verslag uitgebracht van het nieuwe, eengemaakte luisteronderzoek van het CIM. Voorafgaand was er een uitgebreide beschouwing over de nieuwe gehanteerde methodiek. Alleen op die manier zijn de luistercijfers correct te interpreteren. Na deze theoretische voorbeschouwing hebben alle netten, alle regionale omroepen en de nieuwsdienst een presentatie van de cijfers gekregen. In de weken en maanden die daarop volgden zijn antwoorden gegeven op specifieke vragen van de netten.

■ TELEVISIE

Ook bij televisie loopt de interne kwaliteitszorg op verschillende niveaus. Voor de ontwikkeling en verbetering van programma's speelt het **kwalitatief onderzoek** van de dienst Strategie en de Studiedienst een belangrijke rol. De dienst Strategie evalueert concepten, proefprogramma's en reeds bestaande programma's. Dit onderzoek wordt aangevuld met meer verklarend kwalitatief onderzoek van de Studiedienst. Bovendien stelt de Studiedienst op basis van de gegevens van het continu kijkonderzoek voor de meeste programma's een tussentijdse rapportering op, met speciale aandacht voor het programmaprofiel en de waardering bij het doelpubliek. Op het einde van elk seizoen worden telkens alle programma's globaal geëvalueerd via een eindrapport van de Studiedienst. Op netniveau worden de evaluaties van de Studiedienst en dienst Strategie uiteraard besproken, met terugkoppeling naar de productiemangers.

Op de **profieledagen** wordt stil gestaan bij de strategie, doelstellingen en waarden van de netten. In 2002 werden er 6 profieledagen georganiseerd:

- 20 april TV nieuwsdag
- 21 juni TV1 factory: innovatie en creativiteit
- 29 augustus profieledag Ketnet: Ketnet gaat breed

- 9 september EFQM kick off facilitaire diensten
- 22 november sportprofiel­dag
- 13 december Canvas profiel­dag: Waarden van Canvas

Het **kwaliteitsproject**, dat in 2000 op de sporen is gezet, blijft één van de belangrijkste aandachtspunten in het beleid. Het heeft dan ook een heel nieuwe dynamiek gecreëerd. Tussenschotten tussen diensten worden doorbroken en medewerkers met totaal verschillende achtergronden formuleren samen concrete projectvoorstellen om de kwaliteit van de programma's en de werkprocessen te verbeteren. Het geeft vaak nieuwe zuurstof aan de mensen. Een voorbeeld: de zoektocht naar de **Canvaswaarden** is door nagenoeg alle Canvasmedewerkers ondernomen, maar ook de sport- en nieuwsredactie en de facilitaire diensten waren erbij betrokken.

De **nieuwsoperatie** die gestart is in januari 2002 leverde duidelijk meetbare resultaten op.

Intussen zijn **creatieve sessies** ingeburgerd geraakt. De leden van het C-team werden op een bepaald moment overvraagd. Dertien televisie-medewerkers volgden de opleiding tot creativiteitscoach en rukten zo'n 30 keer uit voor sessies van een halve of een hele dag. Daarnaast kwam het volledige team in actie op de TV1-profiel­dag. De coaches werden ook gevraagd om groeps­sessies te begeleiden op de nieuwsdag en op de profiel­dag van TV-sport. De opdrachten van de 'gewone' sessies waren heel divers: titels van programma's en evenementen, maar ook programmaonderdelen van amusement, informatieve programma's, praatprogramma's. Ook voor decor, generieken, etc. waren er geregeld sessies.

De **facilitaire diensten** stapten voluit mee in het kwaliteitstraject en zijn prompt in een eigen kwaliteits­onderzoek beland, het EFQM-project. De resultaten van dat onderzoek hebben een concreet actieplan opgeleverd.

Op gebied van **klankkwaliteit** en luidheid is eveneens vooruitgang geboekt. De bevindingen van de werkgroep werden stap voor stap omgezet in de praktijk, zodanig dat de uniformiteit van het tv-geluid binnenkort totaal zal zijn.

■ 1.7.2 OPLEIDING EN VORMING

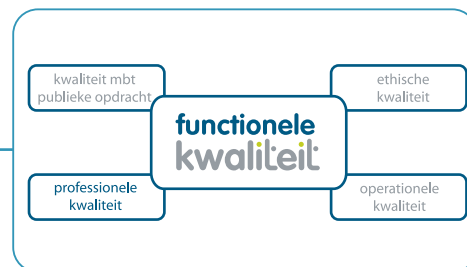
Het op peil houden en ontwikkelen van kennis en kunde is een essentieel onderdeel én resultaat van het werken aan kwaliteit. De diensten opleiding en vorming bij radio en televisie nemen initiatieven vanuit verschillende invalshoeken. Door regelmatig overleg, ook met de centrale diensten voor opleiding, wordt er over gewaakt dat elke dienst op dezelfde lijn zit inzake zijn benadering en rekening houdt met de algemene doelstellingen van de omroep.

Inhoudelijke en logistieke ondersteuning:

- welke competenties moeten mensen hebben om hun job goed te kunnen doen? Het gaat hier m.a.w. om programme­gebonden en technische opleidingen en trainingen om professionele vaardigheden en kennis verder te ontwikkelen of op te frissen met aandacht voor nieuwe evoluties. Een greep uit het aanbod bij radio en TV: interviewtechnieken, presentatie, stemcoaching, omgaan met onverwachte situaties bij een live-uitzending, leren werken met nieuwe apparatuur, verwerven van inzichten in nieuwe ontwikkelingen,...

Vanuit de organisatie:

- het begeleiden van belangrijke veranderings­processen: zo organiseerde opleiding en vorming radio op vraag van, en in nauw overleg met de Directie Radio de nodige opleidingsprogramma's ter ondersteuning van bepaalde veranderings­processen binnen de radionetten. Dat was ondermeer het geval bij de bijgestuurde netprofiel­ringen van Radio2, Klara en Studio Brussel.
- visie-ontwikkeling van de medewerkers: zo organiseerde Canvas de Green Rooms. Hierop werden externe sprekers uitgenodigd. Die stonden stil en gaven achtergrond bij ondermeer het waarom van werken met waarden in een organisatie, imago van een organisatie, televisie en maatschappelijke positionering. Op de zogenaamde profiel­dagen wordt dan weer stil gestaan bij de strategie, doelstellingen en waarden van de netten.

Er zijn ook specifieke initiatieven zoals de radio-ateliers. Dit zijn eigenlijk momenten van reflectie en collectieve bijscholing. De 5 ateliers in 2002 lokten ongeveer 280 deelnemers en gingen over het digitale multimedialplatform van de VRT, de beste buitenlandse radioproducties van het vorige jaar in het buitenland, BBC Radio Online en de draagbare radio-apparatuur voor de reporter ter plaatse.

Bij televisie is er sinds 2001 een online "Leerplatform", raadpleegbaar via het VRT intranet. Dit platform is op te vatten als een leeromgeving met een overzicht van alle opleidingsinitiatieven, een eerste aanzet tot e-learning, links naar relevante bronnen, en – heel belangrijk – uitwisseling van kennis en ervaring binnen de organisatie zelf.

■ 1.7.3 BEKRONINGEN EN NOMINATIES

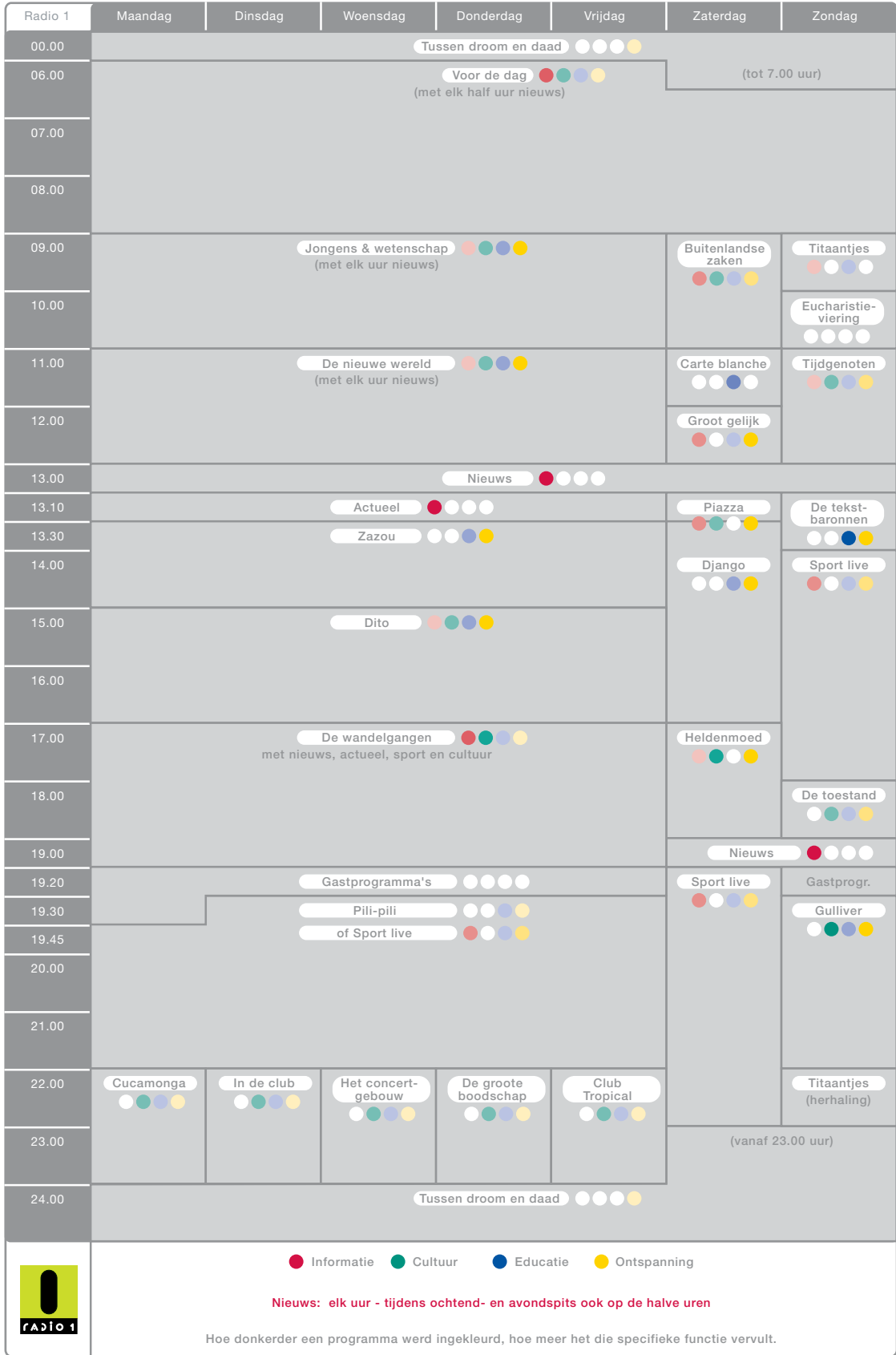
Ook in 2002 werden tal van VRT radio- en televisieprogramma's bekroond of genomineerd. Deze blijken van waardering door externe instanties zijn een indicatie van professionele kwaliteit. Het volledige overzicht van de bekroningen voor radio en tv is opgenomen in Deel I van het Jaarverslag, hier beperken we ons tot enkele blikvangers:

Een internationale **Eurobest award** voor de Klara-campagne "Klassiek Leeft", **Prijs van de radiokritiek** voor *De nieuwe wereld* op Radio1, de **Persprijs Radio** voor *Piazza* op Radio1, de **Zesde Vijs** voor *Jongens & Wetenschap*, de **Prijs voor het beste Televisieprogramma** voor *De Schaduw van het Kruis* (Canvas), **De Ha! van Humo** voor *Het Peulengaleis* (Canvas), en bekroning van VRT-scenaristen door **De Vlaamse Vereniging voor Toneelschrijvers**.

kwaliteit

2. Bijlagen

2.1 Analyse programmaschema's radio: informatie, educatie, cultuur, ontspanning

kwaliteit

Radio 2	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag
23.00	De Blauwe Maan ●●●●●						
00.00							
01.00	Sterrenplukkers ●●●●●						
02.00							
03.00							
04.00	Spoor 2 ●●●●●						
05.00							
06.00	Regionale programma's: Ochtendpost ●●●●●					Weekend-wekker ●●●●●	(tot 7.00 uur)
07.00							
08.00	Recht voor de raap ●●●●●	De Huisraad ●●●●●	Koffers & Co ●●●●●	!Kook! ●●●●●	De Wensenkermis ●●●●●	Ochtendkuren ●●●●●	
09.00							Visum ●●●●●
10.00	De zevende hemel ●●●●●					De zoete inval ●●●●●	De Pre Historie ●●●●●
11.00						Radio 2 Top 30 ●●●●●	Stamgasten ●●●●●
12.00	Regionale programma's: Middagpost ●●●●●						
13.00	De Vliegende Vlaming ●●●●●					Regel van 3 ●●●●●	Viva Vlaanderen ●●●●●
14.00							
15.00	Goudzoekers ●●●●●					Artiesten-toeren ●●●●●	
16.00	Zondagpost ●●●●●						
17.00	Regionale Programma's: Avondpost ●●●●●						
18.00	Hitwinkel ●●●●●					Radio 2x2 ●●●●●	Funiculi Funicula ●●●●●
19.00						Muziekmakers ●●●●●	
20.00	De Grote Beer ●●●●●						
21.00							
22.00	Café Chantant ●●●●●	Brillouet Boulevard ●●●●●	De Stemkroeg ●●●●●	Pluche Palace ●●●●●	De Country-Club ●●●●●	Vragen staan vrij ●●●●●	
 <p>● Informatie ● Cultuur ● Educatie ● Ontspanning</p> <p>Nieuws: elk uur - tijdens ochtend- en avondsplits ook op de halve uren</p> <p>Hoe donkerder een programma werd ingekleurd, hoe meer het die specifieke functie vervult.</p>							

Klara	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag
00.00	Nachtegaal					● ● ● ● ●	
07.00	Herman De Winné					● ● ● ● ●	Herwig Verhoyert
08.00							
09.00	Sylvia Broeckaert					● ● ● ● ●	
10.00	Fred Brouwers					● ● ● ● ●	Alladin ● ● ● ● ●
11.00							Polyfolie ● ● ● ● ●
12.00	Alinea					● ● ● ● ●	Volgeboekt ● ● ● ● ●
13.00	Nieuws & Actueel					● ● ● ● ●	Rondas ● ● ● ● ●
13.30	Nicole Van Opstal					● ● ● ● ●	Keurwerk ● ● ● ● ●
14.00							Tosca ● ● ● ● ●
15.00	Lut Van der Eycken					● ● ● ● ●	Uitgeleend maar nooit teruggezien ● ● ● ● ●
16.00							De Vuurproef ● ● ● ● ●
17.00	Fresco					● ● ● ● ●	Rans ● ● ● ● ●
18.00	De Tuin van Eden					● ● ● ● ●	Visioenen ● ● ● ● ●
19.00	Nieuws & Actueel					● ● ● ● ●	Scala ● ● ● ● ●
19.30	Podium					● ● ● ● ●	Het gelag ● ● ● ● ●
20.00							Come sunday ● ● ● ● ●
21.00							
22.00							
22.30	Mixtuur					● ● ● ● ●	Hemel en Aarde ● ● ● ● ●
23.00							
23.30	Jazz					● ● ● ● ●	
24.00	Nachtegaal					● ● ● ● ●	

● Informatie ● Cultuur ● Educatie ● Ontspanning

Nieuws: elk uur - tijdens ochtend- en avondspits ook op de halve uren

Hoe donkerder een programma werd ingekleurd, hoe meer het die specifieke functie vervult.

kwaliteit

Studio Brussel	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag
00.00	Osmose		Studio Sonic			Switch	
01.00							
02.00							
03.00							
04.00							
05.00							
06.00			Wim Oosterlinck			(tot 7.00 uur)	
07.00						Was het nu 70,80 of 90?	
08.00							
09.00			Christophe Lambrecht				
10.00						De Hit 50	Ultimatum
11.00			Republica				De Afrekening
12.00						Ministerie van Miserie	
13.00	Klas X		Que Pasa?		Klas X		French Quiz
14.00	Lieve De Maeyer				Lieve De Maeyer		De Maxx
15.00							
16.00					Peter Van De Veire		
17.00							
18.00					Hotlist	Wildcard	Brussels Vlaams
19.00							
20.00						Switch	Rock Bottom
21.00							
22.00	De Hop	Bounce	Select	De Bom			Duyster
23.00							

● Informatie
● Cultuur
● Educatie
● Ontspanning

Nieuws: elk uur - tijdens ochtend- en avondspits ook op de halve uren

Hoe donkerder een programma werd ingekleurd, hoe meer het die specifieke functie vervult.

Radio Donna	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag
00.00	Met Donna door de nacht ●●●●●						
06.00	Doe de Donna ●●●●●					(tot 7.00 uur)	
07.00						Jabbedabbedoe ●●●●●	
08.00							
09.00	Klant is koning ●●●●●						
10.00	Vrouwentongen ●●●●●					De Fun Files ●●●●●	Binnen en winnen ●●●●●
11.00							
12.00	Donna's Hitlijn ●●●●●					Ultratip 20 ●●●●●	Primadonna ●●●●●
13.00	Diva ●●●●●					Ultratop 50 ●●●●●	
13.15							
14.00							
15.00	De donateur ●●●●●						
16.00							Donna Deluxe ●●●●●
17.00	De Bumpershow ●●●●●					De Weekendshow ●●●●●	
18.00							
19.00	His master's Voice ●●●●●						
20.00	Donna's Hitclub ●●●●●					Donna's Dansfolie ●●●●●	Brieven en lieven ●●●●●
21.00							
22.00							
23.00	Met Donna door de nacht ●●●●●					(vanaf 23.00 uur)	
24.00							

● Informatie ● Cultuur ● Educatie ● Ontspanning

Nieuws: elk uur - tijdens ochtend- en avondspits ook op de halve uren

Hoe donkerder een programma werd ingekleurd, hoe meer het die specifieke functie vervult.

VRT, NV VAN PUBLIEK RECHT
AUGUSTE REYERSLAAN 52
1043 BRUSSEL
TEL. 02-741 31 11
FAX 02-734 93 51
E-MAIL INFO@VRT.BE
WWW.VRT.BE